

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLV. évfolyam • 2010. március

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Utazás 2010 – Kiállítás

A HUNGEXPO területén március elején megrendezett kiállításon két pavilonban mutatkoztak be a hazai és külföldi utazásszervezők, utaztatók, vendéglátók, hazai tájegységek. A kiállításra látogató erdészek örömmel fedezhették fel a pavilonokban az egyes erdőgazdaságok összefogásával bemutatkozó kis-

térségek erdészeti látnivalóit, a szabadidő eltöltésére ajánlott kínálatot. Az egyik ilyen kiállítóhelyen Öko- és kulturális turizmus hazánk erdeiben címmel a Gemenc Zrt., az Ipolyerdő Zrt. és a Pílisi Parkerdő Zrt. fogott össze a térségükben található nemzeti értékek bemutatására. Így a Gemenc erdejének titkaival, a Pílis-Visegrádi hegység történelmi csúcsaival, a Börzsönyi erdei vasutak különleges hangulatú nyomvonalával, vadasparkokkal, történelmi emlékhelyekkel, erdei iskolákkal, vízi, kerékpáros és bakancsos túrák lehetőségével és ehhez olykor elengedhetetlen minőségi szálláshelyekkel ismertette meg az érdeklődőket. A rögtönzött vadászolyom- és kisállat-bemutató színesítette a kínálatot.

Érdekességek a természetben

A leselkedő. Fotó: Góbölös Péter

Hasonló céllal mutatta be tevékenységének területét a VADEX Mezőföldi Zrt., a Bakonyerdő Zrt., a VERGA Zrt., a Vértesi Erdő Zrt., a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt., a Pílisi Parkerdő Zrt. és a kiemelten közhasznú Az Erdőért Egyesület, Székesfehérvár. Ez utóbbi 2001-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse az ifjúság környezeti tudatának formálását, a környezet, a természet, az erdő és a vizek védelmét. Ösztönözze a szabadidő sporttevékenységeit, segítse azok feltételeinek megteremtését. Egy szóval az ember és az erdő szorosabb kapcsolatának megteremtését, mely nem választható el az egészséges életmódtól, a gyógyítástól.

A közép-dunántúli turisztikai régióban működő egyesület izlées és praktikus kiadványa a „Barangolás a királyok erdeiben” füzetecske és annak térképmelléklet a természetjárást kedvelőket csábítja a térség erdeibe.

Csak gratulálni lehet mindkét kiállítás-hoz, mert ennél hatékonyabban nemigen lehet az embereket meggyőzni arról, hogy az erdészek nemcsak favágók.

Kép és szöveg: Pápai Gábor

A harmadik oldal

Ha a harmadik évezred elején egy magyar erdész a szakmájáról beszél a médiában, a paradigma-váltás témáját nem kerülheti meg.

A felkapott kifejezés mögött az áll, hogy le kell vetkőznünk a fatermék-előállító, köbméterekben, forintokban kalkuláló, termelő erdész arculatát. Hiszen a modern társadalom igényeit kiszolgáló, az erdei életközösség egészségében gondolkodó, nívós közjóléti és természetvédelmi szolgáltatásokat nyújtó szakemberek vagyunk.

Ám „nem elég annak lenni, annak is kell látszani!” Sajnos sokan állítják, hogy a favágáshoz jobban ért a vállalkozó, az erdőről többet tud az ökológus. Egy szkeptikus hasonlat szerint a tévéműszerészek egyesülete hiába timent a szakmájuk megmentéséért, ha képtelenek meghaladni a tranzisztort és a forrasztópákát. Napjaink televíziója egypaneles szerkezet, műszerészre hovatovább nincs szükség.

Tebát: el kell fogadtatunk a közvéleménnyel, hogy továbbra is az erdészek az erdők ügyének letéteményesei, különben – amnyi más szakma után – mi is eltűnhetünk a süllyesztőben.

Így van ez, de ismét átestünk a ló túlsó oldalára. Ott tartunk, hogy óvatosan kell fogalmaznia egy erdésznek, ha gazdaságosságról, netán jövedelmezőségről nyilvánosan beszél.

Most álljunk meg, és nézzünk körül a bétköznapiok rögvalóságában! Az erdőkre fordítható költségvetési pénzek végtelenen elapadtak. Erdőink értéknövelésére, az erdők közcélú szolgáltatásaira alig van más forrásunk, mint az erdőgazdálkodásból származó jövedelem.

A társadalom érdeke, hogy az erdőgazdálkodó rendelkezzen a színvonalas erdővagyon-kezelés képességével. Ez nem működhet a szükséges pénzügyi források tartós, megbízható megteremtése nélkül.

Az elmúlt években a közcélok kiszámíthatatlan finanszírozása világosan megmutatta, hogy a jelen helyzetben az erdőkezelést támogatásokra alapozni illúzió. Az ehhez nélkülözhetetlen jövedelmet az erdésznek továbbra is a piacról kell előteremtenie, önfenntartó gazdálkodással, előrelátó tartalékképzéssel, versenyben a környezetével.

Belátható: a piac még hosszú ideig az erdősz-bétköznapiok elválaszthatatlan része lesz. Legyen hát továbbra is szalonképes téma a közbeszédünkben!

Az Erdészeti Lapok archívumában tallózva láthatjuk, hogy lapunk témaválasztása minden időben korszerű volt, bítelesen tükrözte az adott kor bétköznapi valóságát.

Ma is erre van szükség. Ha azt akarjuk, hogy az Erdészeti Lapok bíteles, olvasott folyóirat maradjon, nagyobb hangsúllyal kell szólnunk a gazdaság és a piac aktuális kérdéseiről.

Gazdasági vezetőink, kereskedőink elfoglalt, racionális, kevésbé közlékeny emberek – nehéz rávenni őket, hogy gondolataikat papírra vessék. Bízom abban, hogy a Szerkesztő Bizottságnak mégis sikerülni fog tollat adni a kezükbe – ezáltal több gazdasági témájú hírrel, elemzéssel, prognózissal szolgálni az olvasót.

Haraszti Gyula

Tartalom

Nagy Imre: Az utolsó órában... 82

Borkó Károly: Egy dakota az irokézek között, avagy az erdész-társadalom törzsi jellegéről... 85

Deák Sándor: Módosult a Szabálysértési Törvény... 88

Dr. Mátyás Csaba: Szélgjegyzet egy rossz üzenethez... 89

Berki Imre: Ejnye, ejnye... 89

Móricz Norbert–Rasztovits Ervin:

Kritikai megjegyzés egy cikkhez... 90

Dr. Rédei Károly: Növőtér-bővítési ajánlások szelektált akácfaajták ültetvényeiben... 91

Pápai Gábor:
Jubileumi emlékülés
Kolozsvárott... 94

Lomniczi Gergely: Barnamedvék
a Budai hegyekben... 95

Dr. Bartha Dénes: Közösségi jelentőségű
fa- és cserjefajok... 96

Tóth Zsolt–Horváth Attila:
Amikor a jég az úr!... 98

Vereb István: Vadászati világkiállítás Renoban... 100

Pápai Gábor:

Egyesületünk 1851. évi alakulásának körülményei... 101

Dr. Somogyvári Vilmos:

Készüljünk a 2011-es magyar EU-elnökségre!... 105

Egyesületi hírek... 107

Apatóczy István:
Veni, vidi, ... 112

Vereb István:
Iskolapadban a közmunkások... 112

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLV. évfolyam 3. szám (március)

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: HARASZTI GYULA

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Puskás Lajos, Sárvári János.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon: 201 62 93, fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@ertes.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: DR. PETHŐ JÓZSEF elnök

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2010. március 9.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Göröngyös tavasz. Fotó: Göbölös Péter

Az utolsó órában....

Az átalakító üzemmódú és száraló erdők vadgazdálkodási gyakorlata

A 2009. évi XXXVII. törvény az erdőgazdálkodás, a kezelési és üzemmódok tekintetében alapvető változásokat indít el. Lépésenként, de évről évre folyamatosan bővülve a száralás, a száralóvágás, a természetes mag-erdőfelújítás és az átalakító üzemmód általánossá, középtávon becsülve mintegy 400 000 ha erdőterületen pedig napi gyakorlattá válik.

Mindez számos, egyáltalán nem lebecsülendő kockázatot is rejt. Nehéz helyzetbe kerülhet az erdészszakma, amennyiben napi gyakorlatában a jelen időpontra már kialakult és rögzült tarvágásos szemlélethez igazított vadgazdálkodás mellett – társadalmi nyomásra, de annak megfelelő anyagi és néha erkölcsi támogatása nélkül – az erdőkezelés új útjára lép. A folyamatos erdőborítás új vadgazdálkodási, vadkárelhárítási és részben vadászati technikákat követel meg, miközben még ma sem beszélhetünk nyugalmi, egyensúlyi állapotról az erdő-vad kapcsolatrendszerében.

Az erdei vadkár európai, de különösen hazai szinten az erdőgazdálkodás meghatározó környezeti tényezője. A II. világháborút követően napjainkig az erdőtulajdon kezelési és vadgazdálkodási viszonylatai Magyarországon alapjaiban rendezetlenek, az érdekeltségi rendszer ellentmondásokkal terhes, a szakmai munka pedig szétválik két ágazattá.

A jelen állapotok jellemzői

A növény- és mindenevő nagyvad-fajok (gímszarvas, őz, dámszarvas, muflon, vaddisznó) fő élőhelye – legalábbis a kritikus téli időszakban – az erdő.

Ezek a fajok jó alkalmazkodó- és stressztűrő-képességűek, túlszaporodásra a jelen ökológiai helyzetben is hajlamosak.

Az érzékelhető éghajlati változás (pl. enyhe telek) a kondíciótól részben függő szaporodási rátát növeli.

Táplálékhiány a túlszaporodást nem korlátozza (az erdő és mezőgazdasági területek táplálékhiánya).

A fokozott emberi ráhatás és jelenlét, mindenekelőtt a nagyragadozók kiirtása és az állati járványügyi veszélyhelyzet felszámolása, a természetes egyensúly kialakulását megakadályozza.

Egyetlen regulációs szereplő a vadgazda, aki az erdőgazdától jellemzően eltérő érdekeltségű, mert:

Az erdők 60%-a állami tulajdonban van. Az állam megfoghatatlan tulajdonos, a vadgazdálkodást egyéb szempontok (pl. annak kapcsolati tőkije) a logikus és ésszerű fenntartható létszámtól eltérítik.

A magánerdőben a vad- és erdőgazdálkodó még elvétel sem azonos természetes vagy jogi személy. A tulajdonosi érzésnek és a gazdaságosságnak számottevő szerepe nincs.

– Az erdőben jellemző a hrsz.-on belül a nagyszámú tulajdonos, az elaprózódó

tulajdon, a társult és jelentősen a cégszerű erdőgazdálkodás. A magánerdészet átlagos üzemmérete a nyugat-magyarországi régióban 12 ha, a minimális vadgazdálkodási üzemméret 3000 ha!

Az erdei társulás jelentős része felélhető a vad által úgy, hogy módszertan, elhivatottság, gazdasági és jogi erő hiányában még kimutatásra sem kerül. (Hántási károk középkorú erdőkben, a szórvány makktermések, a lágyszárú- és cserjeszint felélése, talaj-degradáció).

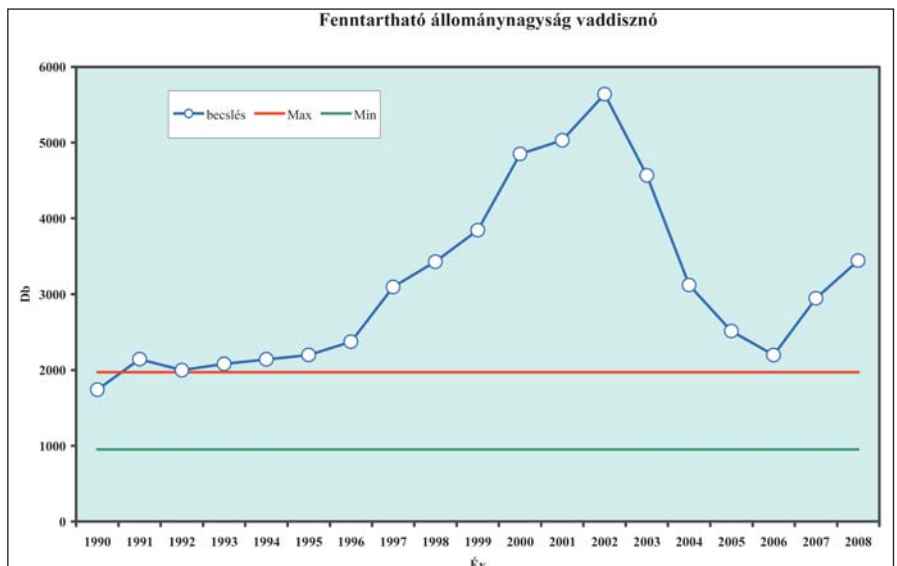
A vadászati lobbizás gazdasági és politikai ereje jelentősen meghaladja az erdész lobbizást (5000 erdész, erdőmérnök – 60 000 vadász, a vadászat kívánsági és divatsport).

Az erdők felmérésétől és hosszú távú tervezésétől eltérően a vadgazdálkodás tervszerűsége (körzeti vadgazdálkodási terv, üzemterv, éves terv) nem valós kiindulási alapokon nyugszik. (Itt csak utalok a törzsállomány becslési módszereinek hiányosságaira, a nagyvad természetes mozgás- és életterét figyelmen kívül hagyó vadgazdálkodási határokra, elaprózódott vadászterületekre.)

A vadgazdálkodás helyi irányításában információs és szakmai deficit figyelhető meg (egyesületi forma, képzetlen választott vezetők stb.).

Erélytelen államigazgatás és abban gerjesztett érdekellentétek (természetvédelmi-erdészeti-vadászati igazgatás).

A fenti tényezők hatására az erdőre

Vadgazdálkodási mutatók Vas megyében (Forrás: Vadászati Hatóság)

Megi.: A fenntartható létszámot a mérvadónak tekinthető körzeti nagyvad-gazdálkodási tervek területre történő leosztásával számítottuk

* okl. erdőmérnök

döntő kibatással bíró nagyvad létszáma, de legalábbis annak éves igazolt hasznosítása (apasztása) napjainkig folyamatosan nő. A 2007/2008. vadászati szezonban Magyarországon 34 733 db (+1233 zárttéri) gímszarvast, 8 233 db (+1533 zárttéri) dámszarvast, 86 794 db (+10 239 zárttéri) vaddisznót, 91 549 db (+201 zárttéri) őzet és 2435 db (+318 zárttéri) muflont ejtettek el vagy pusztult el. *Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár*

A példaként elemzett Vas megyében a helyzet az országos átlagnál jobb, de nem megnyugtató! A vadgazdálkodók, a vadászati, a természetvédelmi és az erdészeti hatóság együttműködése megfelelő, de az erőfeszítések árán kialakult egyensúly csak a mai erdőgazdálkodási gyakorlat mellett áll fenn (tarvágás-mesterséges felújítás-vadkárrelhárító kerítés).

A becslt(?) törzsállományi létszám folyamatosan az eltartható(?) maximum felett van, miközben a lenti terítékadatok lassan kezelhetetlen, vadászattal kétsé-

ges, hogy kordában tartható állományra utalnak. Az elméleti hasznosítási mutató az elejtésekből és elhullásból számítva időnként eléri a 3-400 %-ot(?).

A gímszarvas állományának grafikonja a vaddisznóéhoz hasonló képet mutat. Eközben a hasznosítás az eltartható létszám normál hasznosításához viszonyítva 3-4 szerez. Kiegészítő jelenségként – pedig ez független az állomány nagyságától –, a bőségben elejtett gím bikák átlag trófeasúlya és kora csökken (fiatalodik az állomány, gazdasági kényszer okozta hibás kilövések).

Az őzállomány létszámbecslése, mivel territortálként „kitölti” az élőhelyet, ugyanakkor az erdős területeken rejtetten él, felesleges és káros. Csak a tervszerű hasznosítás és a hozzá kapcsolódó erdei vadkár monitoring lehet a létszám szabályozás alapja.

Az erdőgazdálkodás-vadgazdálkodás napi gyakorlatában adott vadállomány mellett az egyensúly kialakításának érdekében tett lépések Vas megyében az új Evt. megjelenéséig:

Létszámcsökkentés vadászattal

Vadászati berendezések számának növekedése és célzott elhelyezése (pl. tarvágásokon, a folyamatos készletű erdőfelújítások és erdőtelepítések területén, a szózó és etetőhelyek tudatos megválasztása).

Súlyponti vadászat (a kérődző nagyvad fokozott vadászata az erdőterületen, a vaddisznó fokozott vadászata a mezőgazdasági területen).

Az eltartható létszám növelése (az erdőre nehezedő nyomás csökkentése) etetéssel(?).

Intenzív vadföldművelés.

A zárttéri tenyésztés és/vagy vadászat előterbe kerülése.

Napi kapcsolattartás és együttműködés az erdőgazdálkodókkal az erdészeti hatóság közreműködése mellett.

Az erdőgazdálkodók részéről

A vad életciklusait és a vadászat igényeit segítő napi erdészeti munkavégzés.

Kíméleti területek, búvóhelyek, vadlegelők, erdei tisztások, nyiladékok, cserjések stb. kialakítása (erdőtervezési feladat is!).

A vadgazdálkodási elsődleges rendeltetés növelése (cél ~ 5 %).

Az erdőrészlet ésszerű méret és forma kialakítása (2 ha, 10 ha, négyzet vagy arányos téglalap alak).

A folyamatos készletű erdősítések okos, tervszerű időtartamú bekerítése!

Napi kapcsolattartás és együttműködés a vadgazdálkodókkal, az erdészeti hatóság közreműködése mellett.

Miben változik a helyzet a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódoknál?

Átalakító és szálaló üzemmód:

Kiterjedt területen és folyamatosan végzik a fahasználatokat, megszűnik a vágáskoncentráció.

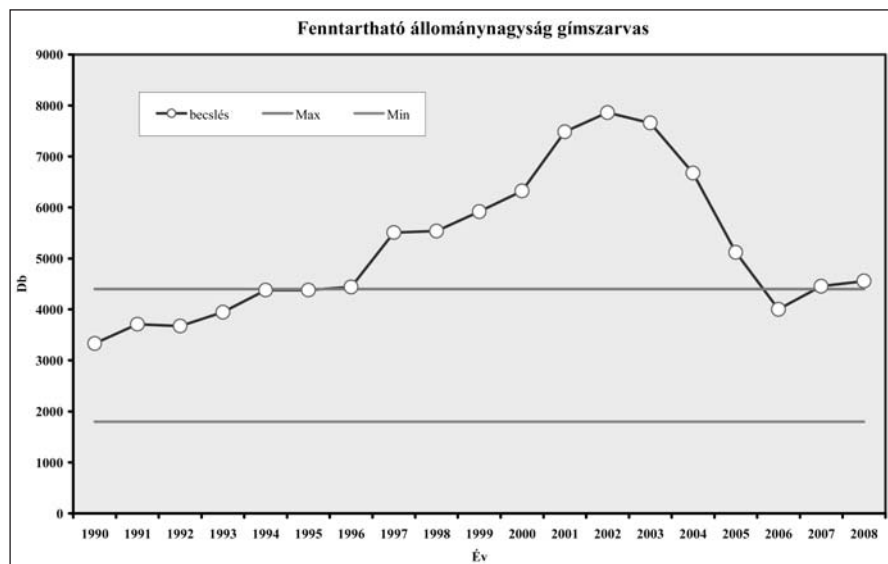
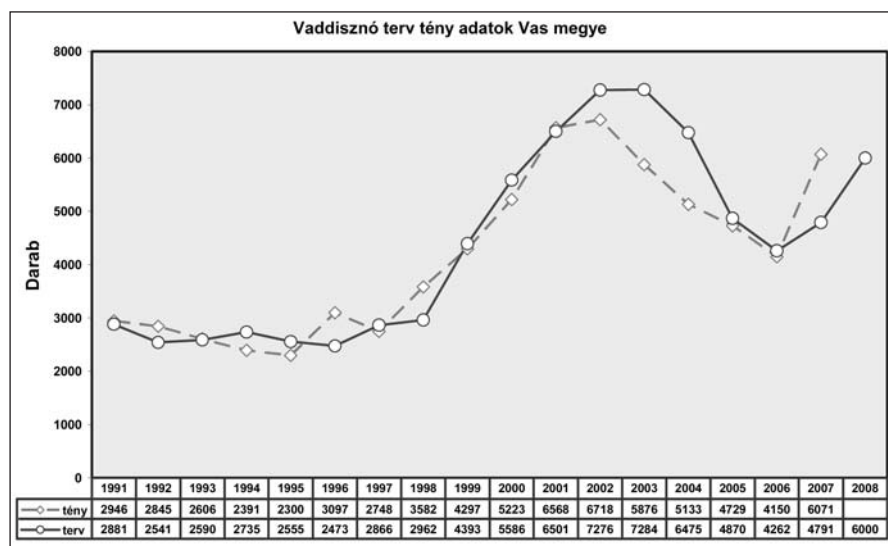
A számos pontszerű belenyúlás mikrotisztások tömegét alakítja ki (Ez különösen az őz életmódjának kedvez!).

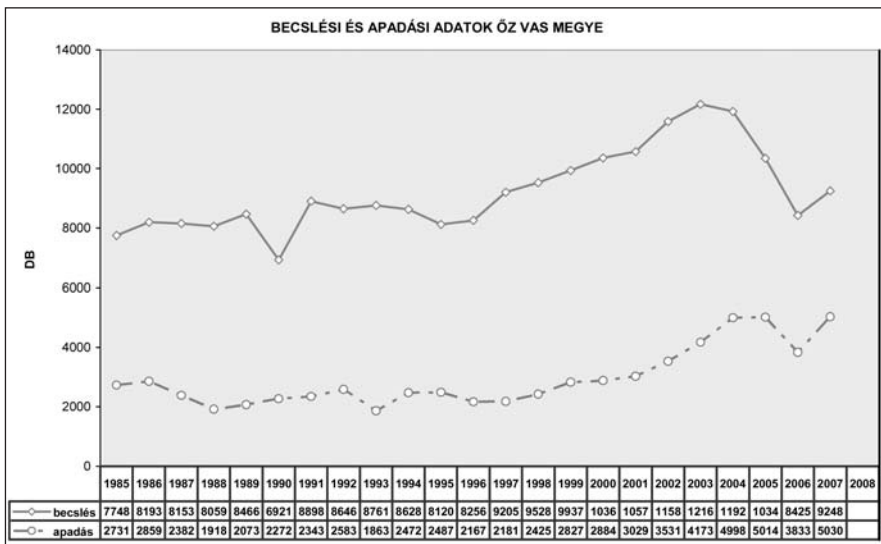
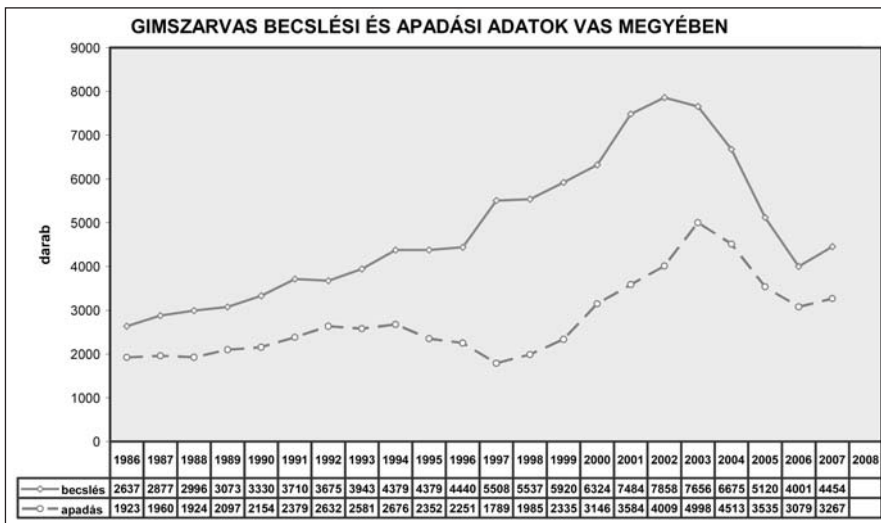
Megszűnik a hagyományos értelemben vett folyamatos készletű erdősítés, a felújítási kötelezettség alá vont terület. Nincs megfelelő mélységű erdészeti hatósági kontroll.

A vadkár-érzékeny fajok újulatára is fokozottan igényt tartunk (pl. juhások, kőrök, vadgyümölcsök).

A módszeres erdőápolást eseti beavatkozások váltják fel (a mellékfajok általában kevésbé vadkár-érzékenyek, így előterbe kerülhetnek, pl. gyertyán, cser).

A mikrotisztásokon időszakosan az erdei szeder előretörése várható (kiváló vadtakarmány).

A vegyeskorú, csoportos szerkezetű erdők kifejezetten *vadbúvó jellegűek*.

A *vadkárelbárító kerítés a továbbiakban nem megoldás!*

Az egykorú, folyamatos fiatal megszűnésével a *lesvadászatnak nincs igazán színtere*.

– A korábbi felújítógással ellentétben a nagyon elnyújtott (átalakító üzemmód) vagy megszűnt felújítási ciklikusság miatt *a szórvány bükk-, tölgy, és csermakktermésre is szükségünk van az erdő felújulása érdekében* (vaddisznó!).

Mi a megoldás?

A nagyvad állományának radikális csökkentése:

Vas megyében a muflon és dámszarvas az erdei vadkár szempontjából nem tényező. Törzsállományuk kis erdőterületen koncentrálódott, ott kézben tartható.

Országosan is mérlegelendő, hogy ezeknek a nagyvadfajoknak nincs ökológiai értelemben szükséges, tehát kötelezően fenntartandó létszáma. Így a dámszarvasnak (a gímszarvas élőhelye-

nek védelme érdekében is!) inkább csak zártkertben van létjogosultsága, míg a muflon létszáma az erdei vadkár szempontjából a tűrési szint alá szorítandó vissza.

A gímszarvas törzsállományát 1000 ha erdő/30 db-os szintre kell csökkenteni, amely 40%-os hasznosítási mutató és Vas megye 100 000 ha-os erdőterületét alapul véve 1200 db-os évi elejtésre ad lehetőséget. (Országosan csak a gím élőhelyének számító erdőtümböket lehet figyelembe venni). A jelenlegi gímállomány Vas megyében felezendő, helyenként harmadolandó, ugyanakkor egyes területeken már most sem haladja meg az eltartható létszámot. Elvárás az intenzív etetés felhagyása.

Az őz kilövését 6-8 db/100 ha erdő mértékre kell emelni, majd ezt úgy változtatni, aminek nyomán gyakorlatilag nincs folyamatos károsítása a felújítási szintben (osztrák, szlovén példa). Becslések szerint a Vas megyei kilövés ~10 000 db/év mértékig emelendő.

A vaddisznó-létszámot igen jelentősen csökkenteni kell (ez vadgazdálko-

dási érdek is), számottevő tételben a piaci szempontokat is figyelembe véve *inkább zárttereen tartandó*. Az akác és erdeifenyő főfafajú tümbökben, az ültetvényszerű nyárasokban és fűzesekben a vaddisznó jelenléte nem okoz problémát. Fontos a célzott és rendszeres „zaklató” vadászat a makkterméses években és helyeken (bükk, tölgy, cser; októbertől-júniusig). Elvárás az intenzív etetés felhagyása.

Egyedi, kisszámú és kis területű esetet kivéve *valamennyi erdővédelmi célú vadkárelbárító kerítést baladéktalanul fel kell számolni!*

Kiegészítő erdészeti intézkedések:

A széles (12-15 m-es) nyiladékrendszer kialakítása (vadászat helye, vadlegelő, vadföld).

Vadgazdálkodási célú tisztások és erdőtümbön belüli vadföldek kialakítása.

A vadgazdálkodási elsődleges rendeltetésű erdőterületek növelése.

~ 5 %, vadaskert, vadföld, vadlegelő, tisztás, vadbúvó erdő, vadragó erdő.

Az új szemléletű, természeti folyamatokra hangsúlyozottabban alapozó erdőgazdálkodási módszerek alkalmazásának előfeltétele a nagyvad állományának szabályozása!

A bevezetését megelőzően, esetleg azzal párhuzamosan kell a nagyvadállomány csökkentését végrehajtani, vagy az átalakító és szálaló üzemmód szakmailag bukásra van ítélve!

Vannak tehát közös dolgaink, nekünk erdészeknek, vadászoknak, természetvédőknek és civil szervezeteknek az igazgatásban, a gazdálkodásban, az érdekképviseletekben, a kutatásban és oktatásban egyaránt. Mindezekelőtt a párbeszéd megkezdése, egymás gondolatainak és céljainak meghallgatása, megértése és elfogadása. A változás kezdete és vezérlő gondolata csak a konszenzusos cselekvés lehet. A címben megfogalmazott utolsó óra az erdő életében akár 10-15 év távlatot jelent, de a hibák kijavítása is csak hasonló, ha nem hosszabb időtartam alatt lehetséges. A döntésképes vezetők többsége a siker és/vagy bukás, az első kézzelfogható eredmények kiértékelésekor már nem lesz aktív korában, de ez nem mentesít minket a jövő érdekében itt és most végrehajtandó cselekedetek kényszere, a felelősség alól. A jövőt most kell megalapozni!

Egy dakota az irokézek között, avagy az erdésztársadalom törzsi jellegéről...

Magam nem vagyok erdész, de egy, az erdészek népéhez hasonló kis néphez, a táj- és kertépítésekhez tartozom. „Harcossá” azonban az erdészek között avattak – ahogy a szociológusok mondanák: munkaszocializációm az erdészek között zajlott. A félig kívülről álló szemével mondok véleményt egy olyan szakmáról, melynek környékére inkább akarva, mint akaratlan keveredtem.

Nézzük, hogy látja egy dakota az erdészek ellenséges törzseit, s azt, hogyan kellene felvenni ellenük – sokszor inkább velük! – a harcot. Messziről jött dakota – persze – azt mond, amit akar. De a választott népemet – bár azt gondolom, ismerem – mégiscsak távolabbról nézem, mint aki benne él! Egy nép (szakma) társadalmi hasznosságát nem feltétlenül tükrözi a róla alkotott kép. Az erdészekről alkotott kép közel sem pozitív. A közvélemény az erdészt még ma is a „favágóval”, a természeti környezet pusztítójával azonosítja. Erre a hozzá eljutó információk és főleg a látvány, a tarvágások láttán – valljuk be – van is oka. Ezt az erdőstratégiához készült tanulmányok is – igaz ezek több éve készültek – objektíve bizonyítanak. A csak „egyenes-hengeres-ágtiszta” erdészkedésnek lejárt az ideje. Pontosabban a természetnek tűnő erdőkben mindenképpen.

Egy szakma gazdasági súlya, saját magáról alkotott képe, a vele szembeni társadalmi elvárás, nagyban eltérhet egymástól. De mindegyik alakítható. Jó példa erre az a változás, amelyen a víz-

ügy, mint szakma az utóbbi egy-két évtizedben átment. Pedig „történelmi bűnei” a környezet átalakításában sokkalta súlyosabbak az erdészekénél. Sőt! Övék az eredendő bűn! Mégis szerencsésen fordítottak, s ma, a környezetért felelőséggel viseltető szakma-képet sikerült kialakítaniuk. Most azokat a területeket „vizesítik” vissza, amit annak idején ők csapoltak le. Mindenkor adott kor társadalmi igényei szerint, annak szellemében. Tízmilliárdokat szereznek meg pl. a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztésére, gáterősítésre, miközben építik saját jó hírüket is.

Erre az imázs-váltásra az erdészek esetében – a szükségesnél – sokkal kevesebb jelet látok, sokkal inkább görcsös ragaszkodást „idejétmúlt” elvekhez. Magam csodálkozva nézem azokat a vitákat, melyek e lap hasábjain is folynak, folytak, pl. az akác „honosságáról”, hogy az akácos erdő-e, vagy sem. Szerintem nem. Ültetvény. Úgy is kell kezelni, ha hasznót szeretnénk belőle nyerni. Az, hogy a bodza elsínylődik alatta, az még nem cserjeszint, s a kései fürtösmeggy sem tekinthető második koronaszintnek. Magam azzal is egyetértek, hogy az akácnak semmi keresnivalója a zalai tölgyesek helyén, de azt sem gondolom, hogy az összes akácost rögtön tövestől kellene kigyomláni. Mindent a maga helyén! Akár még cédrusültetvényt is!

A medializált világunkban – ahol latszan a látszat sokkal fontosabb, mint a valóság – az imázsépítés sok tényezőn

múlik. Miért nincs az erdészeknek, mint szakmának sármos szövívője, mint van a kertészeknek Bálint gazdájuk, a bio-gazdáknak Győrfi Sanyi bácsijuk. Szükség lenne egy ilyen „hivatalnokra”, aki tartja a kapcsolatot a sajtóval, szerepel, aki a „hivatásos erdész”, jól kitalált, „tartós celeb”, a „Főnök”. Olyan „figura”, aki ha kell híreket generál, tudósít, felzárkóztatja az erdészet fontosságát, az erdészek nélkülözhetetlenségét. A klasszikus marketing mondás szerint: nem elég a tojást megtojni, kotkodácsolni is kell!

Természetesen ismerem azokat a törekvéseket, amelyeket az erdésztársadalom saját munkájának megismertetésére tesz. Magam is rendkívül fontosnak tartom az erdei iskolákat (finanszírozási gondjaikkal együtt), az ún. közjóléti munkát, a honlapokat stb., csak éppen keveslem azokat. Több és „ütősebb” kellene, s már az óvodától kezdve!

Komoly előrelépés, hogy a hosszú vezetői válság után ambiciózus, fiatal, tehetséges, több nyelvet beszélő, „minőségi” vezetése van a Minisztériumban a szakmának, akik az új erdőtörvény „lemondzselésével” tették le névjegyüket. Ismerve a Parlament működését, nem kis teljesítmény, ahogy az egyeztetések révén a „dakoták” is csak tartózkodtak a szavazásnál. Remélem – a zűrzavaros idők múltával is – maradnak!

„Ellenséges törzseink”

Nézzünk hát szembe az első számú ellenséggel, a természetvédők népével. Fájdalmas, hogy rokonok vagyunk. Sőt, mi voltunk ők, s ők voltak mi. Csak – ügytelenségből talán – kiénekeltek a sajtót a szánkából! Emlékeim szerint az első igazi természetvédő „Főnököt” Kaán Károlynak hívták. Az első „rezervátum” is – igaz a növényeknek – neki köszönhető. Emlékszem egy *Rakonczay Zoltán* nevű főnökre is, aki ott bábáskodott a természetvédelem bölcsőjénél. Számos nemzeti parknak volt, van a mai napig is erdészvezetője.

Nem ellene, elé kellene (kellett volna) menni a folyamatoknak. Lássuk be, nem az erdészek fűjják a passzátszelet a nemzetgazdaságban. A 0,1% részesedés nem igazán átütő. Ha nem lenne – a

ANEKDOTÁKAT GYÚJTUNK

25 éve hunyt el dr. Moór Arthur professzor

Moór Arthur (1923-1985) a XX. század második felének kiemelkedő soproni professzora volt. Méltatását olvashatjuk az EL 1993. július-augusztusi számának 233. oldalán: http://epa.oszk.hu/01100/01192/01356/pdf/EL_128_07-08_1993_227-236.pdf. Tervezett szobrával kapcsolatban az EL 2010. januári számában írtunk Róla.

Halálának negyedszázados évfordulóján szeretnénk nyomtatásban közreadni a Professzorunk személyéhez kapcsolódó anekdotákat, azaz a hitelesség igényével fellépő, rövid, csattanós történeteket, valamint az „Arthur-féle” aranyköpéseket, elszólásokat, emlékezetes kijelentéseket – ezzel is tisztelve az emléke előtt.

Kérjük kedves Olvasóinkat, ha ismernek dr. Moór Arthur személyéhez kötődő anekdotákat, emlékezetes kijelentéseket, írják le azokat és küldjék el a bartha@emk.nyme.hu elektronikus levélcímre!

Szíveskedjenek nyilatkozni arról, hogy hozzájárulnak-e a nevük közléséhez!

Köszönettel:

dr. Bartha Dénes, dr. Oroszi Sándor, Haraszti Gyula

közgazdászoknak – nemigen fájna. Ez csak nekünk fáj. Meg annak, aki ért hozzá. És a természetvédő is ért, mert biológus, mert ökológus – esetleg táj- és kertépítész. Lehet, hogy az egészhez nem annyira, mint az erdész, de lehet, hogy kisebb részeihez még jobban is!

Ezért nézem némileg csodálkozva azt a reménytelen harcot, amit az erdésztársadalom a 375 ezer ha védett területért folytat. Reménytelen. Sokkalta jobban „kommunikálható” az, hogy védem az erdőt, a szépet, az őzikét, a szarvast, mint az, hogy ki akarom vágni a fát, „gazdálkodni” akarok az erdőben! Szálljunk le a lóról (a magasról pláne), s ülünk fel rá újra! Nekem is fáj, mert szép az érett bükkös, a tölgyes is, de ahogy elmúltak a Kárpátok fenyvesei, el fog múlni ez is. (Az erdészlelket ért XX. századi traumák és azok máig ható következményei külön dolgozatot érdemelnének!)

Koncentráljunk a jövőre, ami területben egyébként duplája, mint amit veszthetünk. Félmillió, de inkább 1 millió ha az, ahová erdőt lehetne telepíteni! Erdőt, ahova az való, ültetvényt, ahova azt lehet. Itt a lehetőség! A kihívás!

Kaán Károly országában nem hallom a jajveszékelést, hogy a 2-3 évihez képest is töredékére esett az erdőtelepítések területe! Ha veszítettünk 375 ezer hektárt, miért nem foglalkozunk a kétszer ennyi lehetőséggel?! Komoly szakma expanzióban van, mert ugye a növekedés... mindenképp felett. Boldog és boldogtalan – leginkább az utóbbi, főleg magánerdő-gazdálkodó – telepítene, de nem látom mögötte a szakmát felsorakozva. Mit fognak csinálni az Egyetemről kikerülő fiatal mérnökök, ha a „munkaterületet” nem bővítjük?!

Mindenki a biomassza-hasznosítás lehetőségein agyal, ehhez képest az államerdők tűzi- (és nem csak tűzi) fájának javát cca. 27-30% hata(é)konysággal (nem elírás) hagyjuk „zöldárammá” alakulni. Amikor a magyar vidék már félig megfagyott, erdeinkbe jár fát lopni, nincs munkája, nagyobb része segélyre vár, kisebbik még munkára.

Nem nagyon láttam, hogy a szakma a racionális tűzifa-felhasználás mellett, a kisebb, közösségi fűtőművek, fatüzelésű energiatakarékos megoldások mellett kampányolna!? Ismereteim szerint Ausztriában az erdészet – lehet, hogy nem minden érdek nélkül – e téma zászlóvivői. Magam a vidékért érzett felelősségnek is több kifejeződését várnám! Az V. kerületben bár sokan laknak, de kevés az erdő! Az imázs javításának itt is lenne terepe!

A vadászok népe

A másik ellenséges nép a vadászoké. Számomra néha már fájdalmasan komikus, ahogy a vadászok – az erdésztársadalom jelentős részének tevékeny kollaborációja mellett (és itt nagyon udvariasan fogalmaztam) – érvényesíteni képesek „érdekeiket” az erdészekkel, ill. minden más gazdálkodóval szemben. Persze könnyű nekik, hiszen ők óvják (hivatalos szóhasználat szerint) a rájuk bízott vadat, természeti értékeket, az erdész meg „pusztít” az erdőben. Teszik ezt annak ellenére, hogy bevallottan a vadeltartó képesség 2,5-3 szorosa nagyvad tanyázik erdeinkben. Szarvascsordák legelik széjjel az erdőt, vaddisznókondák esznek fel, túrnak szét minden szaporítóanyagot már az Alföldön is. Muflonnyájuk gelgelnek tarra, taposnak

rommá sziklagyepeket – többek között a természetvédelem féltett növényeit.

Elég egy kerítés – gondoljunk csak Varga Béla mátrai kerített kockáira – s az újulat kefe-sűrűn „robban” ki a talajból. Nyugodtan kijelenthető, hogy – átlagos termőhelyen – a természetes felújítások legjelentősebb gátja a túlszaporodott nagyvad! A vadállomány ilyen nagyságrendben történő fenntartása csak egy kisebb, de befolyásos néhány száz főt számláló érdekkör céljait, elsősorban vadászati lehetőségét – s mivel maga nagyon elfoglalt – biztos terítékét szolgálja. Gazdasági racionalitása sincs, hiszen hasonló szolgáltatásokat a fizetőképes vadászoktólunk keletrebbre olcsóbban megkapnak, és ma már zömmel oda is mennek. (Arról nem is beszélve, hogy saját hazájukban ilyen nagyságú nagyvadállomány fenntartásának luxusát egyetlen gazdag állam sem engedheti meg.)

Az, hogy Magyarország vadászati nagy hatalom – véleményem szerint –, mára már csak mítosz, legfeljebb Kádárkori nosztalgia. (Az, hogy valójában mi csoda, a pszichiátria szókészletével valószínűleg pontosabban leírható lenne.) Információim szerint a vadászházak és a vadászathoz kapcsolódó szálláshelyek átlagos kihasználtsága hozzávetőleg 20 %-os. Ebből a jelentős ráfordításokkal épült ingatlanok amortizációja sem jön ki, nemhogy haszon! Persze ilyenkor jön a riposzt, hogy az egyéb fogyasztáson, más szolgáltatásokon „busás” a haszon. Bizonyára...

Érdeklődéssel olvasnék már egyszer egy teljes költség-haszon elemzést a vadgazdálkodás egészét tekintve, amely az erdőgazdálkodás minőségi és mennyiségi, a mezőgazdaság, a közúti vad-balesetek stb.-stb. kárait vetné össze a bevételekkel. Különösen pikáns része lehetne ennek a tanulmánynak az, hogy kik viselik a költségeket, a kárt, s kik a tevékenység haszonélvezői. Belátom, hogy ez a megközelítés – mivel én nem vadászom – szélsőségesen „populista”, hovatovább „demagóg”. Még mielőtt mélységes vad- és vadászellenességgel vádoltatnék – közlöm – nem vagyok az, csak azt szeretném, ha az ősi dakota közmondás szellemében mindenki a saját dárdájával verné a bozótot (más verzióban: csalánt)!

A következő évekre több puskaropogást, kevesebb „erdőzúgást” kívánnék a vadászoknak, de főleg magunknak! Talán, ha kevesebb főtisztviselő, politikus, bankár és vezér vadászna, a

FELHÍVÁS

A több szervezet által évek óta, de nem összehangoltan folyó tavaszi természetkaritást ebben az évben hat szervezet – Magyar Országos Horgász Szövetség, Magyar Cserkészszövetség, Magyar Turista Egyesület, Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály, Országos Magyar Vadászok Kamara, Országos Magyar Vadászati Védegylet, Vadászati Kulturális Egyesület – egyeztetve hirdeti meg és szervezi. 2010-ben közösen **áprilist** jelölték ki erre – melyen belül április 10-ét a vadászok, április 17-ét a horgászok kiemelt napnak tekintik – azzal, hogy mindenkét, aki természeti környezetünk megóvása, jelenlegi helyzetének javítása érdekében tenni kíván, felhívja csatlakozásra. A szervezők fontos célcsoportnak tekintik a fiatalokat – iskolai tanulókat, ifjúsági szervezetek tagjait –, akik meggyerésével lehet majd a későbbiekben elérni az erdőben, mezőkön, vízpartokon a természetidegen anyagok újratermelődését. Kérjük, várjuk az *erdészek, horgászok, ifjúsági vezetők, pedagógusok, természetjárók, természetvédők, vadászok* közreműködését Magyarország természeti környezetének szebbé tételére, az országos és a helyi médiák támogatását.

Magyar Országos Horgász Egyesület
Magyar Turista Egyesület
Országos Magyar Vadászok Kamara

Magyar Cserkészszövetség
Országos Erdészeti Egyesület
Vadászati Kulturális Egyesület

probléma is könnyebben orvosolható lenne!

Lehet, hogy mégis a természetvédelekkel kellene „hadiösvényre lépni” a vadászok ellen?!

Saját magunk

Nem is lennénk „rendes” nép, ha magunkkal nem lenne bajunk. Pedig nem vagyunk sokan. Még mindig érzem a kasztok meglétét: Állami erdész – magánerdész, bácsikám – kisöcsém. Pedig nőnek a gyerekek, s a kisöcsénk lassan a fejünkre nő. Pedig honnan indult a szerencsétlen suttyó! Nem volt neki „Nagybácsikája”, aki ha bajba került, kikisegítette némi pénzzel, tanáccsal.

Akár tetszik, akár nem, a magánerdőgazdálkodás feljövőben van. Minden téren, sőt! Területben, s a művelés színvonalában is. A telepítések fokozásával hamarosan beéri az „államiakat”, s az önkormányzatok, egyéb szervezetek „erdő-éhségét” sem belőlük fogja kielégíteni az Állam. Magam az állami erdők évi cca. 1,5-2 milliárdos hasznát – finoman szólva is – meglehetősen szolidnak érzem. Különösen, ha merőben más adottságú gazdaságok produkálnak hasonló nagyságú eredményeket, s

volt kollégáim 800-1000 ha-t kezelve 55-60 évesen 120-140 ezer forintos bruttó fizetésekről számolnak be.

De beszéljünk most a főnökökről

Nyolc évig volt szerencsém a „Nagy Sasok” között ücsörögni a Parlamentben, s igyekeztem szűkebb népem – a Felső-Szabolcs – s olykor az erdészeti, az erdészek érdekeit képviselni. Nem voltunk sokan... Most nem is tudom van-e, volt-e egyáltalán dakota vagy irokéz, aki ezt tette volna. A „Nagy Tanács” egyik Bizottságának (Mezőgazdasági) ugyan volt Erdészeti Albizottsága, de abban leginkább vadász-gazdászok, gépészek – némi lovas-közművelővel megspékelve – döntöttek az erdészeti ügyeiről. Elnökük – melleleg – a Parlamenti Vadászklub vezetője is volt!

Ha jól vagyok informálva a következő „Nagy Tanácsban” a dinnyetermelőknek akár két lobbistája is lehet, pedig az sem egy nagy nép, nem az ország 20 %-án, csak néhány ezer hektáron él. Ráadásul a dinnyések a „Nagy Sasok” egyik és másik táborában is befutónak látszanak. De hol vannak az erdészek?!

Szövetségesek nélkül nem megy! Úgy látom, hogy az erdészek népe is – mint

Magyarország – saját magával van körülveve. Van közöttük ellenség, de olyan is, akivel szövetséget lehetne-kellene kötni, mert egyedül kevesek vagyunk. Az ösvényen, amelyet a Nemzeti Erdőprogram kijelölt – ráadásul erről „papírunk” is van, igaz nem törvény, csak Kormányhatározat – indiánhoz ugyan nem méltó módon, de sokkal nagyobb léptekkel és főleg hangosabban kellene haladni! A valódi ellenségekkel végre leszámolva, szövetségesekkel megerősödve menetelni. Jó főnököket választva, aki lát a pályán, jó az ellenség-barát felismerő rendszere, szeme van a látásra, füle a hallásra. És – ezzel ugyan nem kezdünk mondatot – sokkal hangosabban! Mert – ahogy azt itt Szabolcsban mondjuk – néma gyermeknek az anyja térde kalácsa!

Gondolat-rohamnak – pillanatnyilag – ennyi.

Választott népem! Nem ellenetek jöttem – értetek! A könnyed stílus ne tévesszen meg senkit – amit leírtam, komolyan gondolom!

Hogyan merészeltem?! Bevallom. Dédnagyapámat – igaz, sajnos csak névegyezőség, de – Bedő Albertnek hívták.

Borkó Károly
táj- és kertépítész

Elismerést kapott a NYÍRERDŐ

A Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma emlékérmét vehette át a Nyírségi Erdészeti Részvénytársaság vezetője.

A debreceni agrár- és gazdasági képzés elindításának 140. évfordulója alkalmából alapított emlékérmét *prof. dr. Nagy János*, a DE AMTC elnöke adta át *Kaknics Lajosnak*, a NYÍRERDŐ Zrt. vezérigazgatójának, az intézmény évnyitó fogadásán. A NYÍRERDŐ hosszú ideje többretű szakmai kapcsolatban áll az agrárcentrummal. 2005 óta a szakképzési hozzájárulás terhére az Egyetem Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszékét támogatja a társaság, azt megelőzően pedig az Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kart, illetve a Növénytan és Növényélettani Tanszékét segítette.

A NYÍRERDŐ Zrt. az Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar Erdészeti és Vadgazdálkodási Kihelyezett Tanszékeket működteti, a társaság munkatársai aktívan közreműködnek az államvizsga bizottságok munkájában. Lehetőség van arra is, hogy vadgazda-mérnökhallgatók kötele-

ző szakmai gyakorlatukat az erdőgazdaságnál teljesítsék. Az egyetem oktatói előadóként rendszeresen közreműködnek a NYÍRERDŐ-Akadémia rendezvényein, illetve külső szakértőként segítik az erdészek munkáját.

A társaság doktori ösztöndíjat létesített az Állattenyésztési Doktori Iskola számára. A cég egyik munkatársa a Növénytermesztési, Kertészeti és Élelmiszertudományi Doktori Iskola hallgatója.

A Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék kutatói közreműködnek a 2005 óta folyó nyírfajd-visszatelepítési programban. Ezzel kapcsolatban 2007-ben és 2008-ban kutatás-fejlesztési megállapodást is kötött az erdőgazdaság a tanszékkel, a nyírfajd-visszatelepítéssel kapcsolatos biometriai és szakirodalmi adatbázis létrehozása céljából.

Tavaly a társaság kutatás-fejlesztési megbízása alapján az egyetem kutatói az alábbi témákban végeztek kutatásokat:

A vágástéri hulladékból készített apríték beltartalmi értékének (fűtőérték) vizsgálata, összehasonlítva a normál erdei apríték (faválasztékból készült apríték) beltartalmi értékeivel.

Tuskóapríték beltartalmi értékének (fűtőérték) vizsgálata, összehasonlítva a normál erdei apríték (faválasztékból készült apríték) beltartalmi értékeivel.

Tuskóapríték minőségi vizsgálata, különös tekintettel az aprítékban előforduló talaj és homok frakció mennyiségére.

Hozamvizsgálatok az 1 hektárra eső föld alatti hasznosítható fatömeg meghatározására.

A biomassa égetőműből kikerülő fahamu elemzése, a beltartalmi értékek alapján a hamu hasznosításának lehetősége a nyírségi savanyú homoktalajok, talajjavítása céljából.

Vereb István

Honlapjaink:

www.oee.hu
www.erdesztelapok.hu
www.forestpress.hu
www.erdo.hu
www.mgszh.gov.hu

Módosult a Szabálysértési Törvény

A Szabálysértési Törvény legújabb módosítása szigorította a tulajdon elleni szabálysértések következményeit, kiterjesztette a rendőrség feladatait – mindez az erdővagyon érintő illegális cselekmények viszszaeszközítésében is figyelemre méltó lehetőségeket adhat.

A 2009. évi CXXXVI. törvény módosította a Szabálysértési Törvényt (1999. évi LXIX. tv.), emellett az 1998. évi XIX. törvényt „a büntető eljárásról”, valamint az 1978. évi IV. törvényt „a büntető törvénykönyvről”. A teljesség igénye nélkül, az erdőgazdálkodók vagyonvédelmi szempontjából a jelentősebb módosítások az alábbiak.

A módosított Szabálysértési Törvény továbbiakban Sztv. 111. § (1-2) bekezdése szerint:

(1) bek.: „A pénzbírságot, egyéb pénzüsszeget az elkövetőnek a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül a pénzüsszeg illetékbélyegben történő lerovásával vagy más külön jogszabályban meghatározott módon kell megfizetnie. Az okozott kár értékét a sértett részére kell megtéríteni.”

(2) bek.: „Ha a pénzbírság vagy egyéb pénzüsszeg, illetve az okozott kár értékének megfizetésére kötelezett a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül nem fizeti meg a tartozást, a szabálysértési hatóság elrendeli a tartozás adók módjára történő behajtását.”

Ez a rendelkezés lehetőséget biztosíthat arra, hogy adók módjára történő behajtás útján, az APEH közreműködésével – ha van miből – az okozott kár megtérülhet.

A szabálysértési hatóság a behajtásról szóló határozatot az internetes oldalán, vagy más módon nyilvánosan is közzéteszi. Ha a ki nem fizetett bírság eléri a 30 ezer forintot, akkor jelzalogot jegyeztetnek be az érintettek ingatlanaira.

A Sztv. 17. § (1) bekezdése szerint, a pénzbírságot meg nem fizetés esetén – ha adók módjára nem hajtható be – közérdekű munkára vagy elzárásra kell változtatni.

Jelentős változás az Sztv. 157. § (5-6.) bekezdésének módosítása, amely lehetővé teszi a vagyon elleni bűncselekményeknél, a 20 000 Ft-ot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást jogtalan elsajátítást, orrgazdaságot elkövetőknél

annak alkalmazását, hogy az eljárás megindítása – ha a feljelentést a rendőrségnél teszik – a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Vagyonvédelmi szempontból lényeges az új 83/A. §, amely a következő rendelkezéseket tartalmazza:

(1) bek.: „Ha a tulajdon elleni szabálysértés miatt a feljelentést a rendőrségnél teszik meg és a késedelem az elkövető kilétének megállapítását veszélyezteti, vagy a bizonyítékok eltűnésével járhat, illetve ha az eredményes felderítés érdekében szükséges, a rendőrségnek a következő intézkedéseket kell megtennie:

a) gondoskodik az elkövető kilétének megállapításáról, az eljárás alá vont személy és a tanúk meghallgatásáról, a tárgyi bizonyítékok, eszközök beszerzéséről,

b) helyszínt megszemléli, ruházatot, csomagot és járművet átvizsgál, lefoglalásokat végez.

(2) bek.: „A rendőrség az (1) bekezdésben meghatározott halaszthatatlan eljárási cselekményekről készített jegyzőkönyvet, bizonyítékokat a lefoglalt dolgot haladéktalanul megküldi a hatáskörrel rendelkező szabálysértési hatóságnak az eljárás lefolytatása végett.

A szabálysértési hatóság továbbra is az illetékes jegyző és a bíróság marad, tehát továbbra is a jegyző jogosult meghozni a marasztaló, kötelező határozatot.

A Sztv. 85. § is jelentősen módosult:

(1) bek.: „Ha az eljárás alá vont személy és a sértett a szabálysértési hatóság előtt a kártérítés összegében megállapodik és az eljárás alá vont a szabálysértési hatóság határozatának, illetve a bíróság I. fokú határozatának meghozataláig megtéríti, a 24/A. § rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni (azaz ebben az esetben, a pénzbírság alkalmazása esetén kiszabható büntetési tétel felső határa a felére csökken, ha az eljárás alá vont a sértettnek a szabálysértéssel okozott kárt a határozat meghozataláig megtérítette).”

A (2) bek. szerint: „Ha az eljárás alá vont a szabálysértési hatóság határozatának, illetve a bíróság I. fokú határozatának meghozataláig az okozott kárt nem térítette meg, a szabálysértési határozatban kötelezni kell őt annak megtérítésére. A kár értékét a szabálysértési hatóság vagy bíróság határozza meg, az eljárás adatai alapján.

A fenti rendelkezés azt jelenti, hogy a határozatban kötelező rendelkezni a kár megtérítése vonatkozásában, azaz ha vagyoni elleni bűncselekményt követnek el az erdőgazdálkodó sérelmére, a károkozó magatartással okozott kár összegének is meg kell jelennie a határozatban!

Új rendelkezés, hogy az elkövetési érték, kár, illetve okozott vagyoni hátrány összegének megállapítása céljából érték-egybefoglalásnak van helye: ha az eljárás alá vont személy a 157. § (1) bekezdés a, b, c. pontjaiban meghatározott ugyanolyan cselekményt több alkalommal, legfeljebb egy éven belül követ el, ezeket együttesen bírálják el. Az érték-egybefoglalást nem kell alkalmazni, hogyha az üzletszerű elkövetés önmagában megállapítható, vagy ha önmagukban szabálysértést megvalósító cselekmények folytatódó egységbe tartoznak. Ezeket a megállapításokat a tényállás tisztázása során a rendőrség fogja meghatározni.

Valamint: a 24. § (2) szerint „Nem szabálysértés, hanem bűncselekmény valósul meg ugyanazon elkövető által elkövetett és együttesen elbíralt tulajdon elleni szabálysértés esetén, ha a dolog értéke, az okozott kár, illetve az okozott vagyoni hátrány érték-egybefoglalás folytán az (1) bekezdés d)-g) pontjában meghatározott összeget meghaladja.”

A szabálysértési előélet nyilvántartására központi adatbázist, egy központi szabálysértési nyilvántartást hoznak létre. Tehát, ez alapján a büntetés kiszabásánál figyelembe lehet venni a szabálysértő előéletét. Nagyobb a bírság, ha az aktuális eset előtti két évben már volt ugyanolyan, vagy hasonló jellegű szabálysértési ügye az érintettnek.

A fentiekben felhívott jogszabályi rendelkezések 2010. január 1-én léptek hatályba. Reméljük, hogy – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – a jegyzők és a rendőrség mielőbb megkapják az alkalmazásukhoz szükséges leírást, módszertani útmutatást.

Dr. Deák Sándor
ügyvéd

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!

Széljegyzet egy rossz üzenethez

– újból, de nem utoljára a klímaváltozásról

Az Erdészeti Lapok januári számában egy kollégánk a 21. század egyik központi paradigmáját támadja („Az erdő, a metán, a tehenek és a klímakereskedelem a klímaváltozás ellen?”). Ez a paradigma nem a metánról szól. De még csak nem is a szén-dioxidról. Az *ökológiai tartamosságról* szól, amit az erdőszeten kívüli világ csak a 20. század vége felé fedezett fel magának (mit sem sejtve arról, hogy ez a lenézett szakma több, mint két évszázaddal korábban megalkotta magának a fenntarthatóság *gyakorlati* megvalósításának eszméjét).

Vegyük észre, hogy a klímaváltozással kapcsolatos aggályok tulajdonképpen az emberi lét demográfiai, ökológiai korlátairól szólnak. *Istvánffy László* kollégám kedvéért megismétlem az általa „mosolyfakasztónak” minősített gondolatot: *a szén-dioxid-kibocsátást akkor is korlátoznunk kell, ha semmi köze nem volna a klímaváltozáshoz.* Azért, mert ökológiai lábnyomunk közismerten jelentősen meghaladja a fenntartható mértéket, és messze nagyobb, mint amit az evolúció (ha másképp jobban tetszik: a Teremtő) számunkra kijelölt. Ennek a „túllövésnek” egyelőre alig van jobb és szélesebb körben alkalmazható indikátora, mint a kibocsátott karbon.

A kritizált IPCC nemzetközi szakembergárdája csak egy apró szelete a világban egyre szorosabb kapcsolatban működő tudományos univerzumnak. (Büszkék lehetünk arra, hogy *Somogyi Zoltán* erdőmérnök kollégánk is tagja ennek a munkának.) A tudományos világ, hála az általa megalkotott világhálónak, ma az emberiség szeme előtt, a teljes nyilvánosságban működik – eltekintve a katonai és nagyipari fejlesztésektől, de most nem azokról van szó. Ez a nyilvánosság azt jelenti, hogy minden tudományos elképzelés, nézet, kritika szabadon, bárki által hozzáférhető. Az internet korlátlan lehetőségei azzal járnak, hogy olyan nézetek is teljes nyilvánosságot kapnak, amelyeket korábban „zárt ajtók mögött”, laboratóriumokban, tudományos üléseken vitattak meg.

Ma akadály nélkül megszerezhető a világ bármely pontján kiöltött elképzelések, amelyek még nem állták ki a tudományos világ belső nyilvánosságának írásbeli és szóbeli kontrollját, és azok is, amelyek ezeken a vitákon már elbuktak. Az *Istvánffy* kolléga által fel-

vetetteken kívül sok más „tudományos-fantasztikus” felismerés letölthető, pl. az, hogy az evolúciót bizonyító tények is csaláson alapszanak, és a világ teremtése kb. 10 000 évre tekint vissza.

Nem gondolnám, hogy titkosítani kellene a tudomány vitáit, ez nyilván lehetetlen lenne. Arról sem lehet szó, hogy nem vonhatók kétségbe korábban elfogadott tudományos tanok. A „tudósok” is esendő emberek, ugyanazokkal a hibákkal, amik másokban is megtalálhatók. Éppen ezért alakult ki a tudományban egy rendkívül szigorú és kiterjedt kontroll mechanizmus (tudományos fokozatszerzés és minősítés, értekezés véde, publikációk elfogadásának rendszere, vitaülések stb.), hogy a sarlatánosságokat, szélhámosságokat lehetőség szerint ki lehessen szűrni. A, értékelések egy része nyilvánosan, más része titkosan zajlik, pontosan ezzel a céllal, bár kétségtelenül ez sem lehet tökéletes. Mindenesetre „kívülről” értékelni ezeket a vitákat, és vitatott elképzeléseket felkarolni az előbbiei miatt elég kockázatos.

De ezen túlmenve, mindazok, akik a mai tudomány elfogadott álláspontjától eltérő elképzeléseket terjesztenek, tudatában kell legyenek annak is, hogy ezzel a társadalomban egyébként is ragályként

terjedő tudományellenességet támogatják. *Istvánffy* kolléga méltatlan hangnemmű kritikája először is azért rossz üzenet, mert azt üzeni, hogy ne bízzunk azokban az ismeretekben, amelyeket a tudományos élet racionális ellenőrzése fogadott el. Másodszor pedig azért, mert azt sugallja, hogy tulajdonképpen minden a legnagyobb rendben van, a pánikot egy tudatlan, vagy rosszabb esetben gonosz, összeesküvő csoport terjeszti. Hogy ezzel kiknek használ, azt idézett cikkemben megírtam (E.L. 2006. szept.).

Ja, és még egy: az egyházak szerepének neveltségessé tétele több mint aggasztó. Világnézettől függetlenül nem árt tudomásul venni, hogy világunk, az emberi közösség gyógyítása, gyógyulása morális alapok nélkül lehetetlen. A természettudományokkal foglalkozó szakemberek nagy része egyetért abban, hogy az ehhez szükséges magatartás és erkölcsiség alapelveit az évezredek emberi tapasztalatoknak a világvallásokban testesülő tanításai fogalmazzák meg, ezt kell ötvöznünk az emberi ráció mai felismeréseivel. Nem kis feladat, és többet érdemel, mint önhitt cinizmust.

Mátyás Csaba

erdőmérnök, az MTA lev. tagja

Ejnye, ejnye

Nem vagyok vegyész vagy fizikus, így nem tisztom, hogy a metán, vagy akár a szén-dioxid éghajlatváltozásban betöltött szerepéről véleményt mondjak. Viszont nem tudom mire támaszkodva állítja a szerző, hogy „tizenegy éve folyamatosan, évről évre csökken a globális átlaghőmérséklet”, mivel a Meteorológiai Világszervezet az éghajlat 2008. évi állapotáról kiadott állásfoglalásának magyarul is olvasható jelentésében világosan látható, hogy a legmelegebb évek sorrendje az alábbi: 1998, 2005, 2003, 2002, 2004, 2006, 2007, 2001 stb.

Klímánk melegedését és főleg szárazodását én abban érzékelem, hogy az 1970-as évek végétől – addig nem tapasztalt – tömeges fafaj-károsodások és pusztulások kezdődtek Közép-Európa délkeleti részén és Délkelet-Európában, és e jelenségek legfőbb oka bizonyíthatóan a klíma megváltozása, konkrétan a növekvő vegetációs idejű hőmérséklet és ezzel párhuz-

amosan a csökkenő csapadékmennyiség. Tapasztalhattuk a hazai a kocsánytalan és kocsányos tölgyeink katasztrofális száradását a 80-as években, a vízhiány miatt legyengült lucosainkat pusztító szűgradációkat a 90-es években és a 2000-2003 közötti rendkívül aszályos esztendőket követő számottevő bükkpusztulást a Dunántúlon, aminek nyomaait még ma is látjuk.

Tanúi voltuk tehát erdeinkben az éghajlatváltozás szomorú következményeinek és semmi biztosítékunk nincs az ügyben, hogy az ilyen események ne folytatódjanak a jövőben. Más kérdés persze, hogy mik az okai az éghajlatváltozásnak. *Istvánffy* nagyon kritikus számos szerzővel szemben, ugyanakkor kritika nélkül idéz olyan szerzőt, akit „*kísért a gondolat: az erdők is bűnösök, elősegítik a globális felmelegedést.*” A tárgyilagos tájékoztatás megkívánja, hogy az olvasó *Istvánffy* László cikkének olvasása után ne olyan érzéssel csukja össze az Erdészeti Lapok januári számát, hogy a jövőben nem lehet gondunk a klímával.

Berki Imre, ökológus

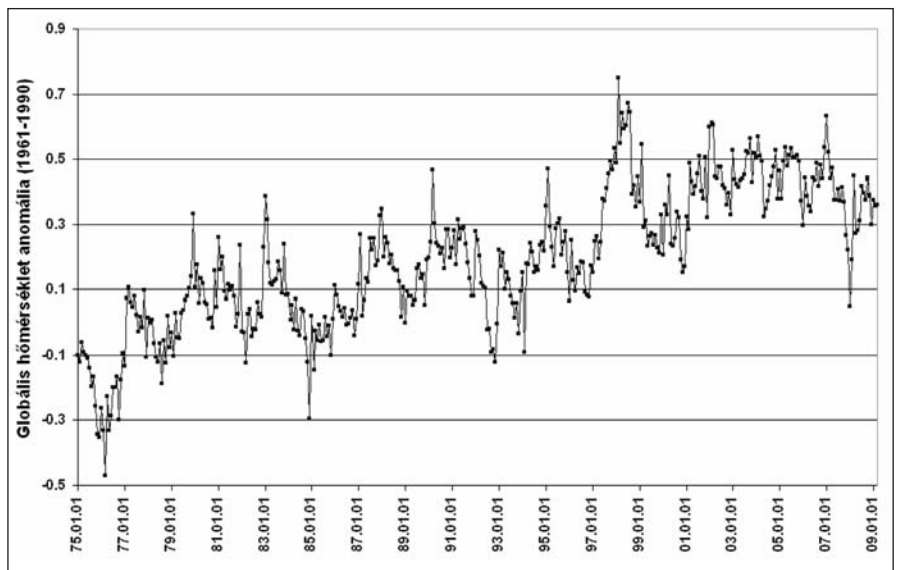
Kritikai megjegyzés egy cikkhez

A klímaváltozás erdészetet érintő alapvető fontossága miatt szeretnénk pontosítani néhány félreértelmezett megállapítást *Istvánffy L.* cikkéből (Erdészeti Lapok CXLV. évf. 1. szám). A globális hőmérséklet 1905 és 2005 között mintegy 0,74 °C-kal emelkedett, ezt napjainkban már senki nem kérdőjelezi meg. A cikk szerzője kiemeli, hogy az elmúlt tizenegy évben már csökkent a globális hőmérséklet. Való igaz, hogy mind a műholdas, mind a felszíni mérések (1. ábra) látszólag a melegedés lassulását mutatják 1998 után. De ennek egyértelműen fő oka, hogy 1997-1998 során a XX. század legnagyobb El-Nino eseménye történt, mely a globális hőmérsékletet akkor átmenetileg mintegy 0,5 fokkal (!) emelte meg. Mivel azóta nem volt ilyen jelentős ENSO esemény, így az akkor elért rekordértéket „csak” a 2005-ös év tudta megközelíteni.

Ami a jégtakaró állítólagos stabilizálódását illeti, az Arktiszon a nyári jégtakaró kiterjedése határozott csökkenést mutat az elmúlt 30 évben. A léghőmérsékleten kívül a nyári kiterjedést természetesen számos más tényező, többek között a szélviszonyok, a makro cirkulációs helyzetek alakulása is befolyásolja. 2007 nyarán e tényezők hatására a jégfelület a megfigyelések kezdete óta a legkisebb méretűre olvadt, így az elmúlt 2 év kismértékű nyári növekedése akár téves illúziót is szülhet (2. ábra). Az Antarktisz körül tapasztalt jégtakaró növekedésben pedig valószínűleg szerepet játszik a belföldi gleccserek nagyobb mértékű jégszállítása, amit több tényező befolyásol, egyebek között ebben az olvadásnak is lehet szerepe.

Az IPCC 2007-es jelentése a jelentős antropogén eredetű globális felmelegedés mellett foglalt állást. Ezt alátámasztja *Oreskes* (2004) Science-ben megjelent tanulmánya is. A szerző 928 referált szakfolyóiratban 1993 és 2003 között megjelent tanulmányok absztraktját vizsgálta (az ISI adatbázisból), és nem talált egyetlen olyan cikket sem, amely elvetette volna az antropogén klímaváltozás elméletét.

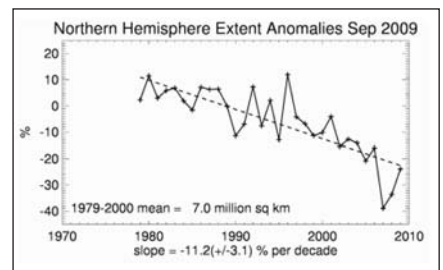
Ugyanakkor mindmáig vita és bizonytalanság övezi a kérdést, hogy milyen mértékű volt és lesz a jövőben az antropogén eredetű hozzájárulás a felmelegedéshez. Ennek nagyon egyszerű oka, hogy valószínűleg nem ismerjük még az összes klímarendszert befolyásoló folyamatot, továbbá az, hogy például a szén-dioxid hatását közvetlenül nem lehet mérésrel meghatározni. Jelenlegi

1. ábra: A globális hőmérséklet alakulása 1975 és 2009 között (Forrás: Hadley Központ)

legjobb ismereteink alapján, a XX. századi felmelegedésnek csak mintegy 10%-át képesek megmagyarázni a klímarendszert befolyásoló természetes, azaz embertől független folyamatok (ENSO, Nap változásai és vulkánkitörések).

Móricz Norbert és Rasztovits Ervin PhD hallgatók, NYME Erdőmérnöki Kar, Környezet-tudományi Intézet, NASA/NEESPI Délkelet-európai Klímahatás Kutató Központ

2. ábra: Az északi félgömb szeptemberi jégkiterjedése 1979-2009 között (Forrás: NSIDC)

A Mérnöki Kamara is bírál

**A Magyar Mérnöki Kamara Agrárta-
gozatának éves közgyűlésén az El-
nökség beszámolójában élesen bí-
ráltta a mérnöki szolgáltatások túl-
zott liberalizációját, amely már
megközelíti az anarchiát.**

Külön kiemelte a tervezésnél, hogy a technológiai tervek kötelező érvényű elkészítését nem kötik jogosultsághoz pl. az egészségügy, gyógyszergyártás, korrózióvédelem, erdészet, faipar, mezőgazdaság és élelmiszeripar területén. Ugyanakkor a szakhatóságok az építészeti tervekkel együtt a technológiai tervek is értékeli, bírálják. Mivel „a technológiáért van az épület és nem fordítva”!

A jogosultság eltörlése ezeken a területeken azt eredményezheti, hogy minősítés és felelősség nélküli terve-

zők is tervezhetnek, melynek az eredménye a beruházási és működési költségek indokolatlan növekedése lehet és nem utolsósorban hátrányos lehet a korszerű és minőségi gyártás megvalósítására.

Ugyancsak éles bírálatot kapott a közelmúltban megjelent FVM rendelet is, mely szerint bármelyik területen lehet szakértő, aki a megfelelő diplomával és pár éves gyakorlattal rendelkezik. Elegendő csak regisztráltatnia magát, nem kérnek referenciákat és nem kötelező a folyamatos továbbképzés sem.

A beszámoló a jogalkotás anarchikus voltát is bírálta, melyre igen jó példa, hogy az új szabályozások gyakorlatilag lehetetlenné teszik a KKV-k működését.

Kovácsné Felkai Éva

Növőter-bővítési ajánlások szelektált akácfajták ültetvényeiben

Bevezetés

A közönséges akác termesztési szempontból sokszor előforduló hátrányos tulajdonságai (sík- és térgörbe, villás törzs, alacsony iparifá-kihozatal, fagyérzékenység stb.) széles körben ismertek. Mindezekből kiindulva az akácnemesítés egyik legfőbb feladatának tekinti a *törzsmínőség javítását*. Az elmúlt évtizedekben mindenekelőtt e célkitűzés megvalósítására irányuló selekciós nemesítésben születnek számottevő eredmények.

A több mint háromszáz éve spontán módon behozott, ismeretlen eredetű, és mára a magyarországi ökológiai feltételekhez nagyrészt adaptálódott hazai akácállományok bőséges mértékű, változatosságú és minőségi genetikai alapot szolgáltatnak a fafajjal összefüggő nemesítési munka eredményes továbbvitelének.

Az 1960-as évek elején az akác nemesítése irányított keresztezéssel indult, a későbbiek folyamán azonban a selekciós nemesítés vált meghatározóvá. Az államilag elismert fajták (jelenleg 7) ez utóbbi nemesítési eljárás eredményei, és döntő többségük fenotípus alapján kiválasztott 2...20 törzsfá klónkeveréke. A klónok többsége zöldvagy gyökérdugványról jól szaporítható. Oltásuk is viszonylag könnyen megoldható. Ugyanakkor szaporítóanyaguk magas előállítási költsége, valamint a megfelelő referencia-erdősítések hiánya miatt az elmúlt évtizedben drasztikusan csökkent az akácfajták természetbe vonásának mértéke.

Az 1980-as évek elején kidolgozott program a táji fajtasortimentek kialakítása céljából a következő 12, az akác termesztés szempontjából legfontosabb tájakon irányozta elő akácfajtákból termesztési kísérletek létesítését: Duna-Tisza köze, Cserhát, Kisalföld, Mezőföld, Somogyi homokvidék, Vas-Zalai Hegyhát, Kemenesalja, Vasi dombság, Nyírség, Nagykun-Hajdúhát, Békési hát, Északi Pannonhát.

Az említett program különböző okok folytán csak részben valósult meg, viszonylag kis számú, fajta-(termesztési) kísérlet létesítése és értékelése révén. A következőkben ezen kísér-

letes munka legfontosabb, gyakorlati-orientált eredményeit ismertetjük.

Akácfajták ültetési hálózata, elegyítése, faállomány-szerkezete

Az akácfajták szélesebb körű termesztésbe vonását alapvetően gátolja a szaporítóanyag előállításában mutatkozó nagymérvű lemaradás (elsősorban ökonómiai okok miatt) és a szaporítóanyag-termelésnek kényszerűségi okok miatt nagyjából 2-3 fajtára (fajtan belül is klónkeverékre) történő koncentrálódása.

Továbbra is vitatott a szelektált akácfajtákkal történő erdősítések *ültetési bálózata* kérdése. A Duna-Tisza közi és a Nyírségben lévő termesztési kísérletek alapján – a 2,5 x 2,0 m-es hálózat látszik a legmegfelelőbbnek. A várhatóan közepes növekedést lehetővé tevő termőhelyeken létesítendő erdősítésekben – s ezek vannak túlsúlyban – az ajánlottnál tágabb hálózat mellett a fajták, laza koronájuk lévén, nem tudnak kellőképpen záródni, ennek következtében a talaj erőteljesen gyomosodik, még az előírászerűen elvégzett talajápolási munkák esetén is.

Nagyon fontos a *törzs- és koronaalakító nyesések* technológiai előírás szerinti elvégzése. Az általunk ajánlott alaphálózat mellett az első koronaalakító nyesést akkor kell elvégezni, amikor a faállomány átlagos magassága eléri az 5-6 métert. A második törzsalakító nyesésre akkor kerüljön sor, amikor a faállomány átlagos magassága 8-10 m (megközelítőleg 4 m-es ágtszta törzsrész elérése kívánatos).

Az akácfajtákkal eddig történt erdősítések általában elegyetlenek. Eddigi tapasztalataink alapján célszerű kipróbálni – a nemesített ültetési anyaggal való takarékoskodás érdekében is – elegyfajként, a termőhely függvényében többek

között a pusztaszilt és a keskeny koronájú nemesnyár-fajták valamelyikét (előhasználati állományként).

A fajtákra alkalmazható *növőter-bővítési technológiák* még nem kiforrottak. Az alkalmazandó szisztéma minden bizonnyal a „ritkán, de erőteljesebben” elvhez áll majd közelebb. A faállomány-szerkezeti vizsgálatok alapján valószínűsíthető, hogy a szelektált fajták faállományainak törzsszámcsökkentése során is valamelyest szerepe kell, hogy legyen az egyedi válogatásnak. A termesztési kísérletek alapján az átlagfaterfogati értékek általában közel megegyezők, a faállomány-minőségre utaló mutatószámok viszont a termesztési kísérletek többségében 8-16 %-os többletet jeleznek a szelektált fajták javára (1.táblázat).

Növőter-szabályozási modellek

A szelektált akácfajtákkal létesített állományok nevelésének (növőter-szabályozásának) irányelvei sok tekintetben eltérnek a magcsemetével létrehozott, illetőleg sarjrol felújított állományokétól. Mivel az egyklónú fajták növekedési tulajdonságai elvben megegyezők, a többklónúaké egymáshoz közel állóak, a közönséges akác állományaira jellemző nevelési szakaszokat (tisztítás, gyérités) nehezebb elkülöníteni. Az egyes növőter-bővítési beavatkozások célja döntően a fák *optimális növekedéséhez szükséges növőter* kialakítása. A nagyobb ültetési hálózat következtében mód van a vágások számának csökkentésére, továbbá a faültetvényekhez közelálló kombinált nevelési mód részben alkalmazására (az egyedszelekció itt sem hagyható el).

Szelektált akácfajták termesztésével csak kiváló és jó ökológiai (termőhelyi) viszonyok mellett érdemes foglalkozni.

1. táblázat. Az 'Üllői' akác és a közönséges akác főállományra vonatkozó szerkezeti és az egésszállományra vonatkozó minőségi adatai (Mikebuda 22D)

Kor: 17 év

Fajta	H	A kontroll %ában	D _{1.3}	A kontroll %ában	Átlagfaterfogat	A kontroll %ában	Faállomány-minőségi jelzőszám*
	m		cm		dm ³ /fa		
'Üllői' akác	16.2	102	14.1	98	130	99	1.86
Közönséges akác (kontroll)	16.0	100	14.3	100	131	100	2.17

Megjegyzés: *A faállomány-minőségi jelzőszámot a törzsmínőség értékek (1-4) törzsszámmal súlyozott számtani átlaga alapján határoztuk meg.

* tud. tanácsadó, az MTA doktora, ERTI

Gyengébb akáctermőhelyeken, mivel az ültetvényszerű termesztés-technológia előnyei nem érvényesíthetők, a gazdálkodás az esetek döntő többségében veszteséges lesz.

A kiváló és jó akáctermőhelyeken (I-III. fatermési osztály) fűrészipari alapanyag termelésére, a 2,5 x 2,0 m-es induló hálózatú, *ültetvényszerűen nevelendő* állományokban (5 m²/fa növőter) összesen két növőter-bővítést célszerű végezni (2. táblázat). Az első növőter-bővítéskor (9-10 éves korban) megközelítőleg 50%-os törzsszám-csökkentést végzünk, így a nevelővágás utáni hálózat átlagosan 10 m²/fa növőteret feltételez, a kitermelt faanyag részbeni értékesíthetősége mellett. A második növőter-bővítést (16-17 éves korban) szintén 50%-os törzsszám-csökkentéssel végezzük. Ennek során a kitermelt faanyag nagyobb része már

2. táblázat. Szelektált akácfajták növőter-bővítési modellje (ültetvényszerű termesztési technológiával)

Termesztési cél: fűrészipari rönk

Ültetési hálózat: 2,5 x 2,0 m, ültetési csemeteszám 2000 db/ha

Megnevezés	Kor	Átlagos magasság	Átlagos átmérő	Törzsszám	Várható bruttó fatérfogat	
		H	D _{L,3}	N	V	
		év	m	cm	db/ha	m ³ /ha
I. fatermési osztály						
1.	Növőter-bővítés	9-10	14	13	1000	100
2.	Növőter-bővítés	16-17	20	18	500	130
3.	Véghasználat	30	25	25	450	270
II. fatermési osztály						
1.	Növőter-bővítés	9-10	13	11	1000	70
2.	Növőter-bővítés	16-17	18	16	500	100
3.	Véghasználat	30	23	23	450	220
III. fatermési osztály						
1.	Növőter-bővítés	9-10	12	10	1000	55
2.	Növőter-bővítés	16-17	17	15	500	80
3.	Véghasználat	30	21	21	450	170

Megjegyzés: Az adatok a főállományra, vagyis a növőter-bővítések elvégzése utáni állományrészre vonatkoznak. Fatermési tábla: Lessényi B., Rédei K. (1986)

3. táblázat. Szelektált akácfajtákkal létesített faültetvények növőter-bővítési modelljei

Termesztési cél: oszlop, illetve fűrészrönk

Ültetési hálózat: 3,0 x 3,0 m

Megnevezés	Kor	Átlagos magasság	Átlagos átmérő	Törzsszám	Várható bruttó fatérfogat
		H	D _{L,3}	N	V
		év	m	cm	db/ha
I. modell					
Növőter-bővítés előtt	10	13	10	1100	60
Növőter-bővítés után	10	14	11	700	50
Véghasználat	20	20	18	700	180
II. modell					
Növőter-bővítés előtt	8	10	8	1100	35
Növőter-bővítés után	8	11	9	750	30
Növőter-bővítés előtt	15	17	14	750	105
Növőter-bővítés után	15	18	15	500	85
Véghasználat	25	22	20	500	180

Megjegyzés: Fatermési tábla: Lessényi B., Rédei K. (1986)

ipari felhasználásra is alkalmassá válik, így a vázolt termesztés-technológiát ökonómiaailag rentábilisnak tekinthetjük.

A 3. táblázatban közölt modellek szerint nevelendő, minimum 3,0 x 3,0 méter induló hálózatú, szelektált akácfajtákkal létesítendő faültetvények is csak kiváló és jó termőhelyeken rentábilisak. Csökkentett véghasználati korok tervezése esetén (20-25 év) a termesztési cél oszlop, illetve alsóbb mérethatárú fűrészipari rönk előállítására lehet. Ennek a termesztés-technológiának alkalmazására elsősorban Nyugat-Európa országaiban találunk példákat.

A bemutatott K+F eredmények és ajánlások az ERTI Ültetvényszerű Fatermesztési Osztályának értékelő és elemző munkáján alapulnak. Kapcsolódó célkitűzésünk a modellek további finomítása az újabb felvételi adatok és gyakorlati tapasztalatok felhasználásával.

Irodalom: Ostváth-Bujtás Z. – Rédei K. (2007): Akác fajtajasmerető. ERTI, Budapest, pp 36.

Rédei K. (2008): Szelektált akácfajták termesztés-technológiája. ERTI, Budapest, pp 37.

Fajátékok a bölcsődének

Százezer forinttal támogatta tavaly az egri Semmelweis Bölcsődét az Egererdő Zrt. A pénzadományból az intézmény fából készült játékokat vásárolt, melyeket a farsang alkalmából birtokba is vehettek a gyerekek.

Különleges jelmezekben nemcsak a farsangot, hanem az Egererdő Zrt. ajándékát is megünnepelhették kicsik és nagyok az egri Semmelweis bölcsődében. 2009. decemberében ugyanis 100 ezer forintnyi adományt vehetett át az intézmény a cégtől. A bölcsőde fennállása óta

kiemelt figyelmet fordít a gyermekek környezettudatos nevelésének és természet-szeretetének kialakítására. Ezért az adományból fajátékokat vásároltak a gyerekeknek. Az intézmény hat csoportszobájában nyolcvan kisgyermek örülhetett a játékoknak. Mostantól fából készült építőköccakkal, hintalóval, fodrász- és konyhaszettel, gyöngyökkel és libikókával is játszhatnak. Az Egererdő Erdészeti Zrt. állami céggként kiemelten fontosnak tartja a bölcsődék, óvodák, iskolák támogatását.

Fridél Veronika

Kis téli araszoló

Április vége, május,
Virul a tölgy fent, te lent,
És mégis más-más élet.

Emlékszem, ifjan a tornán:
-Mássz szaporán, vagy repülsz!
De mégsem, csak szégyenülsz.

Tölgyről fény-fonal pányván
Rángva, eléd araszolt
Lepkemúlt emígy unszolt:

-Mássz szaporán, vagy nem repülsz!

Apatóczy István

PLEDGE – A NAP EREJÉVEL ...

PLEDGE AZ ERDÉSZETBEN

A TELEPÍTÉS ÉVÉBEN, illetve ÉVÉTŐL alkalmazható kora tavasszal rügpattanás előtt pre-, vagy posztemergens kijuttatással. Évente két alkalommal kezelhetünk.

A **PLEDGE** kontakt perzselő hatású. Az évelő kétszikű gyomnövények föld feletti részeit leperzseli, újrachajtásukat nem akadályozza meg, de a fejlődésben jelentősen visszaveti őket. Kellő bemosó csapadék esetén, bolygatás nélküli talajon évi 600 g/ha dózisban használva a tartamhatása a vegetáció végéig kitart. A talaj szervesanyagtartalma és kötöttsége nem korlátozza az alkalmazhatóságát. Preemergens kijuttatás esetén jól elmunkált aprómorzás talajfelszínre célszerű kijuttatni.

A szórókeretes kijuttatás esetén, a szórókeret alatt elférő csemetéknél csak a csemeték fakadása előtt használjuk. Traktorvontatású gépi vagy hátigépes sorkezelés esetén a csemeték fakadása után levél-alá permetezéssel is alkalmazható. Kerüljük a csemeték direkt lombkezelését! A gyomirtószer véletlen lombrakerülés esetén nem okoz csemetepusztulást.

A posztemergens kezelés a magról kelő kétszikű gyomfajok 2-6 leveles állapotában javasolt. Erősebb gyomosodás, fejletlenebb gyomnövények esetében a magasabb dózist indokolt alkalmazni.

A **PLEDGE** posztemergens hatása fokozható a SPUR adalékanyaggal.

A **PLEDGE** elsősorban a magról kelő kétszikű gyomfajok ellen hatékony, de egyes magrólkelő egyszikű gyomnövények preemergensen és keléskor is érzékenyek a hatóanyagára.

Az egyszikű gyomnövények, valamint az évelő kétszikűek ellen az adott kultúrában engedélyezett egyéb gyomirtó készítmények alkalmazása is szükséges lehet.

A **PLEDGE** gyomirtóhatása az új telepítésű erdészeti kultúrákban a 12 leggyakoribb szántóföldi gyomnövény ellen

Név	PLEDGE + Spur	PLEDGE + Glifozát
Parlagfű	😊	😊
Közönséges kakaslábű	😊	😊
Fehér libatop	😊	😊
Mezei acat	😊	😊
Fakó muhar	😊	😊
Apró szulák	😊	😊
Szőrös disznóparéj	😊	😊
Kaporlevelű ebszékű	😊	😊
Csattanó maszlag	😊	😊
Termesztett köles	😊	😊
Karcsú disznóparéj	😊	😊
Nagy széltippan	😊	😊

Javasolt dózis

Kultúra	PLEDGE kg/ha	SPUR %
erdészet	0,3-0,6	0,05-0,1

SUMI AGRO HUNGARY KFT.

1016 Bp. Zsolt u. 4.

Tel: 1/214-6441 Fax: 1/202-1649 www.sumiagro.hu

Jubileumi emlékülés Kolozsvárrott

Balról: Pethő József, Orbók Ilona és Szakács Sándor

Az idén húszéves Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság szolid, de annál hangulatosabb ünnepségre invitálta Egyesületünket, melyet Pethő József elnök és a helybéli erdészek, Orbók Ilona és Szakács Sándor, valamint e sorok írója képviselt. Köszöntők sokasága hangzott el, melyeket a helyieken kívül az anyaországból érkezettek mondtak. Reményét fejezte ki mindenki, hogy a Társaság színvonalas rendezvényeit, kiadványait továbbiak követik, és ezáltal erősödik a magyar identitás.

Pethő József köszöntője:

Az OEE nevében, a világ legplasztikusabb nyelvén köszöntöm az EMT-t, alapításának 20-ik évfordulóján. Megtisztelő számunkra, hogy az EMT Erdészeti Szakosztálya két képviselőjének társaságában mi erdészek is az Önök körében ünnepelhetünk. Szeretném elmondani, hogy immár kilenc éve az EMT Erdészeti Szakosztályával kötött megállapodás alapján együtt kutatjuk a növényföldrajzi összetartozás különböző területeit. Bár a történelmi Magyarország erdőterületének nagyságához viszonyítva az anyaország a szórvány szintjére került, azonban a szakmai és nemzeti összetartozás kovácsolása terén felelőssége nem változott. Ezért hívtuk össze, 2007. szeptember 20-21-én, Budapesten a Kárpát-medencei Erdészek I. Találkozóját, ezért emlékeztünk meg 2009. július 3-án Selmecbányán az erdőmérnökképzésünk 200 éves évfordulójáról, s ezért gondoltuk, hogy 2012-ben, Székelyföldön legyen az OEE éves Vándorgyűlése.

Úgy gondolom, hogy az EMT szellemi erejére – közös jövőnk építése érdekében – nekünk erdészeknek is szükségünk lesz.

Ehhez kívánok mindannyiunknak jó szerencsét!

dr. Köllő Gábor elnök (képünkön) köszöntője:

„Az 1989-es változások új helyzetet teremtettek Romániában. Ami azelőtt elképzelhetetlen volt, az már valósággá válhatott, elkezdődött a civil szféra megalakulása. 1990-ben néhány műszaki értelmiségi úgy gondolta, jó volna, ha a mérnöktársadalomnak is lenne egy szervezete, és így megalakították az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos társaságot (röviden EMT). Megalakult egy műszaki társaság, a mérnökök és a reál tudományokkal foglalkozó értelmiség tudományos civil szervezete.

Egy szervezet működése, fejlődése nagymértékben függ az aktív tagságtól, de nem szabad megfélemlkezni azokról a személyiségekről, akiknek meghatározó szerepük volt a tagság összetartásában, mozgósításában, vezetésében. Most, hogy 20

éve működik az EMT, nagyon sok mindent el lehetne mondani az elmúlt évekről, hogyan és mikor kezdődött a szakosztályok megalakulása, hány szakosztállyal indult el a szervezet, hogy kezdődött a területi szervezetek megalakulása. Statisztikai adatok halmaza áll a rendelkezésünkre, amelyeket közölni lehetne. Mégsem ezt szeretném ebben az írásban tenni, hanem inkább néhány gondolatot osztanék meg olvasóinkkal, tagságunkkal.

El kell mondani, hogy azok az elvek és célkitűzések, amelyeket a kezdeményezők megfogalmaztak, az évek során maradéktalanul megvalósultak. Az EMT a mesebeli legkisebb fiúhoz hasonlóan annyit nőtt, fejlődött egy év alatt, mint egy másik három év alatt, és rövid időn belül Erdély legsikeresebben működő tudományos civil szervezetévé vált. Megalakultak és működni kezdtek a szakosztályok, megindult az élet, a munka a fiókszervezetekben, később új fiókszervezetek és szakosztályok alakultak. Jelenleg az EMT-ben 12 szakosztály és 7 fiókszervezet működik. Az EMT tevékenysége már a kezdetektől széles skálán mozgott: tudományos rendezés (konferenciák), oktatás (diákta- borok, diákversenyek, terminológia előadások), kiadói tevékenység.

Az EMT büszkélkedhetik 1997 óta az egyetlen Magyarország határain kívül megjelenő magyar nyelvű műszaki folyóirattal, a Műszaki Szemlével. Ezt a folyóiratot a Kárpát-medence országai- ban már mindenhol ismerik és elismerik. Jelen- tős és tekintélyes szakemberek köz- ölnék tanulmányokat ebben a folyóir- atban. Szervezetünk kiterjedt szakmai viszonyokat ápol belföldi és külföldi civil szervezetekkel, oktatási intézmé- nyekkel, gazdasági egységekkel. Az összeköttetések főleg a Kárpát-medence országaira terjednek ki, de Európa távolabbi országaival és tengeren túli államokkal is kapcsolatban vagyunk.

Az EMT sikerének, dinamikus fejlődésének titka mégiscsak a tagságában rejlik, azokban az emberekben, akik a szervezetet megálmodták és elindították 20 évvel ezelőtt, valamint azokban az emberekben, akik útközben álltak csatasorba és vitték tovább mindazt, amit elődeik, társaik elkezdtek.”

Kép és szöveg: **Pápai Gábor**

Barnamedvék a Budai hegyekben

Balról: Bene Zsolt, Zambó Péter és Lomniczi Gergely megnyitja a bemutatót

Február elején két medve, Vackor és Móric érkezett a Budakeszi Vadasparkba.

„Az idén immár 31. évébe lépő Vadaspark fő célkitűzése, hogy az Európában honos állatfajokat természetes közegükben mutassa be az érdeklődők számára. 35 állatfaj mintegy 150 egyede között mostantól testközelből megfigyelhető a barnamedve is. Ez az előrelépés is jól példázza a Budakeszi Vadaspark elmúlt évben kezdődött folyamatos, tudatos fejlesztését” – mondta *Zambó Péter*, a vadasparkot üzemeltető Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója az új medvekifutó ünnepélyes átadásán.

A 2 éves, fiatal nőstény mackó testsúlya 140 kg, míg Móric, az 5 éves hím medve 310 kg-ot nyom. A medvék nagy testsúlyához pedig hasonlóan nagy testi erő társul. A barnamedve egyébként európai viszonylatban bátran nevezhető az állatok királyának, hiszen a legnagyobb európai emlősállat, melynek az emberen kívül nincs természetes ellensége.

Egészségük és jó kondíciójuk megőrzéséhez a medvéknek naponta 15 kg élelmet kell elfogyasztaniuk. Ez a közhiedelemmel ellentétben nem húsból, hanem elsősorban gyümölcsből és zöldségekből áll. Állati eredetű táplá-

Természetfotók Pörbölyön

A Gemenci Erdőért Közhasznú Alapítvány Kuratóriuma a 2009. évben is kiírt fotópályázatot, melyre kiváló, a gemenci erdőt különleges nézőpontból megörökítő fotográfiák érkeztek.

Az I. helyezett 300 000 Ft-os fődíját *Krizák István* „Tölgyfák” című alkotása kapta. A 150 000 Ft-os II. helyezéért járó díjat megosztva *dr. Kalotás Zsolt* „A Báli-sík árvíz idején” és *Kelemen Attila* „Gemenci hajnal” című fotográfiája nyerte el. A 100 000 Ft-os III. helyezés díját *Krizák István* „November” című képének ítélte oda a zsűri.

Különdíjban részesült *Elblinger Ferenc* „Az óriás alatt” című fotója, mely a többszáz éves keselyűsi tölgyet örökítette meg. A Gemenc Zrt. a különdíjas

lékkal hetente egyszer egészítik ki az étrendjüket.

Az új jövevények a veresegyházi Medveotthonból kerültek Budakeszire, az intézmények között fennálló kiváló kapcsolatnak köszönhetően.

„A tavalyi jubileumi évben párhuzamosan kezdtük a látogatók kényelmét szolgáló és az állatok bemutatását érdekesebbé, vonzóbbá tevő fejlesztéseket” – mondta *Bene Zsolt*, a Budakeszi Vadaspark igazgatója. A következő év feladata az erdei iskolai szolgáltatások kibővítése és a Vadaspark információs rendszerének újragondolása, melynek első elemeként már látogatható a www.vadaspark-budakeszi.hu című megújult honlap.”

Lomniczi Gergely
fotó: **Pápai Gábor**

pályázó és kísérője számára egy hétvégi gemenci fotózást ajánlott fel szállással és teljes ellátással.

A felhívásra 19 pályázótól 190 pályamű érkezett, mivel minden pályázónak 10 darab fényképet kellett nevének fel tüntetése nélkül beküldenie.

Baricz Árpád

Közösségi jelentőségű fa- és cserjefajok

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta sok minden megváltozott körülöttünk, többek között új értékrenddel is gazdagodtunk. A már megszokottá vált természetvédelmi kategóriák (védett, fokozottan védett) mellé felsorakozott a közösségi jelentőségű kategória is, amelyet élőlényekre és élőhelyekre egyaránt kiterjesztettek. A 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet az alábbiakban definiálja a közösségi jelentőségű fajokat: „azon fajok, amelyek közösségi szempontból veszélyeztetettek, sérülékenyek, ritkák, illetőleg bennszülöttek”. Továbbá elkülönítik a kiemelt közösségi jelentőségű fajokat is: „azon fajok, amelyek közösségi szempontból veszélyeztetettek, sérülékenyek, ritkák, illetőleg bennszülöttek, és amelyek megőrzéséért a Közösség kiemelt felelősséggel tartozik”.

A fenti rendelet 3A. számú melléklete a közösségi jelentőségű növényfajokat sorolja fel, közöttük 14 haraszt, 28 moha és 264 zárvatermő faj található. A 3B. számú melléklet a kiemelt közösségi jelentőségű növényfajok listáját tartalmazza, ahol 2 moha, 1 haraszt, 1 nyitvatermő és 154 zárvatermő növényfaj szerepel. E listát végigbongészva kiderül, hogy Magyarországon a közösségi jelentőségűeket 5 moha, 1 haraszt és 26 zárvatermő növényfaj, a kiemelt közösségi jelentőségűeket 8 zárvatermő növényfaj képviseli. Más szemmel is elemezhetjük e jegyzéket, az erdészeket jobban érdeklő fa- és cserjefajokat emeljük most ki, már csak azért is, mert közöttük 3 faj magyar vonatkozással is bír.

Szicíliai jegenyefenyő

(*Abies nebrodensis*)

Szicília északi részén lévő Nebrodihegységrendszer nyugati részén, a Le Madonie-hegység Madone degli Angeli völgyében él. Természetes állományát 23 egyed alkotja, ezek kb. 1 km²-en szóródnak szét. Északias és nyugatias lejtőkön található, korábban bükkal, virágos kőrissel, magyallal, tiszafával elegyedt. Nagyon ritka maradványfaj, amely furcsa módon hidegtűrő, Svédországban – botanikus kertben – például jobban bírja a hideget, mint a közönséges jegenyefenyő. E tulajdonsága alapján vélik, hogy korábban nagyobb lehetett az elterjedési területe, majd északról

délre vándorolt. Lelőhelyei ma 1400-1650 m tszfm. között található. A természetben található legnagyobb faegyed 13 m magas és mellmagasságban 30 cm átmérőjű. Vélhetően 20 m-nél nem nőtt magasabbra. 1908-ban ismerték fel faji önállóságát, amelyre az 1-2 cm hosszú tűk, a 10-16 cm hosszú, keskeny, szürkésbarna tobozok jellemzők, ahol a meddőpikkelyek kiállók és hirtelen visszahajlók. Kiemelt közösségi jelentőségű faj.

Szardíniai egres

(*Ribes sardoum*)

Kisebb cserje, amely a hazánkban is élő vadegreshez hasonlít, de ennek a fajnak nincsenek tövisei. Levelei is kisebbek, viszont erősen mirigyesek. Kétlaki növény, így külön hím és nő egyedei vannak. Szardínia szigetének keleti részén Oliena közelében mészkőhegyeken él. Kiemelt közösségi jelentőségű faj.

Sárga havasszépe

(*Rhododendron luteum*)

2-4 m magas lombhullató havasszépe faj, amely gyökérsarjakkal is terjed, és sarjtelepet is tud képezni. Mérgező, ezért a legelő állat nem bántja. Rügyei és hajtásai ragadósak, csomókba tömörülő 5 cm átmérőjű virágai sárgák, édes illatúak, lombfakadás előtt nyílnak. Elterjedési területe erősen feldarabolt, főleg szörvány előfordulásokból áll. Ezek közül a legnagyobb a Kaukázusban és Anatólia északi részén van, a többi kisebb Fehér-Oroszországtól a görögországi Lesbosz-szigetéig szóródik. Tipikus maradványfaj, amely rendszerint fenyevesekben vagy nedves, lápos helyeken nő. Sok hibridjét, számos színváltozatát ültetik a kertekben.

Jósika-orgona

(*Syringa josikaea*)

Vegetációtörténeti szempontból különleges harmadkori (tercier) maradványfaj, legközelebbi rokona (*S. emodi*) a Nyugat-Himalájában él. Fehéres vagy szürkés fonákú levelei keskenyebbek a közönséges orgonáéhoz képest és ékvallúak. Virágzata is magánosan jelenik meg a leveles hajtások csúcán, virágai lilásak, illatosak, előreálló cimpájúak. A Jósika-orgona a Kárpát-medence egyik legnevezetesebb növényritkasága, amelynek felfedezése a XIX. században komoly tudományos és társadalmi visszhangot kapott. Erről még a Nemzeti Tár-

salkodó c. lap is hírt adott. E fajról már a „magyar Linné”, *Kitaibel Pál* is értesült, de személyesen nem találkozott vele, s *Syringa prunifolia*-nak (szilvalevelű orgonának) nevezte. Később a kiváló erdélyi flórakutató, *Baumgarten János Keresztély* 1823-ban már látta a fajt gróf Bethlen Katalin kolozsvári kertjében, s felismerte, hogy új fajról van szó. Ő *Syringa vincetoxifolia*-nak (méreggyiloklevelű orgonának) keresztelte, de érvényes leírást, diagnózist ő sem adott a növényről. Baumgarten biztatására *Bethlen grófnő* megmutatta a fajt a nagy növénykedvelő híreben álló báró *Jósika Jánosné*nek, aki eljuttatta azt báró *Franz Joseph Jacquinnak*, a Selmechbányán,

majd Bécsben is tanító *Nicolaus Jacquin* fiának, aki a báróné tiszteletére nevezte el a növényt, s 1830-ban a német orvosok és természetvizsgálók hamburgi vándorgyűlésén azt be is mutatta. Lelőhelyeinek legtöbbjét az 1880-as években fedezték fel, majd a *Fekete Lajos* és *Blattny Tibor* által szervezett, a Magyar Állam fa- és cserjefajai előfordulásainak összeírását célzó országos felvételezés eredményeképpen 34 lelőhelye vált ismertté. E faj elterjedési területe a történelmi Magyarországra esik, s két részre oszlik: 1. északi terület (az Ung, Latorca, Nagyág vízgyűjtője), 2. déli terület (a Sebes-, Fekete- és Fehér-Körös, Aranyos, Szamos vízgyűjtője). Bár osztrák botanikus írta le, elterjedési területe miatt szinte valamennyi európai nyelvben magyar orgonának (Hungarian lilac, Lilas de Hongrie, Ungarischer Flieder) hívják. Természetes elterjedési területén belül főleg homokkőből felépült hegységekben, árnyas partpartokon, vizenyős völgyfenekeken él. E május-júniusban virágzó atraktív orgonafaj az erdélyi kertekben is gyakori, s Nyugat-Európában is egyre kedveltebb dísznövény, hazánkban viszont csak nagyon ritkán kultiválják.

Krétai datolyapálma (*Phoenix theophrasti*)

A közönséges datolyapálmához (*Ph. dactylifera*) hasonló faj, amelyet csak 1967-ben írtak le a tudomány számára. Amíg a közönséges datolyapálma akár 30 m magasra is megnő, s narancssárga, alig rostos, nedvdús termései 2,5-7,5 cm hosszúak, addig a krétai datolyapálma 10 m-nél nem nő magasabbra, rendszerint többtörzsű, s feketés árnyalatú sárgásbarna termései rostosak, szárazak, 1-1,5 cm hosszúak, ehetetlenek. Kréta északkeleti csücskénél, Vái tengerparti részénél, homokos helyeken található. Tudományos fajnevét a görög filozófusról és természetkutatóról, *Theophrasztos*-ról (Kr. e. 372–287) kapta. Érdekeséggé válik megemlíteni, hogy Európában mindössze két pálmafaj él, a Nyugat-Mediterráneumra jellemző törpepálma (*Chamaerops humilis*) és a krétai datolyapálma.

Krétai gyertyánszil (*Zelkova abelica*)

A gyertyánszilek Ázsiában elterjedtek, Európában mindössze ez az egy faj él. 10 m-nél nem nő magasabbra, sokszor csak cserjetermetű marad. Feltűnőek a vékony hajtásai és az apró, 2-3 cm hosszú, csaknem nyeletlen, szabálytalanul durván fogazott levelei. Csomók-

ban és lombfakadáskor nyíló virágai fehérek, édes illatúak. Termése száraz, makkocskaszerű, kemény és molyhos. Kréta sziklás hegyvidékein, köves helyeken él.

Boroszlán-fajok (*Daphne* spp.)

Az Európában élő 14 boroszlán-faj közül 3 került fel a listára. Mind a három a hazánkban is élő és védett henye boroszlánhoz (*D. cneorum*) hasonló, valamennyien örökzöld törpecserjék. Virágaik rózsaszínűek, illatosak, hajtásvégi csomókban nyílnak. A **murányi boroszlán** (*D. arbuscula*) a Felvidék, a Gömör vármegyei Murányi-fennsík bennszülött növénye. Itt dacol a fellegekkel Közép-Európa legmagasabban fekvő vára, amely a „murányi Vénusz”, Széchy Mária lakhelye volt, aztán a

Wesselényi-féle összeesküvés egyik központja, s egy ideig a magyar szent koronát is itt őrizték. A Murányi-vár mészkőszikláján, a Sánc-hegyen 938-1038 m tszfm. magasságokban található ez a különleges növény. Kiemelt közösségi jelentőségű faj. A **Rodriguez-boroszlán** (*D. rodriguezii*) a Baleáriszigetekhez tartozó legkeletibb sziget, Menorca bennszülöttje, ahol part menti cserjésekben él. Nevét Juan Rodriguezről kapta, aki a XIX. században a sziget flórájának első katalógusát készítette el. Kiemelt közösségi jelentőségű faj. A **sziklai boroszlán** (*D. petraea*) Észak-Olaszországban az Alpokhoz tartozó Dolomitokban Trento és Venezo között (Brescia északkeleti részén) a Lago di Idro sziklahasadékaiban él 700 és 2000 m tszfm. között.

Portugál zsályalevelű fűz

(*Salix salvifolia* subsp. *australis*)

6 m-nél nem nő magasabbra, levelei hosszúak, megnyúltak, az orvosi zsálya levelére emlékeztetnek és ráncosak. Az alapfaj az Ibériai-félszigeten, ott is elsősorban annak nyugati felében él, a közösségi jelentőségű alfaj portugál bennszülött. Szórványosan fordul elő a na-

gyömbölyű fűz (pl. Tejo, Rio Xarrama, Guadiana) völgyében.

Magyar vadkörte (*Pyrus magyarica*)

Ezt a nagyon ritka körtefajt 1960-ban írta le *Terpó András* professzor, a Kertészmezői Kar Növénytan Tanszékének korábbi vezetője. A Visegrádi-hegységben lévő locus classicus sajnos megsemmisült, mivel a Panoráma út építésénél kivágták az itt lévő egyedeket. Hazánkban kívül máshol nem él, a Pannon-medence szuperendemizmusa. Ma a Visegrádi-hegységben, a Pilisben és a Keleti-Bakonyban (a Burok-völgy felett) található példányai, ami közel 30 fa termetű, azonosított példányt és mintegy 50 cserje termetű, biztosan még nem azonosított példányt jelent. Jelezték még Belső-Somogyból (Lábod) is, ez az előfordulás viszont nem tipikus. A magyar vadkörte cseres-kocsánytalan tölgyesekben, valamint mész- és melegkedvelő tölgyesekben él, fokozott védelme ellenére sajnos napjainkban is előfordul, hogy tisztítások, gyérítések során eltávolítják az állományból. Ex situ megőrzésére Kecskemét közelében történik próbálkozás. Kiemelt közösségi jelentőségű faj.

Teodor-berkenye (*Sorbus teodorii*)

Hibrid eredetű faj, amely elveszítette szabályos ivaros szaporodási képességét, ma ún. apomiktikus úton szaporodik, ezért generatív utódai genetikailag az anyafával teljesen azonosak. Egyik egykori szülőfaja a madárberkenye (*S. aucuparia*), a másik a sziklai berkenye (*S. rupicola*). A Teodor-berkenye levélfelépítése érdekes, mivel – a szülők eltérő levéltípusa miatt – egy levélen belül az ép levéllemez fokozatosan megy át szárnyalt levéllemezbe. Tudományos fajnevét *Teodor Hedlund* uppsalai botanikaprofesszor tiszteletére adták 1953-ban, éppen abban az évben, amikor a névadó meghalt. A Svédországhoz tartozó Fårö és Gotland, valamint a finnországi Ahvenanmaa szigetén él.

Dr. Bartha Dénes

Amikor a jég az úr!

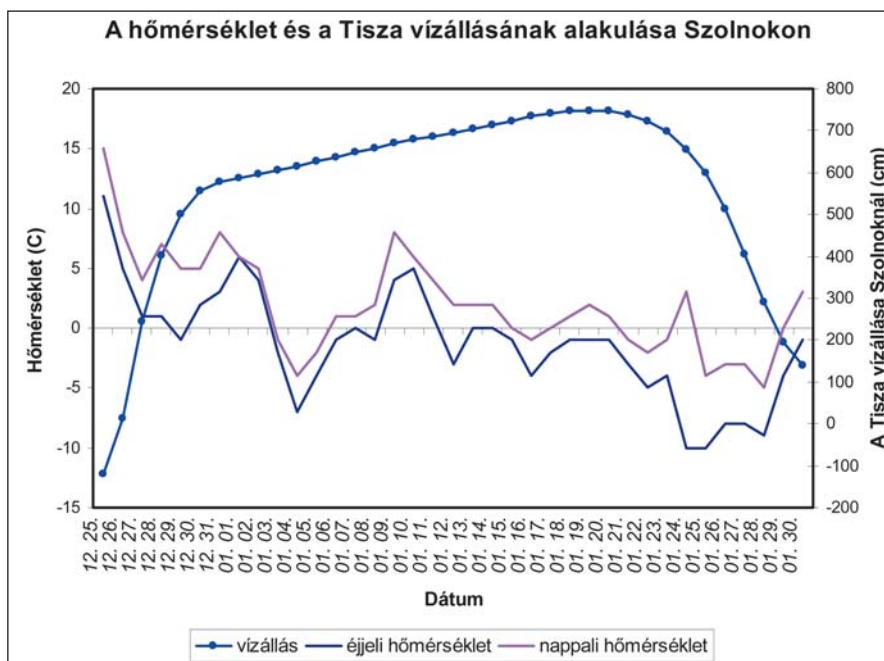
Az elmúlt időszak kemény téli időjárása, a szokatlan időszakban, januárban bekövetkezett tiszai árvíz, és az ehhez társult tartós fagypont alatti hideg időjárás – a befagyott árvíz – óriási károkat okozott a NE-FAG Zrt. Szolnoki Erdészetnél.

A NEFAG Zrt. Szolnoki Erdészete évente 100-120 hektár területen végez erdőfelújítást, melynek nagyobb hányada hullámtéren található. A hullámtéri erdősítések folyamatosan ki vannak téve a vízszíntingadozásoknak, az előntések jótékony, de esetenként káros hatásainak. A 2010. év eleji jeges árvíz következtében a hullámtéri erdőfelújítások óriási károkat szenvedtek. A Szolnoki Erdészet kezelésében lévő állami erdőterületekből – előzetes felmérés alapján – több száz hektár erdőfelújítást ért kár.

A szórópusztai Holt-Tisza által körülölelt árterület bemutatásával szemléltetjük, hogy az időjárás és a vízjárás szerencsétlen együttes alakulásával mi történt a hullámtereken.

A Tisza 540 cm-es vízállásánál megkezdődik a szórópusztai Holt-Tisza feltöltődése. Ezt követően a Holt-Tiszából a vízlevezető csatornába kerül a víz, majd a csatornákból elkezdi feltölteni a hullámtér. A vízszint további emelkedése következtében már nemcsak a vízlevezető csatornákból, hanem az élő Tiszából és a Holt-Tiszából is folytatódik a terület elárasztása.

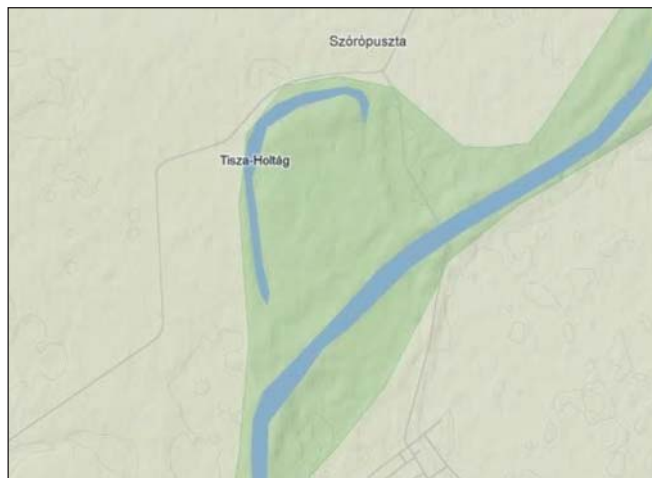
600-620 cm-es vízállásnál az árvízvédelmi töltés lábáig egybefüggő vízfelület alakul ki a hullámtéren. 2010. január elején egy gyors vízszintemel-

kedés történt, melynek oka a Tisza vízgyűjtő területén történt hóolvadás, valamint a 2009. december végén a vízgyűjtő területen hullott nagyobb mennyiségű eső volt. Így az érintett hullámtéri területek elárasztása néhány nap alatt lezajlott.

A vízszint egészen január 19-ig 749 cm-es magasságig növekedett. Ekkor a hullámtér még néhány napig töltődött, január 21-22-én tetőzött az ár.

Önmagában az erdősítések vízzel való – nem túl hosszú ideig tartó – borított-sága általában még nem jelent problémát. Azonban a tetőzést követően egy hirtelen lehűlés következett, melynek következtében a hullámtérnek, az élő folyótól távolabb eső részein – ahol a vízmozgás kisebb – megkezdődött a vízfelület befagyása. Néhány nap alatt összefüggő, néhol 8-12 cm vastagságú jégréteg alakult ki. Az ár gyors levonulása azt eredményezte, hogy a víz hirtelen visszahúzódott a vastag jég alól, ami így a saját súlya alatt összetört, összeros-

(nemes és fekete nyár gyökeres dugvány) teljesen tönkretette a jég. A Tiszához és a Holt-Tiszához közelebb álló, nagyobb vízmozgású területeken kisebb mértékben fagyott meg a vízfelület, így itt a vékonyabb jégréteg lehúzódása az oldalágak letörését, a kéreg leborotválását eredményezte. Legnagyobb a kár a Tiszához kö-

kadt, óriási károkat okozva az erdőfelújításokban. A víz gyors levonulását és az éjjeli nagy fagyokat jól mutatják a fák törzsén, cserjéken több szintben megmaradt jégtáblák.

A károk eltérőek az egyes fafajoknál, a különböző korú egyedeknél, illetve a hullámtér különböző magasságú térszintjein található állományoknál. A 2009 őszén ültetett, illetve az egy vegetációs időszakot megért, normál méretű csemetével létrehozott szürke nyárasokat, fekete nyárasokat, füzeseket a víz teljesen ellepte, így a jégréteg a csemeték fölött alakult ki. A víz levonulásával a jégtáblák leszakadtak, így súlyukkal a csemetéket lenyomták, lefektették, eltörték, ezt illusztrálja a felvétel.

Az idősebb, erősebb csemetéket, illetve a nagy csemetével végzett erdősíteseket

zelebb eső területeken, ahol a vastag jégrétegbe belefagyott csemetét a jég lefektette, kicsavarta, összetörte. Ezeket a területeken hatalmas munkát fog jelenteni a roncsolt állomány felszámolása, az újbóli talaj-előkészítés, és az erdősítes megismétlése.

A természet ismét megmutatta, hogy a legközeltekintőbb munkavégzés mellett is felléphetnek, olyan események, amelyekkel szemben az erdőgazdálkodó tehetetlen.

Most a jég az úr az erdőn. A károk helyreállítására szükséges összeget az ár levonulása és a károk pontos felmérése után tudjuk megállapítani, de az minden bizonnyal megközelíti a 100 millió Ft nagyságot.

A károk – jelenlegi ismereteink szerint – olyan nagyságrendet képviselnek, mely meghaladja a NEFAG Zrt. anyagi erejét. Ugyanakkor, mint az állami erdőket kezelő erdőgazdálkodó, a tulajdonosi elvárásnak és a XXXVII./2009. évi törvénynek megfelelően, a NEFAG Zrt.-nek kötelessége a szakmailag kifogástalan munka elvégzése.

Kép és szöveg:
Tóth Zsolt főmérnök
Horváth Attila
erdőművelési műszaki vezető

Közmunka

A 2004. év óta minden évben megismétlődő erdőművelő közmunkaprogram fő célja az aktuális erdőművelési feladatok elvégzése a Jász-Nagykun-Szolnok megyében és Pest megye déli területén állami erdőket kezelő NEFAG Zrt. működési területén, az itt élő állástanak bevonásával. A 2010. évi program az elmúlt időszak legnagyobb programja, ennyi állástanalatt eddig még nem foglalkoztatott a NEFAG Zrt., mint ebben az évben tervezi. A 2010. január közepétől augusztus végéig tartó programban átlagosan 195 fő dolgozik majd az állami tulajdonú erdőekben, akik a két megye 29 településéről kerülnek ki. A program lezárása után minden tizedik munkavállaló három hónapon keresztül továbbfoglalkoztatásra kerül, melynek költségeit a NEFAG Zrt. saját erőből biztosítja. A program keretében 20 fő motorfűrészkezelő szakképzésben részesül, ezzel segítve a későbbi időszakban a munkavállalás sikerességét. A közmunkások fele a rendelkezésre állási járadékban részesülők közül kerül ki. Általános tapasztalat, hogy a foglalkoztatottak jelentős része roma származású, és alacsony

iskolai végzettségű. Napi nyolc órás fizikai munkáért 76 ezer Ft/hó jövedelemhez jutnak. A közmunkások munka- és védőruhát, védőitelt kapnak.

A program teljes költségvetése 205 millió Ft. A NEFAG Zrt. saját forrását a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Közmunka Tanácsa, valamint a tulajdonos Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. támogatása egészíti ki, hogy a program zökkenőmentesen működjön..

A közel 32 ezer hektár állami tulajdonú erdőt kezelő NEFAG Zrt. mind a három erdészeténél dolgoznak majd a közmunkások. A programban résztvevők feladatai között - az általános erdőművelési tennivalókon túl - az erdei utak, tanösvények karbantartása; akácok, nyárasok nyesése, vágástakarítás és szemétygyűjtés is szerepel. Munkához jutnak a csemetekertekben, elvégzik a közjóléti eszközök felújítását, valamint az erdővédelmi vadkárelhárító kerítések karbantartását és javítását. A közmunkaprogramok elősegítik az állami erdőben a törvényi előírás szerinti fenntartható erdőgazdálkodást, az erdőművelési és erdőkezelési feladatok végrehajtását, emellett csökkenti a működési területen a munkanélküliségi arányt.

Tóth Zsolt

Vadászati világkiállítás Renoban

Hat magyar erdőgazdaság együtt mutatkozott be az Egyesült Államokban megrendezett vadászati világiállításán. A kiállítást 2010. január 20-23. között tartották Nevada államban, Reno városában. A hazai állami tulajdonú erdőket kezelő társaságok a Safari Club International Közép-Magyarországi Egyesületnek koordinálásával közös standon kínálták Magyarországi nagyvadászati lehetőségeit.

A magyar vadászati kultúra eddig szinte ismeretlen volt az Atlanti-óceán túlsó partján. Ennek megváltoztatását tűzte ki célul a Gemenc Zrt., a Gyulaj Zrt., a Mecseki Erdészeti Zrt., a Pilisi Parkerdő Zrt., a SEFAG Zrt. és a NYÍR-ERDŐ Zrt. Mind az öt, idehaza lőhető nagyvad faj (gím, dám, őz, vaddisznó és muflon) iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A figyelem középpontjában az amerikai vadászok számára különlegességnek számító őzbak állt, de a szabad-terei vaddisznó-vadászatok és az apróvad (fácán, vadkacsa) iránt is nagy kereslet mutatkozott.

A kiállítás fontosságáról mindent elmond, hogy itt értékesítik a világ vadászati kínálatának több mint kétharmadát. A kiállítók közé nehéz bekerülni, a részvétel SCI tagsághoz kötött, Magyarország idén díszvendég volt, így kiemelt helyen állíthattunk ki. Ajánlatainkat a szóbeli tájékoztatás mellett szórólapokkal, dvd filmekkel és külön a kiállításra készített, csomagárakat tartalmazó árlistával mutattuk be. A kiváló minőségű magyar vadállomány mellett magas színvonalú, az amerikai vendégek igényeit kielégítő szolgáltatások, kiváló vadász házi szálláshelyek, gasztronómiai különlegességek is szerepeltek a kínálatban. Számos érdeklődő volt

kíváncsi a vadászat mellett egyéb programlehetőségekre, turisztikai látványosságokra, és a nem vadászó kísérők számára igénybe vehető lehetőségekre – foglalta össze *Kaknics Lajos*, a NYÍR-ERDŐ Zrt. vezérigazgatója.

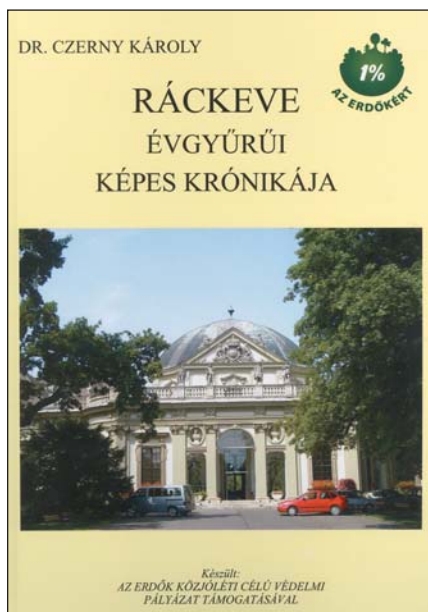
Milotai Gréta, a NYÍRERDŐ Zrt. humánpolitikai munkatársa, a hazai kiállítóhely vezetője szerint a négy nap során rendkívül sokan fordultak meg a

magyar standnál. A látogatók között az észak-és dél-amerikai vadászok mellett a többi között oroszok, dél-afrikaiak, spanyolok, olaszok, franciák, horvátok, ukránok és bolgárok egyaránt voltak. A Convention egyik díszvendége, az Egyesült Államok 43. elnöke *George W. Bush* volt, aki a kiállításon tett látogatása során a magyar standot is felkereste.

Hazai sikerként könyvelhető el, hogy az SCI Közép-Magyarországi Egyesülete érdemelte ki a 2009-es év legjobb nemzetközi szervezeti egységének járó elismerést. A kitüntetést *Cseterki Imre*, az egyesület elnöke vette át. A standon folyó munkát – a szervezésben is oroszlanrészt vállaló – *dr. Kőbalmi Zsolt*, a Safari Club International nemzetközi igazgatója koordinálta; *Priboda Judit* festőművész pedig vadászati témájú festményeit mutatta be.

Vereb István

Ráckevei „bédekker”

Bármely település megirigyelheti *dr. Czerny Károly* „Ráckeve Évgyűri képes krónikája” című igényes kiadványát.

A szerző kellő alapossgal mutatja be szeretett lakhelyét képekben szavakba. Nem feledkezve meg erdész mivoltáról, jelezve a könyvet lapozgatónak, hogy mit köszönhet a város az erdészek támogatásának. E mű „piár tevékenysége „révén nyilvánvaló hogy sem a ráckevei notabilitások, sem az egyszerű polgárok nem hisznek az olykor felbukkanó nézetnek, hogy az erdészek csak egyszerűen fanyűvők.

A kiadvány a helybéli lakosoknak biztos fogódzó településük történetéhez, a kívülálló szerencsés pedig, aki hozzájut a könyvhöz, példát meríthet hasonló munkához. De nem készülhetett volna el a mű, ha nem nyeri el Az erdők közjóléti célú védelmi pályázat támogatását.

Gratulálunk Károly, mert munkáddal sokat tettél az erdészek elismeréséhez.

A könyv kereskedelmi forgalomban nem kapható.

Pápai Gábor

Integráció

A Vétes Erdő Zrt. összefogva további 6 társ-erdőgazdasággal és 2 magántulajdonú gazdasági társasággal, 2009. novemberében megalakította a hazai erdőgazdaságok közös villamosenergia-beszerezését szorgalmazó integrációt. A 2010. évre vonatkozó tenderben az áthúzódó szolgáltatói szerződések miatt összesen 4 erdőgazdaság és 2 magántulajdonú vállalat vehetett részt.

Cégünk meglelégedéssel zárta a versenyztetést, mivel az összefogás keretében az integráció minden egyes aktív tagja igazolható, s számottevő megtakarításhoz jutott.

Az integráció lehetőségeit látva a 18 társ-erdőgazdaság többsége azóta már jelezte felénk, hogy a 2011. beszerzési évtől kezdődően szintén csatlakozni kíván a közös versenyztetéshez.

Dr. Széles Attila vezérigazgató

Egyesületünk 1851. évi alakulásának körülményei

Az Erdészettörténeti Közlemények LXXIV. kötetében olvashatjuk az egyesület alakulásáról az Országos Levéltárban és a Festetics-levéltárban felkutatott dokumentumok olvasatát, fordítását, melyet Leopold Árpád és felesége (Wolfenbüttel) készített el. A dokumentum fontosságára való tekintettel és a tisztában látás végett közöljük a megjelent írás kivonatát.

„Már 1848–49-ben, sőt '50-ben szó volt az egyesület megalakításáról, de az országban uralkodó állapotok ezt eddig nem tették lehetővé. Ugyanakkor 1849-ben Csehországban, Felső-Ausztriában, Morvaországban és Galíciában egyesületek alakultak, amelyek ébren tartották a reményt: hasonló egyesületet Magyarországon is létre lehet hozni. Ennek tudatában kerestek meg sok szakembert és erdőbirtokost, akik jelezték: készen állnak egy ilyen egylet megalakításában részt venni. Végül az alább felsorolt hatvanegy személy az esztergomi Gasthof zum Bade vendéglőben meg is jelent 1851. június 30-án.”

Az alakuló közgyűlést megelőző levél az ideiglenes elnöktől

A levél a Magyar Erdész Egylet első és második közgyűlése között (1851. június 30. és 1851. október 20.) íródott. Tulajdonképpen egy felhívás (tagtörzés) szövege, amelyben az elnök

Magyarország erdőbirtokosait és erdőszékeit kéri fel a MEE-be való belépésre.

„Már régebben támadt az az ötletem, hogy teremtsük meg a célszerű, racionális ügyintézés lebetőségét a magyar erdészet, a nemzetgazdaság e fontos része számára, melynek gazdálkodása, eltekintve az utóbbi években bekövetkezett pusztulástól is, oly sok kívánniivalót hagy maga után.

Ebből a célból mentem Plaszba, Csehország pilseni kerületébe, 1850. június hónapjában, hogy az ott fennálló erdészegyesület batékonyágát közelebről megismerjem, és miután meggyőződtem ennek az egyesületnek nagyfokú batékonyágáról, melynek többek között kiváló szakemberek, általánosan elismert, kitűnő császári metternichi erdőmester, Nussbaumer a kérdésnek teljes figyelmet szentel, az én erőfeszitésem mindeneke-lőt arra irányult, hogy mozgósítsam Magyarország erdőtulajdonosait és erdőszékeit, hogy országunk érdekében csatlakozzanak ehhez az egyesülethez. Hazatérésemkor terjesztettem a magammal hozott egyesületi iratokat, és különös örömmre szolgált, hogy fáradozásaim mindenütt élénk visszhangra találtak.

Ez alkalmából nem tudom elkerülni, hogy kifejezzem elismerésemet az esztergomi Szmecacsek erdőmester úr batékony tevékenységét illetően, aki rövid idő alatt több tagot is szerzett. Mialatt én elsősorban a kiváló cseh egyesületi iratok terjesztése révén azon fáradoz-

tam, hogy a Magyarország északi részén élő erdészekre hassak, Szmecacsek úrnak nagy erőfeszítések útján sikerült országunk délibb területein támogatókat toborozni egy erdésztegyesület létrehozásának ötletéhez, így az erdészek nagy számban fejezték ki abbéli kívánságukat, hogy „Magyarországnak önálló erdészegyesülete legyen”.

A Szmecacsek úrral folyó év április hónapjában Pesten folytatott tanácskozás eredményeképpen Magyarország minden ismert erdészének meghívót küldtek, és az összefogétel napjaként folyó év június 30-át jelölték meg.

Ezen a gyűlésen, amely a Pesti Újság 162. és a Pozsonyi Újság 162. száma szerint 171 főt számlált, két alapvető kérdés került eldöntésre.

a) azonnal sürgessék-e önálló magyarországi egyesület alapítását, vagy
b) csupán a cseh erdészegyesülethez kellene-e jelen pillanatban csatlakozni.

Azálltal, hogy az idevonatkozó gyűlési jegyzőkönyv rövid kivonatának csatolásával tisztelettel meghívom valamennyi magyarországi erdőtulajdonost és erdészt, hogy lépjen be az első magyar erdészegyesületbe, engedjék meg, hogy kérjem a csatlakozás kinyilvánítását 3 eszmei értékű egyesületi tagdíj csatolásával hozzám Prusskauba (Pruska), Trencsén vármegyébe pr. Ilavaba a lebető leg hamarabb eljuttatni.

Felismerve annak szükségességét, hogy a kezdeti egyesületi szükségletek fedezése érdekében a megfelelő összegű pénzt a lebető leg gyorsabban elő kell teremteni, több egyesületi tag velem együtt a meghatározott tagdíjon felül önkéntes hozzájárulást is adott, és nem bízsem, hogy hiábavaló lenne ösztönözni az erdőtulajdonosokat, hogy az előirányozott cél érdekében tegyenek hasonló gesztust.

A következő gyűlés folyó év október 20-án Budán fog lezajlani. A kitűzött cél fontossága és országunk anyagi jóléte, valamint minden egyes erdőtulajdonos közvetlen érdekében rendkívüli jelentőségénél fogva teljes bizalommal adom át magam ama reményemnek, hogy ennek a gyűlésnek igazán nagyszámú résztvevője lesz.

Ideiglenes elnöktől: az első magyar erdészegyesület elnöke
Gróf Königsseg”

A jelenlévő tagok

[mindenki neve előtt – illetve magyarul után – az „úr” kifejezés szerepel, amit itt elhagyunk].

Balasicz Emanuel cs. k. főerdőmester, Schemnicz [Selmec].

Bandicz Johann esztergomi káptalani fővadász, Rohozsmez [Újpetend].

Baur Carl minisztériumi tanácsos, Wien [Bécs].

Burghard Josef főerdész, Buják.

Danyek Johann erdőmester, Ronya [Ipolyróna].

Dmeller Josef primási pagonyerdész, Nemkorf [Garamújfalú].

Duszababa Wenzel gróf Waldstein fővadásza. N.[agy]Megyer.

Egerer Fridrich báró Sinai Lajos erdőse. Ráró.

Ernstthaim Ig. Teleky gróf pagonyerdésze, Csarank [?].

Flach Joseph Sándor gróf erdőmestere, Kojetain [?].

Forster Joh. esztergomi káptalan uradalmi jószágfelügyelő, Gran [Esztergom].

Frühwirth Jos. szabad királyi városi erdősz, Gran [Esztergom].

Gableins Paul Eszterházy főerdésze, Diós Jenő.

Hadrava Ferd. Primási erdőszeti hivatali írnok, Gran [Esztergom].

Hungel Ig. érseki erdőfelügyelő, Kallocsa.

Hehn Ervin Szász-Coburg hercegi erdőmester, Szt. Antal [Hontszentantal].

Hesz Franz Eszterházy P. hercegi erdőmester, Szokola Hutta [Szokolya].

Hilchen Adolf poltári uradalmi titkár, Poltár.

Hirsch Adalbert főhercegi főerdész, Kis-Jenő.

Huber Adal. Eszterházy hercegi pagonyerdész, Szakálos [Ipolyszakállas].

Jüraszek Joh. Bethlen gróf erdőmestere, Bodaik [Bodajk].

Kaulfusz Joh. cs. k. erdőbecslési biztos, Losoncz.

Kiczberger gróf Batthyányi Kázmér erdőmestere, Németegyház [Bicskel].

Koláček E. a magyaróvári gazdasági tanintézet professzora, Ung. Altenburg [Mosonmagyaróvár].

Kopriva Johann, szen. Pálffy urad. fővadásza, Wolfrüssel [?].

Konczendorfer Georg Eszterházy hercegi erdőmester, Györöd.

Gróf Königsegg-Aulendorf Gustav földbirtokos, Pruszkaj [Pruszkaj].

Kratschmer Fr. Sándor gróf főerdésze, Bajna.

Krausz Anton cs. k. erdőmester, Mária Nosztra.

Lauhhaime Joh. cs. k. erdőmester, Valkó.

Laudes Julius kerületi erdőmester, Pest.

Lechner Franz cs. kir. főerdész, Budakesz.

Lichtenberg Sigm. gróf cs. k. kerületi erdőmester, Doroszló.

Lutter Johann Pálffy hercegi pagonyerdész, Kisgyarmat.

Neumann Jos. földbirtokos, Leding [?].

Pabst H. W. Dr. cs. k. osztálytanácsos, az óvári iskola igazgatója.

Panczer Jos. Herceg Eszterházy erdőtanácsosa, Sz. Hutta [Szokolya].

Peczvik Jos. érseki erdősz [Pilis]Csa-ba.

Ptak Franz káptalani alapítványi pagonyerdész, Kesztlöcz.

Randé And. Gróf Keglevich erdőmestere, Kis Topoltsán [Kistapolcsány].

Redel Karl hercegprimási könyvelő, Gran [Esztergom].

Rombauer Emil cs. k. főerdőmester, Nagy Bánya.

Rowland William cs. k. erdőbecslőbiztos, Raab [Győr].

Schmiding Carl primási pagonyerdész, Püsdorf [?].

Schmiedt Leopold cs. k. erdősz [Pilis]Maróth.

Schröder Norbert váci püspöki erdőmester, Verőcze.

Schusztter Franz gróf Viczay erdőse, Hédervár.

Schusztter Bernhard gróf Viczay erdőmestere, Hédervár.

Schvanda Ant. Cs. k. erdősz, Sz. André [Garamszentandrás].

Schwarz Carl számtartó erdősz, Poltár.

Seidl Carl bányatulajdonos, Fáth.

Seitler Math. Gróf Zichy fővadásza, Sándorf. [Sándorfal].

Szmetáček Franz primási erdőmester, Gran [Esztergom].

Strobel Joch. Csk. K. pagonyerdész, Valkó.

Szajbely Jos. cs. k. erdőmester, Schemnicz [Selmec].

Tafferner Franz herceg Odescalchy fővadásza, Szikczó [?].

Vragassy Ig. gróf Erdődy erdőmestere, Prasitz [Nyitraperegés].

Wendel Carl herceg Eszterházy főerdésze, Csapod.

Werner Sebast. Nagyváradai káptalani erdőmester, Grosz[Nagy]várad.

Wessely Joseph minisztériumi fogalmazó, Wien [Bécs].

Weszely Carl esztergomi káptalani pagonyerdész, Dömös.

Az esztergomi magyar erdészek első gyűlésének jegyzőkönyve 1851. június 30-án

Ez a gyűlés az erdeink állapotáért tett első erőfeszítések legkedvezőbb eredményeivel kecsegtet, mint ahogy várható volt, nemcsak hogy számos szakember képviseltette magát Magyarország különböző vidékeiről, hanem a gyűlést megtisztelte jelenlétével Gustav Königsegg=Auelendorf gróf úr, pruszkai uradalmi birtok tulajdonosa, DH.W. Pabst úr, a magyar latenburgi mezőgazdasági intézet igazgatója és szekciótanácsosa, Joseph Wessely úr, a talajjavítás és bányászat minisztériumának szülőatyja, a bécsi Carl Bauer úr polgári adjunktus és a morvaországi, kojetaini Joseph Flach erdőmester is.

A személyesen megjelenteken kívül több mint 70 magyarországi erdőszőlő érkezett be a legegyszerűbb tartalommal bíró írásos kinyilatkozás, mely magyar erdészegyesület alapítása mellett tette le a voksát.

A fent említett urakon kívül a következők voltak jelen:

Alexander v. Jagasitz úr, Esztergom megye elnöke mint polgári felügyelő

Dürfeld ezredes úr, a 2. katonai erdősz zászlóalj parancsnoka – vendégként

Haynald úr, udvari káplán és igazgató – vendégként

Wessely. Bemutatkozik az egész gyűlésnek mint a talajjavítás és bányászat minisztériuma erdőszeti szekciójának, valamint az Osztrák Erdészegyesületnek képviselője, és megalapítottnak nyilvánítja a magyar erdőszeti egyesületet, amiért a nagy létszámmal bíró gyűlést kezésként elfogadja.

Az eljárások parlamentáris menetét javasolják, gróf Königsegg elnöknek és Szmetáček erdőmestert üzletvezetőnek választják.

Königsegg. Kinyilvánítja, hogy bár jó maga kollégájával, Szmetáček erdőmesterrel ennek a jó célnak az elegyengetéséhez megadta az első impulzust, mégsem érzi magát elhivatottnak arra, hogy elnöki posztot vállaljon, és az a kérése, hogy erre a posztra egy méltóbb szakembert válasszanak. Azonban általános felkérésre mégis betölti a neki ítélt elnöki posztot.

Szmetáček. Az egész gyűlést üdvözli magyarországi fölméltóságú Primas fejedelem úr és valamennyi távolmaradó erdősz nevében egyaránt. Köszönetet mond mindenkinek, de különösen Königsegg gróf úrnak, Pabst minisztériumi tanácsosnak, Wessely minisztériumi hivatalnoknak és valamennyi idegen vendégnek meleg részvételükért.

Megismerteti az egész gyűlést az összejövétel tulajdonképpeni céljaival és rövid beszámolót tart arról, hogy eddig milyen fejlemények születtek az ügyben. Kiemeli a magyar erdei állapotok reformjának szükségességét, ecseteli a fennálló rossz állapotokat, és kinyilvánítja, hogy ezek kiküszöböléséhez nem elegendők külön-külön a rendelkezésre álló erők, csakis azonos lelkületű szakemberek közös összehatása vezethet eredményre. Ezért felszólítja Magyarországot összes erdészét, hogy fenséges császáruk választási mondata szerint – egyesült erőkkel menjünk a kitűzött cél felé; és az egész gyűlés a tántoríthatatlan akarat győzelméjében a felség sikerére kíván háromszoros dicsőséget!

Fennáll még a kérdés fontossága – „vajon egy saját magyarországi erdészegyesület azonnali alapítását szorgalmazzuk-e – vagy maradjunk meg a cseh egyesülethez történő csatlakozás ötleténél”, – kéri, hogy az egész gyűlés ezeknek a komoly ügyeknek szenteljen teljes figyelmet, és ne kezdjünk hozzá túlzott sietséggel egy olyan épület építéséhez, amely szilárd alap nélkül könnyen romhalmazzá válhat, hisz akkor azonban rossz helyzetünk még rosszabbá válhat.

Továbbá tudomására hozza a gyűlésnek egy vadászati témájú, negyedévenként megjelenő újság megalapítását Bécsben a lichtensteini erdőtanácsos Grauber úr szerkesztése alatt, mely feladatául tűzte ki, hogy egy az egész monarchiát képviselő központi erdészegyesület létrehozására hívja fel a figyelmet és ebben a kapcsolatban már egy saját magyarországi erdészegyesület alapítását kiváltképp szükségesnek látja.

Königsegg. Egyetért, és azt tanácsolja, hogy csatlakozzunk a Cseh Erdészegyesülethez, amely által kifejezésre próbálja juttatni, hogy szegényérzet nélkül be kellene ismernünk, tudományos képzettségünket, valamint egyáltalán a kedvezőtlen erdei viszonyainkat tekintve, melyek jóval elmaradnak más tartományoktól, egy olyan messzemenően előrehaladott intézmény, mint a Cseh Erdészegyesület vezetése, annál is inkább ropant hasznos lehet. Ezzel egyébként semmiképpen nem egy magyarországi erdészegyesület alapításáról akar megállapodni, hanem egy olyanról, amelyet alkalmasabb időben meg lehet valósítani.

Wessely. Analizálja egy erdészegyesület irányvonalát! Egy erdészegyesületnek minden irányban képviselnie kell az erdészet érdekeit, stb.

A helyi érdekeket éppúgy, mint az általános érdekeket.

A magyar érdekeket csak magyar erdészegyesület által lehet képviselni, és elkötelezi magát egy magyar erdészegyesület alapítása mellett.

Pabst. Egyetért egy önálló magyar erdészegyesület megalapításával azzal a megjegyzéssel, hogy egy egyesület önmagában nem lenne elegendő Magyarországnak, és szükség lenne arra, hogy több fiókegyesület alakítsanak. Továbbá felhívja a figyelmet a jó erdőkultúra szükségességére a klimatikus viszonyokkal összefüggésben, és fontosnak tartja a nem erdei fatermesztés szem előtti tartását is.

Kolácsek. A Cseh Erdészegyesülethez való csatlakozás mellett szóló indokok megvitatását kívánja.

Elnök. Felszólítja az üzletvezetőt, hogy olvassa fel azokat a beérkezett írásbeli magyarázatokat, amelyek effajta okokat tartalmaznak.

Szmetácsek. Felolvassa Sach coburgi erdészigazgatójának, Ludwig Greiner úrnak a levelét.

Miután a felolvasott levéllel kapcsolatban néhány jelentéktelen megjegyzést tettek,

Kaulfuss. emlékeztet a drága időre, és kifejezi abbéli kívánalmát, hogy a saját erdészegyesület alapításának kérdésében megegyezésre kell jutni.

Szmetácsek. A kérdés előterjesztése által, miszerint „saját egyesületet alapítsanak-e”, vagy inkább „a cseh egyesülethez kellene-e csatlakozni”, semmiképpen sem az a szándéka, hogy ellene legyen egy magyar erdészegyesületnek, és csak azt kívánta, hogy itt olyan férfiakról szavazzanak, akik egyrészt itt születtek, másrészt azonban alaposabb tapasztalatokkal rendelkeznek érdeink állapotát illetően. Mivel jömagya nem csak itt a jelenlévők között jegyzi meg, hogy saját erdészegyesület mellett döntött, ugyanez a vélemény a beérkezett levelekben – kevés kivétellel – szintén megtalálható, így a legkisebb kétségei is szertefoszlottak, és annál nagyobb örömmel és szilárd bizodalommal foglal állást a magyar egyesület alapítása mellett, a kérdést pedig annál is inkább megoldottnak tekinti, minthogy reményei szerint tökéletesen meg fog róla győződni, hogy az elnök Königsegg gróf úrral örömmel egyetért az általános felhívásban, miszerint: „éljen a magyar erdészegyesület”.

Elnök. Nemcsak a magyar erdészegyesület alapításához való hozzájárulását nyilvánítja ki, hanem ígéretet tesz ennek állandó jellegű és a tőle telhető legnagyobb mértékű támogatására is.

Éljen, éljen!

Általános helyeslés a magyar erdészegyesület mellett.

Elnök. A magyar erdészegyesületet magalakultnak tekinti a kormány jóváhagyásának előfeltételével, és indítványozza a szabályok megfogalmazását a cseh egyesület alapszabályainak mintájára.

Elnök. Felteszi a kérdést, hogy az egyesületet magalakultnak tekintik-e?

Általános igen:

Éljen! Éljen!

Wessely. Kijelenti, hogy az egyesületet ugyan megalapították, de nem alakult meg, csak akkor lehet megalakultnak tekinteni, ha alapszabályait lefektették.

Kolácsek. Az a véleménye, hogy az egyesület megalakult, mivel hogy a szó „megalakult” egy társaság összegyűlését is jelenti.

Balacsicz. Indítványozza, hogy válasszanak egy bizottságot, amely vállalja az alapszabályok kidolgozását és már a következő gyűlésre előterjeszteni ellenőrzésre.

Jagaszitz. Civil felügyelő: A bizottság ülését a gyűlés folytatásának nyilvánítja és ennek az ő jelenlétében kell történnie, vagy ha ez másik helyen zajlik, akkor egy másik civil felügyelő küldése érdekében újból be kell avatkozni.

Pabst. Ezt nem tartja szükségesnek, miután minden egyesület esetén választanak bizottságot, amelynek a gyűlésen kívül is hatékonyan kell működnie az egyesület érdekében.

Jagaszitz. Ha csupán a gyűlésen már meghatározott alapelveket átruházzák a bizottságra, akkor a civil felügyelő részvételének szükségessége magától megszűnik.

Általános jóváhagyás. *Éljen! Éljen!*

Wessely. A bizalom elnyerése esetén indítványozza, hogy az alapelveket készítsék el az alapszabályok mellé.

Elfogadjuk.

Wessely. Első alapelv. A magyar erdészegyesület kinyilvánítja, hogy a magyar erdészetet szóban, írásban, és tettekben támogatja.

Elfogadjuk.

Második alapelv. Évente egy vagy több vándorgyűlés tartandó Magyarországon örökös tartomány területén.

Elfogadjuk.

Pabst. Először is az évenkénti hozzájárulásokat, és másodszor az újságot illetően kell megoldani a pénzkérdést, és javasolja, hogy a gyűléseken a következő gyűlés helyét és idejét meg kell határozni.

Elfogadjuk.

A „vándor”-gyűlés kifejezést elvetik.

Wessely. Harmadik alapelv. Az egyesület közlönye. Javasolja, hogy vegegyenek igénybe Bécsben egy erdészeti negyedéves folyóiratot, amíg az egyesületnek nem lesz meg az eszköze arra, hogy saját orgánuma legyen.

Pabst. Saját újság alapítását indítványozza – még ha eleinte csak egyes lapokból áll is – amilyen hamar csak lehet, és kinyilvánítja abbéli kívánságát, miszerint az alapszabályoknak nem kell egy bizonyos lap használata mellett szólni, hanem csak általános meghatározást tartalmazzon.

Elfogadjuk.

Szajbely. Egyetért egy bécsi, negyedévenként megjelenő folyóirat használata mellett addig, amíg saját orgánumot nem alapítanak.

Elfogadjuk.

Kolácsek. Indítványozza saját folyóirat alapítását, amilyen hamar csak lehetséges.

Elfogadjuk.

Wessely. Negyedik alapelv: A pénz-kérdés, mégpedig az, hogy csupán önkéntes, vagy azonnal meghatározott hozzájárulásokat kell-e tenni. És az utóbbi esetben milyen értékűek legyenek a hozzájárulások? Egyébként az a véleményem, hogy jelen pillanatban semmilyen pénzbeli hozzájárulás nem szükséges, és hogy a negyedévenkénti erdészeti folyóiratot, mint orgánumot ingyenesen lehessen használni, amíg saját folyóiratot nem alapítanak.

Rowland. A hozzájárulásokat a mostani kiadások szerint kell meghatározni.

Szmetácsek. Válasza a következő: Pénz nélkül egyetlen egyesület sem állhat fenn, még ha nem is kell azonnal saját folyóiratot alapítani, mert már eddig is voltak kiadások, és még továbbiak is lesznek postaköltség formájában, nem lát nehézséget abban, hogy az előzetes pénzeszközöket megcélozzák – de a megfelelő szerkesztőség felkutatása még akadályba ütközik, még ha szellemi képességeink meg is vannak, és a szerkesztőség székhelye lehetőleg az ország közepe táján legyen, legideálisabb esetben Pesten.

Pabst. Nincs kétsége efelől, és sokkal inkább reméli, hogy csak kisebb nehézségekkel fog járni, hogy alkalmas és megfelelő személyt találjanak.

Wessely. Ismer egy erre alkalmas embert Pabst igazgató úr személyében és arra kéri, hogy vállalja el az alapítandó folyóirat szerkesztését.

Pabst. Elutasítja a felkérést, de magára vállalja, hogy szerkesztőt keres.

Schusztér. Indítványozza, hogy határozzák meg a hozzájárulásokat a következő gyűlés idejére, és 3 fr. Czm. értékű hozzájárulást javasol.

Wessely. Felkéri az üzletvezetőt, hogy nyilatkozzon arról, vajon a 3 fr. Czm. értékű hozzájárulás elegendő-e a következő gyűlésig felmerülő, eddig jelentkezett és a napi költségek fedezésére.

Szmetácsek. A hozzájárulást elegendőnek tartja.

Elnök. A gyűlés a megállapított 3 fr. Czm. értékű hozzájárulással egyetért.

Általánosan elfogadjuk.

Wessely. A legfőbb helytartósághoz írott petíció tervezetét e döntések fogantatása és a következő gyűlés engedélyeztetése érdekében, ill. az alapszabályok egyidejű benyújtását kérelmezik a bizottságon keresztül.

Balacicz. Nem látja szükségesnek, hogy az alapszabályokat a petícióval egyidejűleg nyújtsák be, hanem azt óhajtja, hogy az alapszabályokat a következő gyűlésen csak ellenőrzésre terjesszék elő.

Elfogadjuk.

Wessely. Felteszi a kérdést, hogy az alapszabályokba belefoglalják-e, hogy az egyesület kinyilvánítja az osztrák Központi Egyesülethez való csatlakozását.

Általánosan Nem!

A hely meghatározása és a bizottsági tagok megválasztása az alapszabályok kidolgozása érdekében.

Szmetácsek. Javasolja, hogy azonnal válasszák meg a bizottságot, amely itt helyben, Esztergomban végezze el a munkát.

Elfogadjuk.

Balacicz. Javasolja, hogy Pabst, Wessely és Szmetácsek urak legyenek a bizottság tagjai.

Elfogadjuk.

Wessely. Elnézést kér, de nem tudja elfogadni a megválasztását, és Balacicz urat választják meg.

Általános jóváhagyás.

Kolácsek. Azt kívánja, hogy több témát is határozzanak meg, amelyeket a következő gyűlésen meg kell tárgyalni.

Elfogadjuk.

Schusztér. A magyarországi Magyaróvárat javasolja a következő gyűlés székhelyéül. Több vitát követően Budát fogadják el általánosan a következő gyűlés helyszínéül.

Elnök. Szeptember végét vagy október elejét javasolja mint a gyűlés legalkalmasabb időpontját.

Elfogadjuk.

A következő gyűlés napjának meghatározását a bizottságra bízzák.

Elnök. Az egész gyűlés előtt kifejezi köszönetét a feléje irányult bizalomért, és megkísérli, hogy a következő gyűlésre most rögtön válasszanak másik elnököt, mivel az ő körülményei nem teszik lehetővé, hogy a posztot betöltse.

Balacicz. Az a kívánsága, hogy ezt a következő gyűlésre halasszák. Königsgróf úr marad az elnök a következő gyűlésig.

Általánosan elfogadás.

Éljen! Éljen!

Franz Szmetácsek
ügyvezető

(Az *éljenzések* minden esetben magyarul hangzottak el.)

(A szerkesztő megjegyzése: utána néz, hogy a gyűlésnek helyet adó vendéglő megvan-e, vagy épült-e helyén olyan épület, melynek falán emléktáblát helyezhetnének el.)

Pápai Gábor

Fadöntés a XIX. században (Pedróni Anna Emma gyűjteményéből)

Készüljünk a 2011-es magyar EU-elnökségre!

A trió-elnökség prioritásai. Országos civil konferencia

Az országos civil konferencia plenáris ülése mintegy 750 civil szervezet képviselőjében 2010. január 22-én a Parlament felsőházi termében került megrendezésre.

Balázs Péter külügyminiszter nyitó előadásában elmondta: elsősorban a szervezési feladatok megfelelő színvonalú ellátásán, a több száz tervezett találkozó levezénylésének minőségén múlik az EU-elnökség munkájának megítélése. A jó teljesítmény azért is fontos, tette hozzá Balázs, mert nincs javítózsga Magyarország számára, hiszen 13 év múlva kerül sorra ismét. Úgy fogalmazott, hogy egy ország életében az első EU-elnökség jelenti az igazi tűzkeresztséget, ekkortól válik egy ország felnőtt EU-tagállammá.

Balázs kiemelte: fontos feladat lesz, hogy a magyar társadalom és közvélemény tudjon a magyar EU-elnökség fejleményeiről.

Az EU-elnökség tartalmi előkészületei folyamatosan haladnak előre. Az elnökségi trió-rendszerben (2010 januárjától Spanyolország, Belgium és Magyarország egymást követő elnöksége alkotja a mi hármunkat) a közös témákat már meghatározták. A magyar félre vonatkozó terveket pedig majd a 2010. év végén hozzák nyilvánosságra. Ebben kiemelt helyet kap a Duna-stratégia, amely a Duna menti regionális együttműködést segíti, amit a tervek szerint a magyar fél év alatt fogadnak el. A 2009 decemberében hatályba lépő Lisszaboni Szerződés által megváltoztatott európai intézményrendszer első lépései is erre a trió-elnökségre esnek, most vizsgálják az új funkciók (többek között az európai tanács elnöke és a külügyi és biztonságpolitikai főképviselője) a gyakorlatban.

A külügyminiszter kifejtette: rengeteg témában (versenyképesség, ener-

gia, bővítés) folyik a magyar EU-elnökség előkészítő munkája, azonban számítani lehet és kell olyan előre nem látható események kezelésére, amikre nincs kidolgozott forgatókönyv.

Kiss Tibor, a Külügyminisztérium szakállamtitkára szerint is elsődleges szempont a magyar EU-elnökség alatt a szervezési és koordinációs feladatok ellátása. Mivel az Európai Tanácsban a 27 tagország érdekeit kell képviselni, viszonylag szűk a mozgástér a kifejezetten csak nemzeti szinten érdeklődésre számot tartó témákban. Nehéz ezért itt közös, európai uniós előrelépést elérni, de azért vannak magyar hangsúlyok. Ilyen téma például a külpolitikában a Nyugat-Balkán és az ezzel kapcsolatos EU-bővítési előkészületek továbbvitele, a már említett Duna-stratégia és a kulturális sokszínűség is.

A szakállamtitkár szerint kifejezetten szerencsés triónk összetétele, nincs közte olyan ország, amely akár méreténél fogva is ráerőltesse akarát a többiekre; viszont megvan a megfelelő tapasztalatuk (Belgium alapító tagként már a 12. EU-elnökségre készül, Spanyolország pedig már 25 éve EU-tag), hogy partnerként segítsék a 6 éve tag Magyarországot.

Kiss megemlítette, hogy a magyar EU-elnökséget előkészítő köztisztviselők nagy lelkesedéssel készülnek az elnökségre és szem előtt tartják, hogy annak sikeréhez szükséges a társadalmi támogatás is.

A konferencián felszólaló külföldi civil előadók közül elsőként Ludvig Sandberg, a svéd EU-elnökség alatt 2009 októberében megrendezett örebroi civil találkozó szervezőbizottságának elnöke elismeréssel szólt arról, hogy Magyarországon civil részről is komoly előkészítő munka folyik. Svédországban ugyanis nem tartott ilyen

hosszú ideig ez a szakasz, így a svéd civil szervezeteknek leginkább arra maradt lehetőségük, hogy a már meghatározott svéd elnökségi prioritásokra reagáljanak azért is, mert elmondása szerint a svéd civilek saját tevékenységüket ugyan kiválóan végzik, de a kormányzattal való együttműködésük és érdekvérvényesítő képességük meglepően gyenge.

A spanyol küldött Joaquín Perea, a mostani spanyol EU-elnökséghez kapcsolódva a Malagában 2010 májusában szervezendő civil szervezeti találkozói szervezőbizottságának elnökhelyetteseként elmondta, hogy a civil szervezetek közötti kapcsolatok a nemzetközi együttműködések új színterét jelentik, aminek lehetőségeit mindenképpen érdemes kihasználni annak érdekében, hogy minél hatékonyabban lehessen közvetíteni társadalmi igényeket a globalizált világban.

Az Európa Mozgalom Belga Tanácsának igazgatója, Maité Abram beszédében kifejtette: a közös Európa az állampolgároknak kell, hogy épüljön, ezért is meglepő, hogy a mostani trió-program szinte egyáltalán nem foglalkozik a civil társadalommal, bár a dokumentum összefoglalója úgy fogalmaz, hogy „a polgárokhoz és aggodalmaikhoz közelebb álló Unió megteremtésén kell munkálkodnunk”. Abram elmondta: van nyitottság a belga kormány részéről, hogy konzultációt folytasson a civil társadalom képviselőivel. Azonban a párbeszéd megfelelő formáit is ki kell találni.

Az EU2011 Civil Munkabizottság nevében felszólaló Barabás Miklós szerint egy szóval is össze lehet foglalni a magyar EU-elnökséghez vezető út társadalmi átadásának folyamatát. Ez pedig a partnerség. Ez kell, hogy a civil szervezetek közötti és a szektorok közötti

együttműködést a gyakorlatban és európai uniós szinten is meghatározza. Ezt a gondolatot vitte tovább az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága nevében felszólaló *Pavel Tyčtil*, aki szerint a civil társadalommal való együttműködés sikere azon is múlik, hogy hogyan sikerül a nemzeti különbségeket és érdekeket a közös Európa érdekében és nem ellene hasznosítani. A folyamatban elsődleges partnerek a civil szervezetek.

A civil konferencia a plenáris ülést követően a következő szekciókban folytatódott:

1. Szociális ügyek, esélyegyenlőség, foglalkoztatáspolitikai kérdések.

2. Környezetvédelem, fenntartható fejlődés, klímaváltozás, energiapolitika.

3. Az EU bővítése, szomszédságpolitika, Nyugat-Balkán.

4. Európa-tudat, aktív európai állampolgárság, önkéntesség.

A MEGOSZ képviselője a környezetvédelmi szekcióban felszólalt és hangsúlyozta az erdők pótolhatatlan szerepét a szénmegkötésben, a klímaváltozás hatásainak mérséklésében.

Elmondta, hogy az erdőtelepítések éves ütemét vissza kell állítani a korábbi 15-20 ezer ha/év szintre. Ennek eléréséhez az egységeket legalább a korábbi szintre kell hozni.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a klímakvóta értékesítéséből származó bevételek egy részét az erdőállományok felújítására, nevelésére kellene fordítani. A fent leírtakat támasztja alá és indokolja az új Erdőtörvény 3. §-ának (1) bekezdése is, amely kimondja, hogy „Az erdők bármely immateriális szolgáltatásából származó állami bevételt a külön jogszabályban meghatározott részletes feltételek szerint az erdők fenntartására, gyarapítására és védelmére kell fordítani.”

Kihangsúlyozta, hogy az uniós prioritásoknak megfelelően a megújuló energiaforrások között szintén nagy szerepe kell, hogy legyen az erdei biomasszának, hiszen az erdő bővítetten újratermelhető energiaforrás.

A FAGOSZ főtükára felszólalásában kiemelte a feldolgozott fa szénmegtartó szerepét, és felhívta a figyelmet a faipari ágazat klímakvótából való támogatására.

Reménykedjünk abban, hogy a civil szervezetek által felvetett hasznos gondolatok megjelennek majd a magyar elnökség intézkedéseiben.

Dr. Somogyvári Vilmos
MEGOSZ

I. Nemzetközi Erdészeti Kommunikációs Konferencia Pécsen

A vándorgyűlés csatlakozó rendezvénye

2010. május 20-án (csütörtökön) kerül sor az I. Nemzetközi Erdészeti Kommunikációs Konferenciára Pécsen, a Dóm Múzeum előadótermében.

A konferencia védnöki szerepét *Stumpf István*, a Századvég Alapítvány elnöke vállalta, aki ígérete szerint részt kíván venni a konferencián.

A konferencia levezető elnöke *Náblík András*, a NymE EMK dékánja, az Országos Erdő Tanács elnöke lesz. Ez azért is fontos, mert az időközben OET elnökké is megválasztott dékán első kézből tájékozódhat a Nemzeti Erdőprogram keretében és az új erdőtvényben is szereplő erdészeti kommunikációs tervekről.

A program március végére válhat véglegessé, de már tudható, hogy három külföldi előadó részvételére számítanak a szervezők: *Ingvald Gschwandtl* (Forestry Communication Network), *Anton Lesnik* (Szlovénia), valamint az EU Bizottság képviselőjében *Szedlák Tamás* előadására.

A hazai szociológia tudományt *Antal Z. László* (MTA Szociológiai Intézet), valamint *Bognár Ákos* (TÁRKI és Image Factory) képviseli.

A Nyugat-magyarországi Egyetemet többen is reprezentálják előadóként is (*Varga Tamás*, EMK Erdészeti Múzeumának igazgatója, *dr. Stark Magdolna*, *dr. Mohár Katalin* és *dr. Hartl Éva* – az EVGI munkatársai).

Az előadók között köszönhetjük *Gálbidy Lászlót*, a WWF Magyarország erdészeti programvezetőjét is.

Az erdészeti társaságokat *Ferling József*, a Ferling PR ügyvezető igazgatója, *Lomniczi Gergely* szövívő (Pilis Parkerdő Zrt.) és *Vereb István* sajtóreferens (Nyírerdő Zrt.) képviseli.

Az OEE-t Oroszi Sándor és Zétényi Zoltán képviseli egy-egy előadással.

Az összegző, záróelőadásra az FVM TEF főosztályvezetőjét, *Nagy Danielt* kértük föl.

Ami a témákat illeti, terítékre kerül az egyesület, a szakma PR-tevékenysége történeti visszatekintésben, valamint a zöld szervezetek és a szakma közötti konfliktusok a sajtó tükrében.

A külföldi előadók az EU erdészeti stratégiájáról, és a vállalati tapasztalatokról számolnak majd be.

A szociológus kutatók többek között az ökológiai jelenségek és a társadalom percepciójáról, valamint a klímaváltozás és a zöldpolitika összefüggéseiről tartanak előadást.

Az egyetemi előadók pedig az erdészeti stratégiáról, az erdőkezelés kommunikációjáról és a kapcsolódó konfliktusokról, valamint az iskolai oktatás és a családok erdővel kapcsolatos ismereteiről, attitűdjeiről tartanak előadásokat.

Az erdészeti társaságok képviselői a gyakorlati tapasztalataikat tárják a hallgatóság elé.

A konferencia előadásait kiadványban jelentetik meg a rendezők.

A konferencia részvételi díja 10 000 Ft.

A szervezők nem csupán a szűkebb

értelemben szakterületi érdeklődőket, hanem a társaságok, a szakma vezetőit és munkatársait is várják a konferenciára. A szervezők meggyőződése, hogy a kommunikáció ma már nem csupán egy szükséges rossz, amolyan „musz” feladat, hanem a szakma továbbélésének egyik fontos feltétele.

Kép és szöveg:
Zétényi Zoltán

Jegyzőkönyv-kivonat az Elnökség 2010. február 11-i üléséről

Az OEE Elnöksége mandátumának korrekt lezárása érdekében kérdések sorát tárgyalta meg, melyekre adott válaszai megtalálhatók az ülés részletes jegyzőkönyvében. A lezáratlan, de tovább vitelre érdemes ügyek a régi és az új elnökség által aláírandó átadás-átvételi jegyzőkönyvbe kerülnek, tizenkét esetben viszont határozat született.

1/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnöksége meghallgatta és elfogadta Káldy József vezérigazgató beszámolóját a 141. pécsi Vándorgyűlés előkészületeiről, s megnyugvással vette tudomásul a szervezés megfelelő állását. Az előadottak alapján nagy várakozással tekintünk a Baranyai Erdész Év címen jegyzett, a magyar erdészet átfogó bemutatkozása elé, Európa Kulturális Fővárosában.

(Jelen van: 8 fő elnökségi tag, 8 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

2/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnöksége köszönettel elfogadta a ZALAERDŐ Zrt., az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportja és az OEE Zalaegerszegi Helyi Csoportja közös jelentkezését a 2011. évi Vándorgyűlés rendezésére, Zalaegerszeg helyszínén.

(Jelen van: 8 fő elnökségi tag, 8 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

3/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnöksége meghallgatta és elfogadta Wisnovszky Károly, az OVB elnökének a 2010. évi egyesületi választások előkészületeiről elmondott ismertetőjét. Megállapítható volt, hogy az OEE Választási Szabályzata szerint alapos és mindegyik tagtársunkat informáló program alapján halad a szervezés. Együttal tájékoztatjuk a 2006-ban választott küldötteinket, hogy működésük záró állomása a 2010. április 7-re tervezett Küldöttközgyűlés lesz, ahol majd döntenek az

OEE 2009. évi beszámolóiról és 2010. évi programjáról, valamint szavaznak a kitiintetettekről. Mandátumuk lejártának hivatalos dátuma 2010. május 13. lesz, mert a következő napon, május 14-én ül össze az újjáválasztott Küldöttközgyűlés, hogy a következő négy év OEE Elnökségét megválassza.

(Jelen van: 8 fő elnökségi tag, 8 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

4/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE továbbra is kiáll Orvos József tagtársunk, az Erdészeti Címtár létrehozásáért végzett áldozatos munkája mellett. Viszont 2010-ben szükséges lesz - az OEE részéről is - az eddig végzett munka áttekintése, hogy annak további sorsáról egyértelmű döntés születessen.

(Jelen van: 8 fő elnökségi tag, 8 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

5/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnökség nagyra értékeli a Geo-Environ Környezetvédő Egyesület Fekete-Tisza forrással újjáépítésén tett erőfeszítéseit és az elért eredményt. Mivel az OEE is e fontos küldetéshez társul szegődött, ezért a 2010. évi költségvetése terhére egyszeri 100 000 Ft támogatást nyújt az Egyesületnek a felmerült költségek fedezésére.

(Jelen van: 8 fő elnökségi tag, 8 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

6/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az Országos Erdészeti Egyesület érdekelt abban, hogy az innoLignum soproni rendezvénynek továbbra is szereplője legyen, de abban is, hogy az új elnevezés kapcsán keletkezett és két éve tartó bírósági perünk lezárásra kerüljön. Az Elnökség elfogadta ennek közeli időpontját jelző főtítkári jelentést.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

7/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az Elnökség mandátumának végéig - a zavartalan átadás-átvétel érdekében - folyamatos együttműködést kér a Főtítkár és Elnök, illetve Elnökség között az OEE pénzügyi döntéseiben és az erdészeti politika esetleges állásfoglalásaiban. Így a volt Székházban tervezett bérleti viszonyra vonatkozó lépések ezen időben nem irányulhatnak az OEE terhére kötetendő pénzügyi elkötelezettségre. Az Elnökség megbízza Ormos Balázs főtítkárt a megállapodás körülményeinek tisztázásával és Elnökség elé terjesztésével.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

8/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az Elnökség a benyújtott írásos dokumentumok alapján jóváhagyja a Soproni Hallgatói Helyi Csoport megalakulását.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

9/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az Elnökség jóváhagyta az Erdélyi Helyi Csoport megalakítását, egyben kéri a Küldöttközgyűlést, hogy a hatáskörébe tartozó tagdíj megállapítása vonatkozásában - az erdélyi kollégák kérésére - egy mérsékeltebb, 500 Ft/év tagdíjat alapítson meg.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

10/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnöksége döntött arról, hogy a Lengyel Erdészeti Egyesület által 2009. október 21-23. között kezdeményezett - EU keretek között végrehajtandó - Európai Fialatok az Erdőkért nemzetközi versenybe (YPEF) mi magyarok is bekapcsolódunk. Ugyanakkor el kell fogadnunk, hogy ebbe a versenymozgalomba csak úgy tudunk bekapcsolódni, ha társul fogadjuk a Kitaibel Pál-, Herman Ottó- és a Kaán Károly-versenyeket már évti-

zedek óta bonyolító szervezeteket. A folytonosság zavartalan biztosítására Kovácsévics Pált, a Közönségkapcsolatok Szakosztály titkárát jelöli.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

Új belépők

Miskolci Helyi Csoport: Tóth Ádám erdésztechnikus, Szigetközi Márton erdőmérnök; **Békés megyei Helyi Csoport:** Németh Sándor egyéb középfok; **Sárospataki Helyi Csoport:** Ifj. Mester Zoltán erdésztechnikus; **Visegrádi Helyi Csoport:** Kormos Krisztina egyéb felsőfok, Hóber Márta egyéb felsőfok; **Csongrád megyei Helyi Csoport:** dr. Agoston Istvánné, Németh Bettina faipari mérnök, Kozma Botond tanuló, Lázár Balázs tanuló; **Baranya megyei Helyi Csoport:** Finta Szilárd erdésztechnikus, Bagó Zsolt erdésztechnikus, Pongrácz Viktor erdésztechnikus, Dudás Ottó Milán erdésztechnikus, Golubics István erdésztechnikus, István Imre erdőmérnök, Fenyvesiné Bakó Judit faipari mérnök; **Kaposvári Helyi Csoport:** Vizeli István András egyéb felsőfok; **Győr Erdőgazdaság Helyi Csoport:** Németh Eszter tanuló, Horváth Gábor egyéb felsőfok, Udvardy Péter egyéb középfok, Kövecsesné dr. Gósi Viktória egyéb felsőfok; **Győr Magánerdőgazd. Helyi Csoport:** Varga Ádám erdésztechnikus, Somos András egyéb felsőfok; **Bp. HM Helyi Csoport:** Kádár István erdésztechnikus, Csonka Attila erdésztechnikus, Bartus Bence erdésztechnikus; **Debreceni Helyi Csoport:** Ferencz Fanni Luca erdőmérnök, Pintér Gyula egyéb felsőfok; **Szombathelyi Helyi Csoport:** Fillinger Balázs erdőmérnök, Szatmári Gabriella erdőmérnök; **Mátrafüredi Helyi Csoport:** Gréczi László egyéb felsőfok; **Egri Helyi Csoport:** Stork Nándor erdésztechnikus, Bársony István, Koch Dénes; **Tamási Helyi Csoport:** Kiss Imre erdésztechnikus; **Egyéni tag:** Villányi György egyéb felsőfok, Mekli Mibály erdésztechnikus, Pap László egyéb felsőfok, Horváth Magda egyéb felsőfok, Pataki Tamás erdőmérnök; **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Helyi Csoport:** Milotai Edina Gréta egyéb felsőfok, dr. Timkó Ágnes egyéb felsőfok

11/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az Elnökség megerősíti, hogy az Egyesület részéről a Közönségkapcsolati Szakosztály által támogatott „Kétmilliomodik bekötő magyar erdő emlékérem” alapítása, mely 2008. november 20-án került aláírásra az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatósága és az Országos Erdészeti Egyesület részéről, jó döntés volt. Ezen alapításunk a sajtó irányába nyújtott gesztusként értékelendő – jó értelmű visszaigazolását érzelejük.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

12/2010. (február 11.) sz. elnökségi határozat

Az OEE Elnöksége az erdészet jó hírét keltő „Szövetségben a fákkal” című, Duna TV-ben futó sorozat készítőjét Rozsnyai Aladárt 150 000 Ft, valamint a Vadászok Rádióján (www.nimrod.hu) futó, az OEE-t bemutató riport készítőjét, Szakál Zoltánt 70 000 Ft értékű elismerésben részesítette.

(Jelen van: 7 fő elnökségi tag, 7 fő igen, 0 fő nem, 0 fő tartózkodott)

Dr. Pethő József

elnök

Mester Gézáné

Jegyzőkönyvvezető

hitelesítők: Máté Zoltán

Tihanyi Gyula

Szakosztály- és HCs-ülések

Erdőművelési Szakosztály

Téma: Tájékoztató az új erdőtörvényről, ahhoz kapcsolódó rendeletekről és az erdőt érintő pályázati lehetőségekről, előzetesen összegyűjtött kérdések megválaszolása.

Az érdeklődők nagy száma és a késő délutánig tartó kitartása is igazolja, hogy sok még a nyitott kérdés az egység értelmezésben és alkalmazásban.

Először dr. Nagy Dániel a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Természeti Erőforrások Főosztály vezetője tartott tájékoztatást a meghirdetett és várható pályázatokról, valamint az erdőtörvényhez kötődő hátralevő rendeletekről.

Készül például a díjtételekről, a szakszemélyzetről és egyenrubáról, szállalási tervről, szarvasgomba gyűjtésről, biotikus károsításokról, erdészeti útépitésről, NATURA 2000 felülvizsgálatról szóló rendelet. Politikai döntésre vár az erdővédelmi szolgálatról és a faanyag nyomon követéséről készült rendelet is. – A faanyag nyomon követhetőségénél cél, hogy a rendszer az EU által elfogadott erdőtámogatás legyen.

A rendelet-előkészítésnek határt szab, hogy mindössze nyolc fő dolgozik az Erdészeti Osztályon.

Sajnálatosan számos korábbi támogatási cím költségvetési fedezete 2010-re nem biztosított. A nemzeti forrásból fizetett támogatások a felére apadnak, a kb. 1,3 milliárd forintból pl. az erdőtelepítések csak befejezett állapotukban támogathatók. Erdővédelemre, közcélú feladatokra ebben az évben nem jut tá-

mogatás. Útépitések támogatására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban egyelőre nincs lehetőség.

Az elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdőkben is viselniük kell az állami erdőkezelőknek az adódó többletköltségeket. A közjóléti feladatokat is az erdei haszonvételekből kell kigazdálkodni.

Az előzetesen összegyűjtött és a fórum végén feltett kérdésekre dr. Nagy Dániel és dr. Mibálffy Imre, az MGSZH Központ Erdészeti Igazgatóság osztályvezetője válaszoltak.

Az új erdőtörvénynek és kapcsolódó rendeleteinek értelmezésével, valamint gyakorlati alkalmazásával most ismerkedik a szakma. A számos egyértelmű válasz mellett pár kérdésre még a válaszadók is későbbre ígérték végleges állásfoglalást. Néhány felvetésre írásos kérdés formájában kérte a főosztályvezető a megerősítést.

A kérdések értelmezéséről kialakult viták során a főosztályvezető kinyilvánította abbéli álláspontját, hogy a gazdálkodó számára kedvezőbb értelmezés kialakításához nem tartja elfogadhatónak a gazdaságossági indokokat.

A NATURA 2000 területeken több korlátozás várható, itt a magántulajdonosokat kárpótolni fogják.

Többek véleménye szerint várható, hogy a véghasználatok egybefüggő területének korlátozása, a tarvágások között kötelezően hagyandó elválasztó sávok és az egy menetű végvágás tarvágássá minősítése miatt csökkenni fog a fakitermelési lehetőség.

A különböző korlátozások kapcsán javaslat fogalmazódott meg, hogy mi-

Balról jobbra Urbán Pál, dr. Mihálffy Imre és dr. Nagy Dániel

lyen mértékben csökkentik az erdő, mint nemzeti erőforrásunk, faanyagproduktumának kihasználását. – Konkrét javaslat például, hogy tájékoztatni kell a lakosságot (akinek érdekében a korlátozások vannak) a természetvédelmi területen gazdasági vágásérettségi kor fölött lévő (akkumulálódott) fatömegről.

A kialakult viták azt igazolják, hogy bár már fél éve hatályos az új erdőtörvény, számos jogszabályi tétel van, amire számtalan értelmezés húzható. Ez új törvénynél természetes is, hiszen lehetetlen minden részletre kiterjedően elkészíteni a szövegezést. – Sokak szerint így is feleslegesen terjengőse sikerült a törvény.

A hatósági és gazdálkodói szakemberek energiáját feleslegesen pazarló értelmezési különbségek megszüntetése és az országosan egységes alkalmazás érdekében az a határozott kérdés fogalmazódott meg, hogy elengedhetetlenül szükséges a hatóság honlapján mielőbb elindítani egy felületet, ahol a jogszabályok kapcsán feltett kérdésekre gyors választ lehet kapni, valamint az egységes értelmezést segítő kérdéseket/válaszokat egy „gyakran ismételt kérdések” rovatban (GYIK) megtalálhassuk.

Az OEE Tanúsítási Rendszerek Szakosztálya

Dr. Marosi György szakosztályelnök ismertette az ülés lefolyását, majd értékelte a szakosztály 2009. évi tevékenységét.

Ezt követte a szakosztály tisztségviselőinek újjaválasztása. Megválasztották a szakosztály Választási Bizottsága elnökét, tagjait, a Szavazatszedő Bizottság tagjait és a jegyzőkönyvvezetőt, akiknek irányításával, illetve közreműködésével levezették a szavazásokat.

A szakosztály tagjai egyhangú szavazattal újra dr. Marosi Györgyöt és Iványi Miklóst választották a szakosztály elnökének, illetve titkárának.

Ezután az OEE országos vezetőségének tisztségeit betöltő, valamint a Bedő Albert, a Kaán Károly és a Decrett József emlékéremmel kitüntetendő személyekre is javaslatot tettek.

Dr. Marosi György felvázolta a 2010-ben várható helyzetet, majd vitát nyitott az ez évi feladatokról. A gazdasági válság még érezhető hatása miatt is a gazdálkodók jelentős részénél jelenleg háttérbe szorul a tanúsítási rendszerek működtetése. A szakosztály nem nagy létszámú, de tevékenysége annál fontosabb, amit a szakosztály tagsága egyetértésével *Jubász Lajos* (NYÍRERDŐ) fogalmazott meg találóan:

Ez a szakosztály báltérsugárzásként hozzájárul a szakmában a rend fenntartásához azáltal, hogy a többi szakosztályt átbarátságosítja ennek a szakosztálynak a rendszerszemlélete.

A célok és feladatok rendezettsége pedig fontos, mert „céltalan hajónak mindig szembeszél fűj!”

A szakosztályt érintő legfontosabb változás, hogy az erdőtanúsítási rendszerek elterjedésében és alkalmazásában, Európában már többségbe került a PEFC (Pán-Európai Erdőtanúsítási Rendszer) az FSC-vel szemben.

Hazánkban a PEFC ellen hatnak azok a *pályázatkürrások* is, amelyek csak a magán-erdőgazdálkodónak nyújtanak támogatást, amelyekben nem igénylik tanúsítási rendszerek alkalmazását sem, csak bizonyos elemeinek működtetését.

A jelenlevők egyetértettek abban, hogy további kivárási szükséges mindaddig, amíg a kereskedelem igényére létrejön a PEFC nemzeti szabványa. A tavaszi országgyűlési választások után létrejövő új kormány erdőgazdálkodást irányító minisztériumát kell megnyerni a PEFC érvényesítésére azzal, hogy szakosztályunk aktualizálva kínálja föl a már kidolgozott PEFC anyagot.

A résztvevők véleménye szerint, a szakosztály munkájában és a kihelyezett szakosztályülés megszervezésében továbbra is együttműködésre kell törekedni a fahasználati, a fakereskedelmi, a közönségkapcsolati és az informatikai szakosztályokkal.

Iványi Miklós
szakosztálytitkár

Budapesti HM helyi csoportja

A Csoport tagjai a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Süttöi Erdészeti Igazgatóságát látogatták meg.

Az évente kétszer megrendezett találkozók alkalmával az egymástól távol eső szolgálati helyeken dolgozó erdész-kollégák és meghívott vendégek színes tartalmú programokon vesznek részt. Így volt ez most is. A reggeli borús, ködös idő a Gerecséhez közelítve szinte egy csapásra megszűnt és szikrázó napsütéssel fogadott minket az őszi színekben pompázó erdőben található alsóvadászi vadászház.

A rendezvény helyszínén a Süttöi Erdészeti Igazgatóság nevében *Szimicsék László* erdőmérnök, erdészeti igazgatóhelyettes műszaki vezető fogadta a mintegy 50 fős csoportot. Elmondható, hogy a teljes taglétszám 80%-a eljött és ez igen szép eredmény. A baráti köszöntő és frissítő italok elfogyasztása után a vadászház trófeákkal ékesített ebédlőjében foglaltunk helyet.

A helyi csoport jelenlévő tagjai élvezetes előadást, úti beszámolót hallottak *Pálbalmi János* nyugdíjas erdőművelési ágazatvezető (előző helyi csoport-titkár) tolmácsolásában, a 2009-évi vándorgyűlésről. Jó érzés volt hallani, hogy milyen lelkesedéssel készültek a szervezők az első jelenlegi határainkon kívül megrendezett vándorgyűlés lebonyolítására. A jó hangulatú rendezvényen a selmebányai programok maradandó élményt adtak csoportunk résztvevőinek.

Rövid szünet után *Dobos Antal*, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Erdészeti és Vadászati Osztályának vezetője tartott előadást a Gerecse természeti értékeiről. Az előadásban képekkel gazdagon illusztrálva ismerhettük meg a Gerecsei Tájvédelmi Körzetet. Fontos mondanója volt az előadásnak a védett és fokozottan védett állat- és növényfajok bemutatása mellett a problémák taglalása is. Fontos kiemelni, hogy az erdőgazdálkodás és a természetvédelem összhangjához a törvényi szabályozás mellett legalább olyan fontos a jó emberi kapcsolat a résztvevők között. A helyismerettel ren-

delkező erdészeti és természetvédelmi szakemberek a problémákat, nézeteltéréseket könnyebben tudják orvosolni. A Süttői Erdészeti Igazgatóság területén jelentős nagyságú a védett és fokozottan védett területek aránya, ahol a gazdálkodás jelentős mértékben esik korlátozás alá. A területi védettség mellett jelentős a madárvédelmi programokkal összhangban lévő fajvédelem is. A hegységben barangolva több értékes növényfajjal is találkozhatunk, mint a sárga kövirózsa, a magyar zergevirág, a sugaras zsoltina, a turbánliliom vagy a csinos árvalányhaj. A fokozottan védett növényfajok közül a magyarföldi husáng érdemel említést. A térség állatvilágából kiemelhető a denevérfauna és a madárvilág gazdagsága. Számos védett denevérfajból fokozottan védett a kereknyergű patkósdenevér, csonkafülű denevér, nagyfülű denevér és a pisze denevér. A hegység madárvilágának fészkelő fajai közül a fokozottan védett fekete gólya, barna kánya, kerecsen- és vándorsólyom, kígyászölyv, réti sas, parlagi sas, uhu, gyöngybagoly, fehérhátú fakopáncs, hamvas küllő, gyurgyalag, örvös légykapó és bajszos sármány a legfontosabbak.

Egy kis frissítő elfogyasztása után az utolsó előadás keretében *Vaspöri Fe-*

rencet az Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Veszprém megyei Erdészeti Igazgatóságának igazgatóját hallottuk, aki előadásában az elfogadott új Erdőtörvény rövid bemutatására vállalkozott. A törvény taglalásán belül különösen a honvédelmi rendeltetésű és kezelendő erdőket érintő változásokról hallottunk tanulságos érdekes előadást. A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás érthetően mutatta be a mindennapjainkat érintő törvény gyakorlati vonatkozásait.

A találkozó zárt helyi programja végén *Simon Sándor* helyi csoport titkára lemondott tisztségéről – mivel a munkahelyi beosztása változott és így a titkári feladatok ellátása lehetetlenné vált –, helyette a Szabályzat alapján titkos szavazással *Dénes Margitot* választotta a jelenlévő tagság a Csoport új titkárnak.

Rendezvényünkön tiszteletét tette *Kertész József* régióképviseelő is, aki rövid felszólalásban méltatta a helyi csoport tevékenységét.

Az ízletes szendvics-ebéd elfogyasztása után szakmai programmal folytatódott a találkozó. Az alsóvadácsi vadászház közelében gyalogosan kerestünk fel három természetes, illetve mestersé-

ges erdőfelújítás alatt lévő erdőrészletet. A kerítés védelmében szép fejlődésű cserest felváltó kocsánytalan tölgyesfiatalosokat láthattunk. Az erdőrészletek szélén élénk eszmecsere alakult ki a felújítások minőségéről, a vad által okozott károkról és a jövőt érintő feladatokról. A hangulat vidámságát javította, hogy minden erdőrészelnél a környék finom borait – egy-egy kollégánk saját termését – kóstolhattuk meg forralt állapotban. Az időjárás is kegyes volt hozzánk, hiszen a ködpaplan felett néha még a nap is ránk sütött.

A könnyű séta befejező részében a Süttői Erdészeti Igazgatóság által emelt kopjafánál álltunk meg. Itt emlékező gondolatait osztotta meg velünk az elhunyt erdész kollégákról *Somlai Miklós* rangidős kerületvezető erdész és *Kertész József* régióképviseelő. Az Erdész-himnusz eléneklésével tisztelegtünk elődeink emléke előtt. Az alsóvadácsi vadászházba visszatérve a vadászokkollégák által elkészített ízletes vacsorával majd azt követő kötetlen beszélgetéssel zárult a Csoport rendezvénye. A szervezőknek köszönhetően tartalmas programon vehettünk rész ezen a csodálatos vidéken.

Molnár József

Kovács Gyuláné Erzsike (1935–2010)

Aki járatos volt régebben az Egyesület Fő utcai székházában, bizonyára emlékszik még az örökifjú, energikus Erzsikére. Élete, munkája a fához, az erdészekhez kötődött. Kezdetben a hárosi

Falemezműveknél volt könyvelő, majd a Budapesti Áll. Erdőrendezőség főkönyvelője lett. Innen került az Egyesülethez pénzügyi előadónak. De úgy is mondhatnám, hogy mindenesnek, hiszen nem lehetett tőle olyat kérni, amit azonnal ne teljesített volna. Ha ő nem tudta elintézni, akkor valószínűleg nem is lehetett. A kisemberek gondjára, bajára való érzékenységét szakszervezeti vezető múltjából hozta magával. Az igazságtalanságokat mélyen megvetette. Szenvedélyes kereszt-rejtvényfejtő lévén, járatos volt az érdekességek világában. Kitérő örömmel újságot olvas, hogy főnyereményként egy déltengeri utat nyert. Lányával utazott, hiszen a betegeskedő férj – akit oly gondosan ápolts – nem mehetett. Nagyszerű munkatárs volt, akire jólesően emlékeznek kollégái. Halálával különösen az erős dohányosoknak üzent.

Pápai Gábor

Bencsics János (1919–2009)

1919 február 17-én született Fertőendrén. Édesapja, Bencsics Márton az Esterházy uradalomban vadász volt, így a természet és az erdő szeretetét már a szülői házból hozta magával.

1942-ben az Esztergomi Magyar Királyi Erdész Altisztképző Iskolában szerzett alerdész-képesítést. Az Esterházy uradalom Endrédjúmajori erdőgondnokságán Kosow József erdőgondnok beosztottjaként kezdte a gyakorlati munkáját, kezdetben itt is lakott.

Családalapítását követően a Csapod-Göbös-majorba költözött, két gyermeke itt született. Felesége, Markó Margit erdőszleányként talpraesett társa volt az erdei körülmények között is, példás háztartást vezetett, a család megélhetését, gyarapodását állattartással, gazdálkodással segítve. Neje bátyjával kereszt-sógorság alakult ki, miután Markó József erdész a János bácsi húgát, Bencsics Etelkát vette feleségül. Kezdetben, a háború alatt még lovasút, vagy kisvasút kötötte össze a hercegi majorokat, így Göbös-majornak is Petőháza felé volt összeköttetése. Mindez az államosításkor megszűnt, amikor a gyermekeknek az ötvenes években iskolá-

ba kellett menni, az erdőszházból ez nem volt megoldható. Egyikük a fertőendrédí, a másik az agyagosszergényi nagyszülőktől járt az ottani általános iskolába.

Bencsics János a Rábaközi Erdészet Szobavölgyi kerületében a mostoha cseri termőhelyi viszonyok között is szakszerű erdőkezelést végzett, kezdetben minden munkát kézi erővel végeztek, az anyagmozgatást pedig fogatokkal.

Nagy szakmai kihívás volt a háború során letarolt elbokrosodott területek szakszerű rendbetétele tuskózással, teljes talaj-előkészítés és makkvetés alkalmazásával.

1959-ben került át az erdőszet Himodi erdőszkerületébe, egyúttal az ottani erdőszháza költözött családjával, itt húsz évig, nyugdíjazásáig szolgált.

A cseri talajokról az öntéstalajokon álló keményfás ligeterdőkbe kerülve jól megállta a helyét, az országos hírű „himodi köriseket” nagy hozzáértéssel kezelte, a fahasználatokból a legjobb értékhiozatalt biztosította.

A helyi vadászársaságba bekerülve vadászszervezőként is hódolhatott, vadászként is a természet, a vad szeretete, tisztelete, a mérsékletesség jellemezte. Működésének idején történt a Kis-Rába folyónak és csatornarendszerének és ezzel kapcsolatban az úthálózat kialakítása is. Ezáltal az év jó részében szinte ártéri körülmények között is géppel is megközelíthetőek lettek a Himod-alsó értékes tölgy-köris állományai. A magasabb fekvésű területeken más fafajokkal, például vörös tölgygel kísérleteztek.

Nyugdíjazása után a Kapuváron épített házukba költöztek nejevel, az erdészetek, kollégáit ezután sem felejtette el, gyakran bejött az erdészetre, a nyugdíjas-találkozókra rendszeresen eljárt. Felesége halála után Sopronba költözött, innen is tartotta a kapcsolatot a régi munkatársakkal. Ha lejött Kapuvárra neje sírját rendezni, sosem mulasztotta el az erdészetet útba ejteni.

Megadatott neki a szellemi frissesség és a békés elmúlás kegyelme, lelkét életének 91. évében csendesen adta vissza Teremtőjének. Utolsó útjára 2009. november 12-én Isten akaratában megnyugodva kísértük a Kapuvári Szent Kereszt temetőben.

Kóródi Sándor

Molnár István (1937–2009)

Megdöbbenve álltam, mikor megkaptam az értesítést Molnár Pista bátyánk váratlan halálának bejelentéséről.

Végső búcsút 2009. december 10-én vettünk tőle a család, a rokonság, az erdész kollégák, kiterjedt gyászoló közönség részvételével. A gyászírre az ország távolabbi részéről a volt osztálytársaktól, ismerősöktől számtalan együtt érző részvényt nyilvánítás érkezett a gyászoló családhoz.

Molnár István erdésztechnikus kollégánk 1937. szeptember 9-én született Csörötneken. Az ifjú Istvánt két testvérével, húgával és öccsével nevelték szülei. A szülők földművelőként és gyári munkásként dolgoztak. Az édesapa a mezőgazdasági munka mellett vadőri munkát is ellátott. A családban erős volt a természet iránti vonzódás, ezért a vadőrt szolgáló útjára gyakran elkísérte István fia. István a rendszeres erdőjárás során ismerkedett a természet titkaival. A talajon, a hóban hagyott nyomok, az erdei élet hangjai ismertek lettek számára. Az erdővel való közvetlen kapcsolat hatása alatt, tárgyi ismeretek birtokában az erdészélet felé fordult. Szülőfalujában az elvégzett általános iskola után, 1952-ben Sopronba az erdészeti technikumra jelentkezett, ahova felvételt is nyert.

Az iskolában barátkozó, fegyelmezett, rendkívül szorgalmas diákként lett ismert. A rendes tananyagon kívüli munkában is szorgalmas volt. Szívesen dolgozott a növénytani és méhészeti szakkörben is. A kollektíváért való áldozatkészségéért az A osztály osztálytitkárnak megválasztotta. Molnár István közösségi munkáját elismerve, osztálytitkári megbízatását, az 1955-ben végzett összetartásban erős A osztály az iskola elhagyása utáni időre is fenntartotta.

Tanulmányai befejeztével erdésztechnikusként a Szombathelyi Állami Erdőgazdaság Őriszentpéteri Erdészeti Szalafői kerületében kapott beosztást. Rövid gyakorlati időt követően 1956 májusában a Szentgotthárdi Erdészeti Rönöki erdészkerületének vezetője lett. Ezen a területen is nagy erdőtelepítések voltak, Molnár Istvánnak feladatul a nagy kiterjedésű erdőnevelési, ápolási munkák ma-

radtak. A napi 120-150 erdőművelő dolgozó irányítása, a munkák szervezése felgyorsította önálló munkahelyi vezetővé válását.

Lendületes szakmai munkavégzése, rátermettsége alapján 1957. június 8-án az erdészeti fahasználati szakelőadójává nevezték ki. Az új munkaköre nagyban növelte önbizalmát és feladatának a részletekig menően igyekezett megfelelni. Munkáját a sorkatonai szolgálata szakította meg melyet 1957 novemberétől, 1959 áprilisig Budapesten teljesített. A katonaságtól tizedesi rendfokozattal, egészségi okok miatt szerelt le.

Az erdészeti munkakörébe visszakerülve a teendőik szokványosan folytatódtak. A drámai változás 1962 novemberében következett be, több százezer köbméter faanyagot károsító nagy hőtörés történt, amelynek felszámolását fahasználati műszaki vezetőként irányította. Itt bebizonyította, hogy képes megbirkózni ilyen nagyságrendű feladatokkal is.

Molnár István és vezetőtársai életpályája alatt látványosan fejlődött a fakitermelési technológia: a kézi fűrészről eljutottak a legmodernebb motorfűrészekig, a kézi rakodástól és kergezéstől a modern gépi eszközökig. A lóval való közelítéstől a vonszoló traktoros anyagmozgáson át a kihordó szerelvényes technológiáig, kötélpályáig.

Soha nem félt bevezetni az újat, nem idegenkedett az addig szokatlantól és ismerlentől. Úttörője és sikerre vivője volt a szál-fás véghasználati termelési technológia bevezetésének, gyakorlati alkalmazásának és gazdaságos végrehajtásának.

Molnár Istvánt felettesei többször így minősítették: „... munkavégzése során szakmai környezetének és a munkát végrehajtó fizikai dolgozóknak a tapasztalatait figyelembe veszi és vezetői munkájában eredményesen felhasználja. A fahasználati ágazat munkájának mindennapi folyamatában rendszeresen foglalkozik a dolgozók emberi problémáival és gondoljaival. Nagy szakmai tapasztalatával segíti az erdészeti fiatal műszaki dolgozóit, figyelemmel kíséri munkájukat, fejlődésüket irányítja. Az új iránti elkötelezettségét bizonyítja, hogy 1974-ben eredményesen részt vett az LKT-s technológiát irányító tanfolyamán.”

További kiemelkedő szakmai eredménye a VALMFT közelítő és kiszállító szerelvényes munkafolyamat bevezetése volt. Munkavégzését hat alkalommal Kiváló Dolgozó kitüntetéssel ismerték el. Munkássága alatt a Szentgotthárdi Erdészeti gazdálkodása – az elvárások szerint – eredményes volt.

A szakmai pályafutásának zavartalanságát nagymértékben segítette családi háttere: 1962. január 12-én nősült meg, Doktor Mária-t vette feleségül. Gyermekek, Gábor a következő évben született. Az erős családi kötelékek jellemzi, hogy haláláig együtt élt és gazdálkodott az egész család.

Molnár Istvánnak szülőfalujában, Csörötneken szőlő- és gyümölcsültetvénye volt, ugyanitt csemetét és karácsonyfát is nevelt. Ezzel is biztosította családjá és unokái számára az anyagi biztonságot. Kollégáival nem szakította meg a kapcsolatot, rendszeresen járt a nyugdíjas találkozókra, jókedvűen beszélgetett, felidéztek a múltat, a régi vadászatokot. Érdeklődtek egymás családjáról, unokáikról. Megbeszéltek a borászkodás rejtel-

meit és megkóstolták a Pista bátyánk által termelt kiváló csörötneki borokat.

A technikai osztály találkozóján rendszeresen részt vett. Igyekezett elősegíteni az együttét sikerét. Az osztálytársak szomorúan búcsúznak tőle.

Mi többször aggódtunk egészségéért, de ő töretlen hittel és akarattal ezeket mindig eloszlatta.

Személyisége, munkássága, nyugalma, szakma- és természetszeretete példaként áll előttünk. Nyugodjék békében!

Kutas Lajos
erdészeti igazgató

Boros Ottó (1923–2010)

Nekem jutott az a szomorú feladat hogy megemlékezzek Boros Ottóról, aki a Vas megyei Rábakovácsiban született. Általános iskolába Telekesen járt. Azután a Roszner István-féle magánbirtokon fizikai munkát végzett, ahol édesapja erdész volt. Görgényszentimrén elvégezte a kétéves alerdész szakiskolát. 1944-ben kapott oklevelet. Hazakerült a fent említett magánbirtokra, ahol napibéres erdész lett. A következő évben jött az általános katonai mozgósítás. Kömendre került munkásszázádba. Hadifogságba esett, a Krím-félsziget környékére vitték hadifogolytáborba. 1947-ben térhetett haza. Ezután kezdődhetett erdész pályafutása.

1947-től a Vasvári Erdőgazdonságnál, majd Szajkon a Jánosházi Erdőgazdonságnál lett kerületvezető erdész. 1950-től az Ódorfa, majd a Sárvári Erdőgazdasági üzemeget vezetete. 1953-ban kinevezték a Sárvári Erdészeti vezetőjévé.

A Sárvári és a Szombathelyi Erdőgazdaság összevonása után lett a Sárvári Erdészeti fahasználati műszaki vezetője, szinte nyugdíjas koráig. Az utolsó három évben lett üzemfenntartási műszaki vezető, illetve termelési előadó.

Munka mellett elvégezte a gimnáziumot és erdésztechnikusi oklevelet szerzett az egri Erdészeti Szakközépiskolában.

1972-től ismertem Ottó bácsit, ekkor kerültem a Sárvári Erdészethez kerületvezető erdésznek Rendkívül katonás, szigorú, alapos, kitartó, nagy munkabírású, fegyelmezett vezető volt. Parancsolt és számon kért, nem lehetett alkudozni. Nem tűrte a pongyolást. Ezt közülünk néhányan nehezen viselték. Nem voltam teljesen kezdő, de nála tanultam meg igazán a bizonylati fegyelmet. A munkanaplóról nem hiányozhatott egy hivatkozás, egy szó, még egy írásjel sem. Ha valami „csavart” próbáltam becsempészni a munkanaplóba nagy szerencse kellett, hogy ki ne szúrja. Csak jó szívvel tudok rá gondolni.

Lóháton járta az erdőt és – úgy tudom – fiatal korában vadászott is.

Számos kitüntetéssel – köztük miniszterivel – is jutalmazták.

Emlékeznek rá a Kemeneshát és a Sárvár környéki erdők és erdészek.

A sors úgy rendelte, hogy 58 évi házasság után feleségével – pár nap különbséggel – együtt távoztak az élők sorából

Nyugodjanak békében.

Nagy Péter
nyugdíjas erdész

Veni, vidi, ...*

(epilógus a decemberi Pilisi trilógiához)

Balról: Kiss Balázs, Baranyi Katalin, Apatóczy István, Bartha Pál, Debreczi Zsolt, Szalay Sándor

– Győzni?! – Bizony, alig győztük az új ismeretek – nekünk valóságos *dendromassa* – befogadását a Budakeszi Dendrológiai Herbáriumban tett látogatásunk alkalmával. December elején ötünket fogadták a házigazdák, a legutóbb a budakeszi arborétumi sétán megjelentek közül.

Az eddigi gyűjteményt mintegy negyedszázados expedíciós munka – egyesült államokbeli intézmények kb. negyedmillió \$, a hazai költségvetés több tízmillió Ft, intézmények és magánszemélyek további támogatásának, valamint, többszáz fő közös munkájának köszönhetően – alapozta meg. Konzerválási, katalogizálási munkák után, a típus-anyagaival, teljességre törekvő részgyűjteményeivel, a szűkülő természeti világunk korában valós értéke már alig fejezhető ki.

A mára 200 ezer tételes gyűjtemény létrehozásán, szállításán, feldolgozásán, értékelésén, elhelyezésén, gondozásán, közkinccsé tételén közvetlenül dolgozó tucatnyi kutató és asszisztens, az 1970-es évek közepén létrehozott Dendrológiai Dokumentációs Projekt célkitűzését követve, törekedett és törekszik megismerni, megismertetni a világ mérsékeltövi és a csatlakozó szubtrópusi-mérsékeltövi határterületek rohamosan fogyó és változó fás növény-

zetét és termőhelyeit. A begyűjtött, megőrzött kísérleti anyagok, a mára elpusztult eredeti termőhelyi gyűjtéseket is pótló, kiemelkedő eszmei és valós értékeket képviselnek.

Az 1990-es évek második felében, a Pilisi Parkerdő Rt. (ma Parkerdő Zrt.) az addig kihasználatlan üzemi épületét felújítva, területet biztosított az Amerikai Egyesült Államok (Boston) után, Magyarországra (Budapest, Budakeszi) is kiterjesztett munkához. A dendrológusok által az évtized első felében, Kínában, Tajvanon, Japánban, Mexikóban, az USA-ban és Óceániában gyűjtött expedíciós tételek, szintén a Parkerdő Rt. anyagi és technikai teherviselésével kerültek ide, a Budakeszi Erdészethez. A feldolgozást és értékelést, elhelyezést, a Parkerdő Rt. által újonnan beszerzett vagy szerkesztett eszközök mellett, segíti a közelben létrehozott karanténkert, a fűtetlen növényház, a kiterjedt tároló hely.

Az időközben közhasznú alapítványból kft-vé alakult munkatársi közösség, a Parkerdő Zrt. megbízásából, vállalkozóként kezeli az itteni herbáriumi gyűjteményt, ugyanakkor a rendelkezésére bocsátott területen tematikus elhelyezéssel alakít ki bemutató sétaösvényeket. Az expedíciók során szerzett és addig rendszeres ismereteket, felfedezéseket (!), 2000-ben könyvbe foglalva adták közre. Jelenleg pedig kiadás előtti stádiumban dolgoznak egy világatlaszon. A szűkös

anyagi háttér kiegészítése megköveteli tőlük azt is, hogy ismereteiket, tapasztalataikat más vállalkozásokban is, lehetőleg ne aprópénzre váltsák. Ebben a törekvésükben egy-egy impozáns feladat, pályázati kiírás jelenleg is foglalkoztatja ugyan őket, mégis, főleg a technikai bázis költségvonzata rendszeres és sarkított teher, amelynek az enyhítésében bárhonnán jövő támogatás nagy segítség lehet.

A szóbeli bemutatkozás után, a gyűjteményi részek megtekintésében, majd a rajzolt ábrákat készítő (éppen hűlt) helyén az ördögös kézügyességükről tanúskodó rajzok csodálatában, végül a növényházban és a taposódó sétaösvény mentén, földrészekben, de földtörténeti korokon is átvezető látványban, jelenségek megismerésében lehetett részünk.

A bemutatkozást vállaló két dendrológus neve, ha nem is fa, de betű-intarziaként, kissé szálkásan 'rejlík' a munkájuk és a köszönetünk alábbi summájában:

Világ-fa-kutyáid, **ebre csiszoltan**,

Fogadd itt a **grácsis-t -vándori** szóban!

Apatóczy István

Iskolapadban a közmunkások

A NYÍRERDŐ Zrt. jelenlegi erdei közmunkaprogramjában dolgozó 560 ember közül 87-en vesznek részt erdőművelő, erdei melléktermék-gyűjtő és hasznosító-, fűrészipari-gépkezelő és fakitermelő képzéseken. A július eleje óta tartó oktatáson a hallgatók az erdőgazdálkodásban hasznosítható végzettséget és ismereteket szerezhetnek. Az erdőművelő közmunkaprogram 2007 óta biztosít lehetőséget a képzettséggel még nem rendelkező, vagy más irányú szakképesítésű közmunkásoknak szakképesítés megszerzésére – mondta *Kaknics Lajos*, a NYÍRERDŐ Zrt. vezérigazgatója.

A hajdúböszörményi Széchenyi István Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégiumban 240 órás erdőművelő képzésen 22 fő, míg az erdei melléktermékgyűjtő- és hasznosító oktatáson 23 fő vesz részt. A „tanulók” a társaság Gúthi, Halápi, Hajdúhadházi és Debreceni Erdészeteiben dolgozó közmunkások közül kerültek ki. Az erdőművelő szakképzés során elsajátítják a szaporítóanyag-termelés, az erdősisítés, a fásítás, valamint az erdőnevelés munkafolyamatait, megismerik az erdőmű-

* Veni, vidi, vici (Jöttem, láttam, győztem) – Julius Caesarnak tulajdonított mondás

veléstan elméleti alapjait. Az erdei melléktermékgyűjtő- és hasznosító képzés keretében erdészeti alapismereteket, termőhelyismeretet, erdővédelmet tanulnak, képesek lesznek a különböző fa- és cserjefajok csoportosítására termésük, levelük, kérgük alapján. A megszerzett tudás birtokában a közmunkások észlelik és felismerik a károsítókat, valamint a kórokozókat – foglalta össze *dr. Halmágyi János*, az erdőgazdaság humánpolitikai osztályvezetője.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a baktalórántházi Vay Ádám Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskolában 20 fő fakitermelő, 22 fő pedig fűrészipari gépkezelő képesítést szerezhet a sikeres vizsgák után. A 260 órás időtartamú képzéseken a Baktalórántházi, a Nyíregyházi, a Fehérgyarmati, a Nyírlugosi, a Nyírbátori Erdészeti és a Nyírbátori Fafeldolgozó közmunkásai vesznek részt. Az elméleti és a gyakorlati részek aránya 40-60%, így a megszerzett elméleti ismereteket a gyakorlatban is elmélyíthetik.

A fakitermelő szakképesítés során nyújtott ismeretek a fadóntás, közelítés végrehajtása és rakodás géppel, motorfűrész, fakitermelés és anyagmozgatás gépeinek üzemeltetése, karbantartása és választékolás. A fűrészipari gépkezelő képzésen résztvevők faanyagismeretet, rönkfeldolgozást sajátítanak el. Megtanulják műszaki rajz alapján a szabásjegyzék elkészítését és az anyagnormák megállapítását, a rönkkiválasztást, felvágást és az elkészült fűrészáru osztályozását.

Vereb István

„Aranszarvasbogár” díjjal tüntettem ki erdész férjemet

50 év erdész munka a Bakonyban és környékén, s az ebből együtt töltött évek hatására lélekben már én is, mint feleség, erdész lettem.

A természet szeretete, az erdők iránti nagy tisztelete mindig nagy hatással volt rám. Tőle hallottam először, hogy az erdőben nem illik zajongani, mert az a természet szent temploma.

Végig figyelemmel kísértem munkája minden mozzanatát. Családi kirándulások alkalmával ő már büszkén tudja mutogatni nekünk, hogy ezt vagy azt az erdőt még ő ültette annak idején. Ez az élete, a hivatása, ettől már csak a halál tudja elválasztani.

A férjem hatására lettem az erdők és a vadászjelenetek festője. Néhány évig belekóstoltam a vadászatba is. Aztán mégis úgy döntöttem, hogy puska helyett inkább az ecsetet választom. Büszke vagyok egész pályafutására. Már nem is tudom, hogy annak idején, mikor feleségül mentem hozzá, kibe voltam jobban szerelmes, az erdőbe vagy belé.

Munkája során mindig előtérbe helyezte a természetvédelmi szempontokat, s ez nekem nagyon tetszett.

Azon tanakodtam, mivel tudnám kifejezni az elismerésemet a munkája iránt.

Úgy gondolom, hogy egy kitüntetést nemcsak egy hivatalos személy adhat át

valakinek, bármennyire is ez volt eddig a gyakorlatban.

Egy gyönyörű szarvasbogár a korhadt avaron adta az ötletet. Köztudott, hogy ahol a szarvasbogár még jelen van az erdőben, ott az erdő meg tudja őrizni a biológiai vagy ökológiai egyensúlyát.

Úgy gondolom, amíg erdőket látunk óvni és újra telepíteni, addig még bízhatunk a jövőnkben ezen a földön.

A „Szarvasbogár egy tölgyfalevél alátéten” elkészült bronzból, arannyal fúttatva (saját tervezés). Ezzel tüntettem ki férjemet családi körben az „Erdészet” születésnapján és az 50 év erdész munkáért.

Dél Istvánné Görög Gabriella

A bánáti bazsarózsa

A Mecseki Erdészeti Zrt. 2010. február 15-én sajtótájékoztató keretében ismertette a közelmúltban elnyert KEOP-3.1.2. „A bánáti bazsarózsa megőrzése, komplex élőhelyvédelem a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben és közvetlen környezetében” pályázatot.

A projekt előkészítő munkáinak nettó összköltsége 5 700 000 Ft, amelyből 4 845 000 Ft-ot az Európai Unió és a Magyar Állam biztosít.

A projekt megvalósítási munkáinak nettó összköltsége 81 980 572 Ft, melyet 100%-ban finanszíroz az Európai Unió és a Magyar Állam.

Ripszám István projektvezető elmondta, a beruházás legfőbb célkitűzése a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben őshonos növény- és állatfajok védelme, élőhelyük megőrzésének biztosítása.

A Mecseki Erdészeti Zrt. mindig is különös figyelmet fordított a természetközeli erdőgazdálkodásra, az erdők zöme (78%-a) természet szerű, kezelésük is ennek megfelelően történik.

Természetesen az új beruházásnál is kiemelten kezelik ezt a fajta erdőgaz-

dálkodást, ezért is került be a projekt célkitűzései közé a természetközeli erdőgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek megteremtése, az emberi tevékenységek során kialakult másodlagos élőhelyek fenntartása és a tájidegen fajok visszaszorítása.

A bánáti bazsarózsa növényritkaság, egész Európában csak a Baranya megyei Zengő gerincén található meg. Fokozottan védett: Természetvédelmi értéke 250 000 Ft. Védelmét ritkasága, a magyarországi flóránkban játszott fejlődéstörténeti szerepe és növényföldrajzi jelentősége, végül veszélyeztetettsége indokolja.

A sajtótájékoztatón beszédet mondott még *Káldy József*, a Mecseki Erdészeti Zrt. vezérigazgatója, *Szónyi János*, termelési vezérigazgató-helyettes, *Závoczky Szabolcs*, a Duna-Dráva Nemzeti Park igazgatója, illetve *Koppeczky Tamás*, a Baranya megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóságának igazgató-helyettese.

Túrós Mónika

Biztos társ a rengetegben!

Mielőtt Ön is útnak indul, készüljön fel alaposan és válasszon mindenhez kézenfekvő megoldást. Egy megbízható motorfűrész hasznos lehet az erdőben. Használja a Stihl termékeit, hogy munkájához megkapja a maximális segítséget.

Az erdő a STIHL gépeinek szinte természetes élőhelye.

ANDREAS STIHL KFT. 2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (06-23) 418-054 · Fax: (06-23) 418-106
www.stihl.hu · E-mail: info@stihl.hu

www.stihl.hu
Látogasson el
megújult honlapunkra!

STIHL®